

ERSTE BANK A.D. PODGORICA

**FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU
KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN
31. DECEMBRA 2021. GODINE
I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**

SADRŽAJ

	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	
Bilans uspjeha od 1. januara do 31. decembra 2021. godine	3
Izveštaj o ukupnom ostalom rezultatu od 1. januara do 31. decembra 2021. godine	4
Bilans stanja na dan 31. decembra 2021. godine	5
Izveštaj o tokovima gotovine od 1. januara do 31. decembra 2021. godine	6
Izveštaj o promjenama na kapitalu od 1. januara do 31. decembra 2021. godine	7
Napomene uz finansijske izvještaje	8-76
Prilog: Godišnji izvještaj menadžmenta	

Izveštaj nezavisnog revizora

Akcionarima Erste Bank a.d. Podgorica

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, finansijske pozicije Erste Bank a.d. Podgorica (u daljem tekstu „Banka“) na dan 31. decembra 2021. godine, i njene finansijske uspješnosti i tokova gotovine za godinu završenu na taj dan u skladu sa Zakonom o računovodstvu i propisima Centralne Banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka.

Predmet revizije

Finansijski izvještaji Banke uključuju:

- bilans uspjeha za godinu završenu na dan 31. decembra 2021. godine;
- izvještaj o ukupnom ostalom rezultatu za godinu završenu na dan 31. decembra 2021. godine;
- bilans stanja sa stanjem na dan 31. decembra 2021. godine;
- izvještaj o tokovima gotovine za godinu završenu na taj dan;
- izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu završenu na taj dan; i
- napomene uz finansijske izvještaje, koje sadrže pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz finansijske izvještaje.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji i propisima u oblasti revizije važećim u Crnoj Gori. Naše odgovornosti u skladu sa tom regulativom su detaljnije opisane u odjeljku izvještaja koji je naslovljen Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Nezavisnost

Mi smo nezavisni u odnosu na Banku u skladu sa Međunarodnim Etičkim Kodeksom za Profesionalne Računovođe (uključujući Međunarodne Standarde Nezavisnosti) izdatim od strane Odbora za Međunarodne Etičke Standarde za Računovođe (IESBA Kodeks) i etičkim zahtjevima Zakona o reviziji Crne Gore koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Crnoj Gori. Ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa IESBA Kodeksom i etičkim zahtjevima Zakona o reviziji Crne Gore.

Naš pristup reviziji

Pregled

Materijalnost	Materijalnost Banke: 1,003 hiljade evra (u daljem tekstu „EUR“), što predstavlja 1% Neto imovine banke.
Ključna revizijska pitanja	Procjena ispravke vrijednosti kredita i potraživanja od klijenata

Pri koncipiranju revizije utvrdili smo nivo materijalnosti i procijenili rizike od materijalno značajnih grešaka u finansijskim izvještajima. Posebnu pažnju posvetili smo slučajevima koji predviđaju subjektivnu procjenu rukovodstva, kao što su npr. materijalno značajne računovodstvene procjene koje uključuju utvrđivanje pretpostavki i uzimanje u obzir neizvjesnih budućih događaja od strane rukovodstva. Kao i kod svake revizije, pažnju smo posvetili riziku od zaobilaženja interne kontrole od strane rukovodstva, što između ostalog uključuje, razmatranje da li postoje dokazi o pristrasnosti koji predstavljaju rizik od postojanja materijalno značajnih grešaka nastalih uslijed pronevjere.

Prilagodili smo obim revizije sa ciljem da obezbijedimo primjenu dovoljnih postupaka za potrebe izražavanja mišljenja o finansijskim izvještajima, uzetim u cjelini, pri čemu smo vodili računa o strukturi Banke, računovodstvenim procesima i sistemima kontrola, kao i sektoru privrede u kome Banka posluje.

Materijalnost

Na obim naše revizije uticala je primjena nivoa materijalnosti. Revizija je koncipirana na način da se stekne razumno uvjerenje da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. Pogrešni iskazi mogu nastati uslijed pronevjere ili greške. Pogrešni iskazi se smatraju materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu finansijskih izvještaja.

Na osnovu našeg profesionalnog prosuđivanja, definisali smo određene kvantitativne kriterijume materijalnosti, kao i nivo materijalnosti za finansijske izvještaje, uzete u cjelini, kao što je prikazano u tabeli niže. Pomenuto nam je, uz kvalitativne faktore, pomoglo da definišemo obim revizijskog angažovanja, kao i prirodu, vremenski okvir i opseg revizijskih postupaka, kao i da izvršimo procjenu efekata pogrešnih iskaza, ukoliko postoje, pojedinačno ili zbirno, na finansijske izvještaje, uzete u cjelini.

Nivo materijalnosti	EUR 1,003 hiljade
Kako smo odredili materijalnost	1% Neto imovine banke

Obrazloženje za primijenjenu osnovu za određivanje materijalnosti	Kao osnovu za utvrđivanje materijalnosti koristili smo Neto imovinu banke. U kontekstu strukture akcionara Banke, koja je u cjelosti u vlasništvu međunarodne grupacije, i uzimajući u obzir interese ostalih ključnih zainteresovanih strana – regulatora, deponenata, povjerilaca i drugih – čiji primarni fokus je bančina kapitalna adekvatnost i sposobnost da izmiruje svoje obaveze, smatramo odgovarajućim da materijalnost bude određena u odnosu na kapitalne resurse Banke, koristeći knjigovodstveni kapital za potrebe određivanja materijalnosti. Za stopu od 1% smo se opredijelili jer smatramo da je unutar prihvatljivih kvantitativnih kriterijuma za navedenu osnovu u datim okolnostima
--	---

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih izvještaja za tekući period. Ova pitanja su razmatrana u kontekstu revizije finansijskih izvještaja u cjelini i u formiranju našeg mišljenja o njima, i za koje nismo iznijeli izdvojeno mišljenje.

Ključna revizijska pitanja	Kako smo pristupili ključnim revizijskim pitanjima
Procjena ispravke vrijednosti kredita i potraživanja od klijenata Pogledati napomenu 3 "Pregled značajnih računovodstvenih politika", napomenu 4 "Korišćenje procjenjivanja", napomenu 7 "Neto prihodi / rashodi po osnovu obezvrjeđenja finansijskih instrumenata koja se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha", napomenu 16 "Kredit i potraživanja od klijenata" i napomenu 30 "Upravljanje finansijskim rizicima" uz finansijske izvještaje za detaljne informacije o očekivanim kreditnim gubicima („ECL“) od kredita i potraživanja od klijenata. Na dan 31. decembra 2021. godine, Banka je iskazala ispravku vrijednosti kredita i potraživanja od klijenata u iznosu od EUR 29,736 hiljada. MSFI-evi zahtijevaju od rukovodstva da donosi prosuđivanja o budućnosti te su razne stavke u finansijskim izvještajima podložne neizvjesnosti procjene. Procjene potrebne za ispravku vrijednosti kredita i potraživanja od komitenata predstavljaju najznačajnije procjene za Banku. Identifikacija kredita koji postaju problematični, ocjena značajnog povećanja kreditnog rizika, predviđanja budućih novčanih tokova, uključivanje informacija o budućim kretanjima i utvrđivanje očekivanog kreditnog gubitka za kredite komitentima su sami po sebi neizvjesni. Ispravka vrijednosti kredita u fazi obezvrjeđenja 1 računa se na kolektivnoj osnovi kao dvanaestomjesečni očekivani kreditni gubitak. Ukoliko je nastalo značajno povećanje kreditnog rizika, ispravka vrijednosti računa se kao očekivani kreditni gubitak tokom vijeka trajanja. Za kredite kod kojih je nastupilo neizvršenje obaveza, a koji se ne smatraju pojedinačno značajnim, ispravka vrijednosti se takođe računa na kolektivnoj osnovi. U svim gore navedenim slučajevima ECL se određuje koristeći ključne pretpostavke kao što su vjerovatnoća da komitent počne sa kašnjenjem u plaćanju i dođe u status neizmirivanja obaveza („PD“), definicija značajnog povećanja kreditnog rizika, izloženost po kreditima koji su u statusu neizmirivanja obaveza („EAD“) i procijenjeni gubici od kredita koji su u statusu neizmirivanja obaveza („LGD“). Statistički modeli koriste se za određivanje ključnih pretpostavki, uključujući različite buduće makroekonomske scenarije.	Naš revizorski pristup bio je sljedeći: - Ažurirali smo naše razumijevanje metodologije Banke za obračun očekivanog kreditnog gubitka i ocijenili da li je u saglasnosti sa zahtjevima MSFI 9. - Angažovali smo specijaliste za kreditni rizik za potrebe pregleda metodologije, testiranja pojedinačnih komponenti MSFI 9 metodologije, razumijevanje podataka korišćenih pri izradi modela i ocjenu njihovog kvaliteta i prikladnosti. - Ocijenili smo kontrolne aktivnosti u upravljanju kreditnim rizikom i procesu odobravanja kredita, i testirali kontrole koje smo za naše potrebe smatrali ključnim, posebno u pogledu odobravanja kredita i kontinuiranog praćenja. - Ocijenili smo i testirali ključne kontrole u oblasti finansijske analize klijenata i procjene vrijednosti sredstava obezbjeđenja. - Ocijenili smo proces uključivanja informacija o budućim kretanjima u procjene. - Testirali smo statističke modele koje je Rukovodstvo koristilo za utvrđivanje ključnih pretpostavki (PD, LGD, EAD) kako bismo procijenili da li je postupak izračuna bio u skladu s našim očekivanjima. - Ocijenili smo da li su ključne komponente obračuna očekivanog kreditnog gubitka ispravno ugrađene u modele pregledavanjem algoritama sistema u mjeri koju smo smatrali potrebnom. - Testirali smo, na bazi uzorka, ispravnost alokacije u pojedinim fazama obezvrjeđenja u skladu sa relevantnim politikama i kriterijumima. - Testirali smo, na bazi uzorka, adekvatnost pojedinačnih ispravki vrijednosti, ocjenjujući predviđena scenarija i procijenjene očekivane novčane tokove. - Verifikovali smo usklađenost rezultata sistema za ECL izračun sa računovodstvenim evidencijama.

Za pojedinačno značajne kredite kod kojih je nastupilo neizvršenje obaveza, ispravka vrijednosti se računa na pojedinačnoj osnovi. Ove ispravke vrijednosti se računaju uzimajući u obzir moguća scenarija, očekivane novčane tokove kao i očekivane prilive od realizacije sredstava obezbjeđenja (gdje je primjenjivo).

Usredsredili smo se na ovu oblast tokom revizije imajući u vidu značajnost iznosa iskazanih u finansijskim izvještajima, kao i zbog prirode prosuđivanja i pretpostavki koje je rukovodstvo moralo napraviti.

Dio moratorija na otplatu ugovora o kreditima, koje je Banka odobrila klijentima u 2020. godini zbog pandemije bolesti Covid-19, postojali su i u 2021. godini, što zajedno s uticajem pandemije bolesti Covid-19 na opšte tržište i makroekonomske prognoze utiče na ključne pretpostavke Uprave pri procjeni očekivanih kreditnih gubitaka.

Izveštavanje o ostalim informacijama uključujući godišnji izveštaj menadžmenta

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju Godišnji izveštaj menadžmenta (koji ne uključuju finansijske izveštaje i izveštaj revizora o njima).

Naše mišljenje o finansijskim izvještajima se ne odnosi na ostale informacije.

U vezi s našom revizijom finansijskih izvještaja, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije navedene gore, i pri tome razmotrimo da li postoji materijalna nedosljednost između njih i finansijskih izvještaja ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili na drugi način, predstavljaju materijalno pogrešna iskazivanja.

U vezi sa Godišnjim izvještajem menadžmenta takođe smo izvršili procedure propisane Zakonom o računovodstvu Crne Gore. Te procedure obuhvataju razmatranje da li Godišnji izveštaj menadžmenta uključuje obelodanjivanja koja se zahtevaju članom 11. Zakona o računovodstvu.

Na osnovu procedure sprovedenih tokom revizije, po našem mišljenju:

- Godišnji izveštaj menadžmenta sastavljen je u skladu sa zahtevima Zakona o računovodstvu Crne Gore; i
- informacije navedene u Godišnjem izvještaju menadžmenta, za finansijsku godinu za koju se pripremaju finansijski izveštaji, su konzistentne sa finansijskim izvještajima.

Dodatno, na osnovu znanja i razumevanja poslovanja Banke i njenog poslovnog okruženja, stečenog tokom obavljanja revizije, od nas se zahteva da saopštimo u izvještaju ukoliko zaključimo da postoji materijalno pogrešno prikazivanje u Godišnjem izvještaju menadžmenta. U tom smislu ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo u izvještaju.

Odgovornosti rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i propisima Centralne Banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izveštavanje banaka, i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale bilo usljed pronevjere ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izvještaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira Banku ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja Banke.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je sticanje uvjerenja u razumnoj mjeri o tome da finansijski izvještaji, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed pronevjere ili greške, i izdavanje revizorskog izvještaja koji sadrži mišljenje revizora. Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjerenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Zakonom o reviziji i propisima u oblasti revizije važećim u Crnoj Gori uvijek otkriti materijalno pogrešne iskaze, ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usljed pronevjere ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije koju obavljamo u skladu sa Zakonom o reviziji i propisima u oblasti revizije važećim u Crnoj Gori, mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed pronevjere ili greške, osmišljavamo i obavljamo revizijske postupke koji su prikladni za te rizike i pribavljamo dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat pronevjere je veći nego za pogrešne iskaze nastale usljed greške, zato što pronevjera može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole Banke.
- Vršimo procjenu primijenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primjene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, donosimo zaključak o tome da li postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u svom izvještaju skrenemo pažnju na povezanost objelodanjivanja u finansijskim izvještajima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posljedicu da imaju da Banka prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izvještaja, uključujući objelodanjivanja, kao i da li su u finansijskim izvještajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vrijeme revizije, značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

Takođe, dostavljamo licima ovlašćenim za upravljanje izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zahtjevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavijestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koja može razumno da se pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, i gdje je to moguće, radnje preduzete da bi se eliminisale prijetnje ili primijenjene mjere zaštite.

Od pitanja koja su saopštena licima ovlašćenim za upravljanje, mi određujemo koja pitanja su bila od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja za tekući period i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ova pitanja u izvještaju revizora, osim ako zakon ili regulativa isključuje javno objelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izvještaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posljedice budu veće nego koristi od takve komunikacije.

Ovlašćeni revizor na projektu revizije, nakon koje revizor izdaje Izvještaj nezavisnog revizora je Biljana Bogovac.

U ime PricewaterhouseCoopers d.o.o.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Bogovac', written over a horizontal line.

Biljana Bogovac
Ovlašćeni revizor

Podgorica, 28. mart 2022. godine

A handwritten signature in blue ink, reading 'PricewaterhouseCoopers d.o.o.', written over a horizontal line.

PricewaterhouseCoopers d.o.o., Podgorica

BILANS USPJEHA OD 1. JANUARA DO 31. DECEMBRA 2021. GODINE

U 000 EUR	Napomena	2021.	2020.
Prihodi od kamata i slični prihodi		26.474	27.423
Rashodi od kamata i slični rashodi		(2.923)	(2.868)
NETO PRIHODI OD KAMATA	5	23.551	24.555
Prihodi od naknada i provizija		7.178	5.528
Rashodi naknada i provizija		(3.525)	(3.565)
NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA	6	3.653	1.963
Neto dobitak usled prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		-	1
Neto dobit od finansijskih instrumenata koji se drže za trgovinu		413	389
Neto gubici od kursnih razlika		6	(14)
Neto gubitak po osnovu prestanka priznavanja ostale imovine		6	(48)
Ostali prihodi	12	970	827
Troškovi zaposlenih	9	(8.696)	(7.717)
Opšti i administrativni troškovi	10	(5.388)	(5.430)
Neto dobiti/gubici po osnovu modifikacije i reklasifikacije finansijskih instrumenata		53	5
Troškovi amortizacije	11	(1.748)	(1.762)
Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	7	(4.954)	(7.099)
Troškovi rezervisanja	8	(7)	98
Ostali rashodi		(204)	(237)
OPERATIVNI PROFIT		7.655	5.531
Porez na dobit	13	(726)	(428)
NETO PROFIT		6.929	5.103
Zarada po akciji / u EUR	32	1,298	0,956

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 28. mart 2022. godine

Odobreno i potpisano od Erste Bank A.D., Podgorica

Aleksa Lukić
Predsjednik Upravnog odbora

Damir Ivaštinović
Član Upravnog odbora

Kristina Bukilić
Direktor Sektora finansija i računovodstva

IZVJEŠTAJ O UKUPNOM OSTALOM REZULTATU OD 1. JANUARA DO 31. DECEMBRA 2021. GODINE

u 000 EUR	Napomena	2021.	2020.
Neto profit		6.929	5.103
Ukupni ostali rezultat			
Pozitivni efekti promjene vrijednosti hartija od vrijednosti koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		(1.571)	(1.557)
Aktuarski dobiti/(gubici) od dugoročnih naknada zaposlenima		(1)	(3)
Porez na prihod po osnovu stavki ukupnog ostalog rezultata		338	140
Ukupan ostali rezultat za tekuću godinu		(1.234)	(1.420)
UKUPAN OSTALI REZULTAT		5.695	3.683

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 28. mart 2022. godine

Odobreno i potpisano od Erste Bank A.D., Podgorica

 Aleksa Lukić Predsjednik Upravnog odbora	 Damir Ivaštinović Član Upravnog odbora	 Kristina Bukilić Direktor Sektora finansija i računovodstva
--	--	---

BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2021. GODINE

u 000 EUR	Napomena	2021.	2020.
SREDSTVA			
Novčana sred. i rač. depozita kod central. banaka	14	101.580	67.237
Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti		496.271	489.595
Kredit i potraživanja od banaka	15	35.743	41.132
Kredit i potraživanja od klijenata	16	425.147	424.023
Hartije od vrijednosti	18	34.821	23.913
Ostala finansijska sredstva		560	528
Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		55.795	64.916
Hartije od vrijednosti	17	55.795	64.916
Investicione nekretnine/nepokretnosti		274	213
Nekretnine, postrojenja i oprema	19	12.319	11.548
Nematerijalna sredstva	20	2.949	2.575
Ostala poslovna potraživanja	21	2.799	2.669
UKUPNA AKTIVA		671.987	638.753
OBAVEZE			
Finansijske obaveze koje se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti		553.602	520.529
Depoziti banaka i centralnih banaka		503	504
Depoziti klijenata	22	415.263	375.829
Kredit banaka i centralnih banaka	23	94.496	104.022
Kredit klijenata koji nijesu banke	23	43.340	40.174
Rezerve	24	1.075	1.214
Tekuće poreske obaveze		914	484
Odložene poreske obaveze	13	205	491
Ostale obaveze	25	15.928	21.467
UKUPNE OBAVEZE		571.724	544.185
KAPITAL	26		
Akcijski kapital		5.339	5.339
Emisije premije		1.571	1.571
Neraspoređena dobit		86.479	79.196
Dobit tekuće godine		6.929	5.103
Ostale rezerve		(55)	3.359
UKUPAN KAPITAL		100.263	94.568
UKUPNE OBAVEZE I KAPITAL		671.987	638.753

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 28. mart 2022. godine

Odobreno i potpisano od Erste Bank A.D. Podgorica

Aleksa Lukić
Predsjednik Upravnog odbora

Danir Ivaštinović
Član Upravnog odbora

Kristina Bukilić
Direktor Sektora finansija i računovodstva

IZVJEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE OD 1. JANUARA DO 31. DECEMBRA 2021. GODINE

	2021.	2020.
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti:		
Prilivi po osnovu kamata i slični prihodi	27.849	27.077
Odlivi po osnovu kamata i sličnih rashoda	(3.098)	(2.698)
Prilivi po osnovu naknada i provizija	7.080	5.525
Odlivi po osnovu naknada i provizija	(3.522)	(3.591)
Odlivi po osnovu zarada zaposlenih i troškova dobavljača	(14.263)	(13.805)
Povećanje kredita i ostale aktive	(8.256)	(34.797)
Prilivi po osnovu depozita i ostalih obaveza	37.719	6.185
Plaćeni porezi	(460)	(1.144)
Ostale obaveze	(4.212)	2.256
Neto prilivi/odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	38.837	(14.992)
Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja:		
Kupovina nekretnina i opreme	(1.904)	(690)
Kupovina nematerijalne imovine	(1.049)	(828)
Kupovina državnih zapisa	(4.368)	89
Prilivi od prodaje materijalne i dugotrajne imovine	340	111
Neto odlivi iz aktivnosti investiranja	(6.981)	(1.318)
Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja:		
Povećanje/smanjenje pozajmljenih sredstava	(6.371)	19.829
Neto odliv/priliv iz aktivnosti finansiranja	(6.371)	19.829
Efekti kursnih razlika	419	374
Neto povećanje gotovine i gotovinskih ekvivalenata	25.904	3.893
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku perioda	89.382	85.489
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda	115.286	89.382

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 28. mart 2022. godine

Odobreno i potpisano od Erste Bank A.D. Podgorica

Aleksa Lukić
Predsjednik Upravnog odbora

Damir Ivaštinović
Član Upravnog odbora

Kristina Bukilić
Direktor Sektora finansija i računovodstva

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU OD 1. JANUARA DO 31. DECEMBRA 2021. GODINE

u 000 EUR	Akcijski kapital	Emisijne premije	Neraspoređena dobit	Ostale rezerve	Ukupno
Stanje, 1. januara 2020. godine	5.339	1.571	79.196	4.779	90.885
Ukupan ostali rezultat	-	-	-	(1.420)	(1.420)
Dobit tekuće godine	-	-	5.103	-	5.103
Stanje, 31. decembra 2020. godine	5.339	1.571	84.299	3.359	94.568
Ukupan ostali rezultat	-	-	2.180	(1.234)	(1.234)
Dobit tekuće godine	-	-	6.929	-	6.929
Stanje, 31. decembra 2021. godine	5.339	1.571	93.408	(55)	100.263

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 28. mart 2022. godine

Odobreno i potpisano od Erste Bank A.D., Podgorica

Aleksa Lukić
 Predsjednik Upravnog odbora

Davor Ivaštinović
 Član Upravnog odbora

Kristina Bukilić
 Direktor Sektora finansija i računovodstva

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKE

Erste Bank A.D., Podgorica (u daljem tekstu: „Banka”), je 2002. godine registrovana kao akcionarsko društvo Opportunity Bank A.D., Podgorica. Banka je promijenila ime u julu 2009. godine u Erste Bank A.D., Podgorica. Banka je dobila licencu za obavljanje plaćanja i držanje depozite na domaćem i inostranom tržištu. Registarski broj Banke u Centralnom registru Privrednog suda je 4-0001671/001.

Banka je kod Komisije za hartije od vrijednosti upisana u Registar emitenata hartija od vrijednosti pod brojem 337 (Rješenje broj 02/3-342/1-02 od 21. novembra 2002. godine).

U skladu sa Zakonom o bankama, Odlukom o osnivanju i Statutom, Banka obavlja poslove primanja depozita i drugih sredstava fizičkih i pravnih lica i odobravanje kredita i drugih plasmana iz tih sredstava, u cjelini ili djelimično, za svoj račun.

Pored ovih poslova, Banka može da obavlja i sljedeće:

- izdaje garancije i preuzima druge vanbilansne obaveze;
- kupuje, prodaje i naplaćuje potraživanja;
- izdaje, obrađuje i evidentira platne instrumente;
- platni promet u zemlji i sa inostranstvom;
- finansijski lizing;
- trguje u svoje ime i za svoj račun ili za račun komitenta stranim sredstvima plaćanja i finansijskim derivatima;
- vrši izradu analiza i davanje informacija i savjeta o kreditnoj sposobnosti društava i preduzetnika;
- depo poslove;
- usluge čuvanja u sefovima i
- druge poslove u skladu sa odobrenjem Centralne banke Crne Gore.

Poslovi koji se obavljaju na osnovu odobrenja Centralne banke:

- kastodi i depozitarni poslovi – br. rj. 0102-3319/5 od 29.07.2014. godine
- poslovi zastupanja u osiguranju – br. rj.0102-6139/3 od 20.11.2014. godine
- poslovi brokera, dilera i investicionog menadžera – br. 03-3595-3/2016 od 24.05.2016. godine.

Sjedište Banke je u Podgorici, Arsenija Boljevića 2A, Podgorica.

Banka obavlja svoje aktivnosti preko sjedišta Banke i sedamnaest filijala lociranih u Podgorici, Beranama, Nikšiću, Bijelom Polju, Pljevljima, Baru, Kotoru, Ulcinju, Budvi, Herceg Novom, Rožajima, Cetinju, Kolašinu i Tivtu.

Erste&Steiermärkische Bank d.d. Rijeka, Hrvatska je vlasnik i posjeduje 100% vlasništva Banke. Banka je član Erste bankarske grupe i njen krajnji vlasnik je Erste Group Bank AG, Beč, Austrija.

Na dan 31. decembra 2021. godine Banka ima 316 zaposlena radnika (31. decembra 2020. godine: 312 zaposlena radnika).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

2.1 Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Banka ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore („Sl. list RCG”, br. 052/16 od 09.08.2016), odnosno na osnovu Odluke o neposrednoj primjeni Međunarodnih računovodstvenih standarda („MRS“) u Crnoj Gori („Sl. list CG”, br. 69/2002) i u skladu sa regulativom Centralne banke Crne Gore relevantnom za finansijsko izvještavanje banaka.

Finansijski izvještaji prikazani su u formatu propisanom u Odluci o kontnom okviru za banke, mikrokreditne finansijske institucije i kreditne unije koji je usvojen od strane Centralne Banke Crne Gore 30. novembra 2017. godine. Shodno tome, sve banke i mikrokreditne finansijske institucije su u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje u skladu sa navedenom Odlukom od 1. januara 2018. godine. Pored toga, Odlukom Savjeta Centralne banke Crne Gore („Sl. list CG”, br. 15/12, 18/13, 24/18) utvrđen je sadržaj finansijskih izvještaja banaka, kao i rokovi i način sačinjavanja i dostavljanja finansijskih izvještaja Centralnoj banci Crne Gore.

Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konvencijom istorijskog troška, osim ako je drugačije navedeno u računovodstvenim politikama. Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3.

2.2 Funkcionalna i izvještajna valuta

Finansijski izvještaji prezentovani su u eurima (EUR), koji predstavljaju zvaničnu valutu u Crnoj Gori i izvještajnu valutu Banke. Sve iskazane numeričke vrijednosti predstavljene su u hiljadama (EUR 000), osim ukoliko je drugačije navedeno.

2.3 Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih iskaza u skladu sa MSFI zahtijeva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih iskaza, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih iskaza. Ipak, stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procjena. Najznačajnije procjene i pretpostavke su navedene u napomeni 4.

2.4 Konsolidacija

Banka nema kontrolu ni nad jednim entitetom.

2.5 Kontinuitet poslovanja

Uzimajući u obzir i okolnosti nastale usled pandemije COVID 19 kao i neizvjesnost oko ekonomskog oporavka, rukovodstvo Banke i dalje procjenjuje sa razumnom sigurnošću da će Banka nastaviti da posluje profitabilno u doglednoj budućnosti. Saglasno tome, finansijski izvještaji Banke sastavljeni su u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koje podrazumijeva da će Banka nastaviti da posluje u budućnosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA**3.1 Priznavanje prihoda i rashoda****3.1.1 Kamata**

Prihodi i rashodi po osnovu kamata se priznaju u bilansu uspjeha uz primjenu metode efektivne kamatne stope. Metod efektivne kamatne stope je metod izračunavanja cijene amortizacije finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza i alokacije prihoda po osnovu kamate ili rashoda po osnovu kamate na odgovarajuće vremenske periode. Efektivna kamatna stopa je stopa koja diskontuje procijenjena buduća gotovinska plaćanja ili prilive tokom očekivanog vijeka trajanja finansijskog instrumenta ili, tamo gdje je to izvodljivo, kraćeg perioda na sadašnju vrijednost finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza. Kalkulacije uključuju sve naknade i provizije plaćene ili primljene između ugovornih strana koje su integralni dio efektivne kamatne stope, troškove transakcije i svih drugih premija ili popusta.

3.1.2 Naknade i provizije

Prihodi i rashodi naknada i provizija su po osnovu finansijskih usluga koje pruža i dobija Banka, a uključuju usluge platnog prometa i druge bankarske usluge. Ostale naknade i provizije uglavnom se odnose na transakcije i naknade za usluge, koje su priznate u bilansu uspjeha, kao što su usluge koje se pružaju ili primaju.

3.1.3 Neto dobiti od finansijskih instrumenata koji se drže za trgovinu

Neto dobiti od finansijskih instrumenata koji se drže za trgovinu uključuju dobitke i gubitke od devizne razmjene.

3.1.4 Porez na dobit i ostali porezi

Trošak poreza se sastoji od tekućeg i odloženog poreza. Trošak poreza se priznaje u bilansu uspjeha, osim kada se odnosi na stavke priznate direktno u kapital, koji je u tom slučaju priznat u kapitalu.

3.1.5 Tekući porez na dobit

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica. Stopa poreza na dobit je proporcionalna i iznosi 9% od poreske osnovice. Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Banke iskazane u bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

3.1.6 Odloženi porez

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na datum bilansa stanja se koriste za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobit. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i poreske gubitke i kredite, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.2 MSFI 9 Finansijski instrumenti****3.2.1 Finansijski instrumenti**

Finansijski instrument je bilo koji ugovor koji dovodi do povećanja finansijskih sredstava jedne ugovorene strane i finansijske obaveze ili instrumenta kapitala druge ugovorne strane. U skladu sa MSFI 9, sva finansijska sredstva i obaveze - koji takođe uključuju i derivativne finansijske instrumente - moraju se priznati u bilansu stanja i mjeriti u skladu sa svojim dodijeljenim kategorijama.

3.2.2 Metode mjerenja finansijskih instrumenata

Postoje dvije primarne metode mjerenja finansijskih sredstava i obaveza.

i. Amortizovani trošak i efektivna kamatna stopa

Amortizovani trošak je iznos po kojem se finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza mjeri početnim priznavanjem minus otplata glavnice, plus ili minus kumulativna amortizacija koristeći metod efektivne kamatne stope za razlike između tog početnog iznosa i iznosa dospijeca. Za finansijska sredstva iznos se usklađuje za bilo koje gubitke po osnovu obezvrjeđenja.

Efektivna kamatna stopa (EKS) je stopa koja diskontuje procijenjene buduće tokove novca kroz očekivani životni vijek finansijskog sredstva ili finansijske obaveze na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva (tj. amortizovani trošak prije prilagođavanja za bilo koji gubitak po osnovu obezvrjeđenja) ili amortiziranog troška finansijske obaveze. Procijenjeni novčani tokovi uzimaju u obzir sve ugovorne uslove finansijskog instrumenta, ali zanemaruju očekivane kreditne gubitke. Obračun uključuje transakcijske troškove, naknade za izdavanje koje su sastavni dio EKS-a i sve ostale premije i diskonte.

Za kupljena ili originalno kreditno obezvrjeđena finansijska sredstva („POCI“, vidjeti dio „Umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenata po MSFI 9“), koristi se kreditno podešena EKS. To je stopa koja diskontuje procijenjene buduće novčane tokove koji uzimaju u obzir očekivane kreditne gubitke po amortizovanoj vrijednosti finansijskog sredstva.

EKS se koristi za priznavanje prihoda i rashoda od kamata. Prihod od kamata se obračunava na sljedeći način:

- EKS primenjena na bruto knjigovodstvenu vrijednost za finansijska sredstva koja nisu kreditno obezvrjeđena (Stage 1 i Stage 2, vidjeti dio „Obezvrjeđenje finansijskih instrumenata“);
- EKS primenjena na amortizovani trošak za finansijska sredstva koja su kreditno obezvrjeđena (Stage 3, vidjeti „Obezvrjeđenje finansijskih instrumenata“); i
- Kreditno podešena EKS se primjenjuje na amortizovani trošak za finansijsku imovinu POCL.

Rashod od kamata se obračunava primjenom efektivne kamatne stope na amortizovani trošak finansijske obaveze.

ii. Fer vrijednost

Fer vrijednost je cijena koja bi bila primljena ako bi se sredstvo prodalo ili platilo ako bi se obaveza prenijela urednom transakcijom između učesnika na tržištu na datum mjerenja. Ova definicija se primjenjuje i na mjerenje fer vrijednosti nefinansijskih sredstava i obaveza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.2 MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)****3.2.3 Početno priznavanje i mjerenje****i. Početno priznavanje**

Finansijski instrumenti se početno priznaju kada Banka postane strana ugovornih odredbi instrumenta. Redovne (spot) kupovine i prodaje finansijskih sredstava priznaju se na datum namirenja, tj. na datum kada je sredstvo isporučeno.

ii. Početno mjerenje

Finansijski instrumenti se početno mjere po fer vrijednosti uključujući transakcijske troškove (osim za finansijske instrumente po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, za koje se transakcijski troškovi priznaju direktno u bilansu uspjeha). U većini slučajeva, fer vrijednost prilikom početnog priznavanja jednaka je cijeni transakcije, tj. cijeni koja je prenešena da bi se proizvelo ili steklo finansijsko sredstvo ili primljeno cijeni za izdavanje ili preuzimanje finansijske obaveze.

iii. Klasifikacija i naknadno vrednovanje finansijskih sredstava u okviru MSFI 9

Prema MSFI 9, klasifikacija i naknadno mjerenje finansijskih sredstava zavisi od dva kriterijuma.

- Poslovni model za upravljanje finansijskim sredstvima - procjena se fokusira na to da li je finansijsko sredstvo dio portfelja u kojem se imovina drži kako bi se prikupili ugovorni novčani tokovi, kako bi se prikupili ugovorni novčani tokovi i prodala sredstva, ili se drže u drugim poslovnim modelima.
- Karakteristike novčanog toka finansijskih sredstava - procjena je fokusirana na to da li ugovoreni uslovi finansijskog sredstva proizilaze na određenim datumima za novčane tokove koji su isključivo plaćanja glavnice i kamate („SPPI - Solely Payments of Principal and Interest“) na preostali iznos glavnice.

Primjena ovih kriterijuma dovodi do klasifikacije finansijskih sredstava u tri kategorije mjerenja.

3.2.3.1 Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti

Finansijska sredstva se mjere po amortizovanoj vrijednosti tj. trošku ako se drže u poslovnom modelu čiji je cilj prikupljanje ugovornih novčanih tokova i ukoliko ti ugovorni novčani tokovi imaju karakteristike SPPI.

U bilansu stanja ova sredstva se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti, tj. bruto knjigovodstvenoj vrijednosti umanjenoj za ispravku vrijednosti od kreditnog gubitka. Oni su prikazani u okviru pozicije „Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti“. Novčana sredstva uključuju samo potraživanja (depozite) od centralnih banaka i kreditnih institucija koji se isplaćuju na zahtjev. Isplata po zahtjevu znači da se sredstva mogu povući sa računa u bilo koje vrijeme sa rokom isplate od jednog radnog dana ili 24h. Minimum obavezne rezerve je takođe prikazan u ovoj stavci.

Prihod od kamata na ovim sredstvima se izračunava metodom efektivne kamate i uključuje se u poziciju „Prihodi od kamata i slični prihodi“ u okviru pozicije „Neto prihod od kamata“ u bilansu uspjeha. Dobici ili gubici od umanjenja vrijednosti uključeni su u stavku „Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha“. Dobici i gubici nastali od prestanka priznavanja (kao što je prodaja) prikazani su pod pozicijom „Neto dobitak usled prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha“.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.2 MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)****3.2.3 Početno priznavanje i mjerenje (nastavak)****3.2.3.1 Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti (nastavak)**

U Banci, finansijska sredstva koja se mjere po amortizovanom trošku predstavljaju najveću kategoriju mjerenja, koja uključuje većinu kreditnih poslova prema klijentima, međubankarsko kreditno poslovanje (uključujući obrnute repo transakcije), depozite kod centralnih banaka, iznose u toku poravnanja, trgovinu i druga potraživanja.

Ulaganja u dužničke hartije od vrijednosti koje se mjere po amortizovanom trošku su zbog različitih poslovnih ciljeva (kao što su ispunjavanje internih / eksternih zahtjeva za rizik likvidnosti i efikasno plasiranje strukturnog viška likvidnosti, strateške pozicije koje su donešene od strane Odbora direktora, podsticanje i čuvanje dobrih poslovnih odnosa sa klijentima, zamjena poslova kreditiranja ili druge aktivnosti za poboljšanje poslovnog prinosa). Zajednička osobina ovih finansijskih instrumenata je da njihova značajna i česta prodaja nije očekivana.

3.2.3.2 Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz ukupni ostali rezultat

Dužnička finansijska sredstva se vrednuju po fer vrijednosti kroz ukupni ostali rezultat (FVOCI) ukoliko su karakteristike njihovog ugovornog novčanog toka SPPI i ukoliko se drže unutar poslovnog modela čiji je cilj prikupljanje ugovornih novčanih tokova i prodaja sredstava. U bilansu stanja, oni su uključeni kao „hartije od vrijednosti“ u okviru pozicije „Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ukupan ostali rezultat“.

Prihodi od kamata na ovu vrstu sredstava izračunavaju se primjenom metode efektivne kamatne stope i uključeni su u stavku „Prihodi od kamata i slični prihodi“ pod pozicijom „Neto prihod od kamata“ u bilansu uspjeha. Ispravka vrijednosti za kreditne gubitke ne umanjuje knjigovodstvenu vrednost ovih finansijskih sredstava u bilansu stanja, već se ispravka vrijednosti u istom iznosu kao i da je reč o finansijskim sredstvima koja se mjere po amortizovanoj vrijednosti evidentira na poziciji „Nerealizovani neto dobitak po osnovu finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat, prije oporezivanja“ u okviru Ukupnog ostalog rezultata sa kontra stavom gubitaka od umanjenja vrijednosti koji se priznaju kroz bilans uspjeha u stavci „Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha“. Kao rezultat, efekat priznat kroz bilans uspjeha je isti kao i kod finansijskih sredstava koja se mjere po amortizovanoj vrijednosti.

Razlika između fer vrijednosti po kojoj se imovina iskazuje u bilansu stanja i komponente amortizovanog troška priznaje se kao „Ostale rezerve“ u Izvještaju o promjenama na kapitalu. Promjena za period iskazana je kao ukupni ostali rezultat u izvještaju o Ukupnom ostalom rezultatu na poziciji „Negativni/Pozitivni efekti promjene vrijednosti hartija od vrijednosti koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat“. Kada se finansijsko sredstvo prestaje priznavati, iznos koji je prethodno akumuliran u Ukupnom ostalom rezultatu se reklasifikuje kroz bilans uspjeha i iskazuje u okviru „Neto dobitak usled prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha“. Banka klasifikuje ulaganja u dužničke hartije od vrijednosti mjerene po Fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (FVOCI). Oni su dio „held to collect and sell“ poslovnih modela. Slično dužničkim instrumentima koji se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti, svrha ulaganja u dužničke hartije od vrijednosti mjerene po Fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat sprovodi se zbog ispunjenja različitih poslovnih ciljeva kao što su ispunjavanje zahtjeva internog / eksternog rizika likvidnosti i efektivno plasiranje viška strukturne likvidnosti, strateških pozicija koje su donešene od strane Odbora direktora, podsticanje i čuvanje dobrih poslovnih odnosa sa klijentima, zamjena poslova kreditiranja ili druge aktivnosti za poboljšanje prinosa. Zajednički atribut za ulaganje u dužničke instrumente po FVOCI je da je aktivna optimizacija prinosa putem prodaje sastavni dio postizanja ciljeva. Prodaja se vrši kako bi se optimizovala pozicija likvidnosti ili ostvarila dobit ili gubitak po fer vrijednosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.2. MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)

3.2.3 Početno priznavanje i mjerenje (nastavak)

3.2.3.2 Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz ukupni ostali rezultat (nastavak)

Kao rezultat toga, poslovni ciljevi se postižu prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom hartija od vrijednosti.

Za određena ulaganja u vlasničke instrumente koji se ne drže radi trgovanja, Banka koristi opciju za njihovo mjerenje po FVOCI. Ovaj izbor se primjenjuje na strateške, značajne investicije u bankarske poslovne odnose (osim za poslove osiguranja). Dobici ili gubici po fer vrijednosti za period iskazani su u izvještaju Ukupni ostali rezultat u stavci „Negativni/Pozitivni efekti promjene vrijednosti hartija od vrijednosti koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat“. Kumulativni dobiti ili gubici su uključeni pod pozicijom „Ostale rezerve“ u Izvještaju o promjenama na kapitalu. Iznos priznat u Ukupnom ostalom rezultatu se ne reklasifikuje kroz bilans uspjeha. Nakon prestanka priznavanja ulaganja u vlasničke/kapitalne instrumente u FVOCI, iznos akumuliran u Ukupnom ostalom rezultatu se prenosi u zadržanu dobit.

3.2.3.3 Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Finansijska sredstva čiji se ugovorni novčani tokovi ne smatraju SPPI automatski se mjere po po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (FVPL).

Izvor mjerenja FVPL odnosi se i na finansijska sredstva koja su dio preostalih poslovnih modela, tj. koja se ne drže radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova niti se drže radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova ili prodaje sredstva. Za ova finansijska sredstva se generalno očekuje prodaja prije njihovog dospjeća ili se njima upravlja i njihov učinak se procjenjuje na osnovu fer vrijednosti. Takvi poslovni modeli su tipični za imovinu koja se drži radi trgovanja, imovinu čija se očekivana vrijednost prvenstveno ostvaruje kroz prodaju, kao što su ulaganja u sekjuritizaciju.

Banka nije imala takvu klasifikaciju tokom i na dan 31.12.2021. godine.

3.2.4 Klasifikacija i naknadno mjerenje finansijskih obaveza prema MSFI 9

Finansijske obaveze se mogu klasifikovati prema kategoriji mjerenja po amortizovanoj vrijednosti ili po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

3.2.4.1 Finansijske obaveze po amortizovanoj vrijednosti

Za njihovu prezentaciju u bilansu stanja koristi se pozicija “Finansijske obaveze po amortizovanoj vrijednosti”. Obaveze su dalje podijeljene na “Depoziti banaka i centralnih banaka”, “Depoziti klijenata” i “Krediti banaka i centralnih banaka”, “Krediti klijenata koji nijesu banke”.

Nastali troškovi kamata se iskazuju u stavci “Rashodi kamata i slični rashodi” pod “Neto prihodi od kamata” u bilansu uspjeha.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.2 MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)

3.2.4 Klasifikacija i naknadno mjerenje finansijskih obaveza prema MSFI 9 (nastavak)

3.2.4.2 Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (FVPL)

Finansijske obaveze u kategoriji mjerenja FVPL sastoje se iz obaveza koje se drže radi trgovanja i one koje su označene kao FVPL.

Banka nije imala takvu klasifikaciju tokom i na dan 31.12.2021. godine.

3.2.5 Umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenta u skladu sa MSFI 9

Banka priznaje gubitke po osnovu obezvrjeđenja na finansijskoj imovini dužničkog instrumenta (kredit i potraživanja i dužničke hartije od vrijednosti), osim za one koja se mjere po FVPL; potraživanja po osnovu lizinga i izloženosti vanbilansnog kreditnog rizika koji proizilaze iz finansijskih garancija i određenih kreditnih obaveza. Umanjenje vrijednosti se zasniva na očekivanim kreditnim gubicima čije mjerenje odražava:

- nepristran i vjerovatno izračunat iznos koji se određuje vrednovanjem niza mogućih ishoda;
- vremensku vrijednost novca;
- razumne i potkrjepljujuće informacije koje su dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora na datum izvještavanja o prošlim događajima, trenutnim uslovima i prognozama budućih ekonomskih uslova.

Iznos gubitka od umanjenja vrijednosti priznaje se kao rashod u Bilansu uspjeha. U svrhu mjerenja iznosa očekivanog kreditnog gubitka i priznavanja prihoda od kamata, Banka pravi razliku između tri Stage-a umanjenja vrijednosti.

- **Stage 1**

Pod Nivom obezvrjeđenja 1, Banka podrazumjeva finansijske instrumente za koje nije bilo značajnog povećanja kreditnog rizika od njihovog početnog priznavanja, kao i finansijske instrumente po početnom priznavanju (osim POCI imovine). Umanjenje vrijednosti se mjeri u iznosu 12-mjesečnog očekivanog kreditnog gubitka. Prihodi od kamata se priznaju po efektivnoj kamatnoj stopi koja se primjenjuje na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva.

- **Stage 2**

Finansijski instrumenti u Stage-u 2 su predmet značajnog povećanja kreditnog rizika od njihovog početnog priznavanja. Umanjenje vrijednosti se mjeri u iznosu kreditnog gubitka tokom očekivanog vijeka trajanja finansijskog instrumenta. Prihodi od kamata se priznaju po efektivnoj kamatnoj stopi koja se primjenjuje na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva (kao za Stage 1).

- **Stage 3**

Finansijska sredstva u Stage-u 3 su obezvrjeđena usled kreditnih gubitaka, odnosno u statusu neizvršenja obaveza na datum izvještaja. U pogledu primjene koncepta MSFI 9 „kreditno obezvrjeđenje“, Banka je generalno usvojila pristup usklađivanja sa konceptom „default“ izloženosti. Umanjenje vrijednosti za takva sredstva se mjeri u iznosu kreditnog gubitka tokom očekivanog veka trajanja finansijskog instrumenta. Prihodi od kamata se priznaju po EKS na amortizovani trošak (tj. neto knjigovodstveni iznos) finansijskog sredstva. Iz perspektive bilansa stanja, kamata se obračunava na osnovu bruto knjigovodstvene vrijednosti finansijskih sredstava. Razlika između obračunate kamate sredstava i priznatog prihoda od kamata odražava se na kontu ispravka vrijednosti (bez uticaja na gubitak od umanjenja vrijednosti).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.2 MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)

3.2.5 Umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenta u skladu sa MSFI 9 (nastavak)

Za finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti, neto knjigovodstvena vrijednost finansijskog sredstva prikazanog u bilansu stanja je razlika između bruto knjigovodstvene vrijednosti i kumulativnog gubitka. Međutim, za finansijska sredstva mjerena po FVOCI, ispravka vrijednosti gubitka se priznaje na poziciji „Ostale rezerve“ u okviru Izvještaja o promjenama na kapitalu. Rezervisanja za gubitke po kreditnim obavezama i finansijskim garancijama prikazana su u bilansnoj stavci „Rezerve“.

Za kupljena ili stvorena finansijska sredstva koja su kreditno obezvrijeđena (POCI finansijska sredstva) kreditni gubici se obračunavaju tokom čitavog očekivanog veka trajanja finansijskog sredstva. Prilikom početnog priznavanja kreditno usklađena efektivna kamatna stope se obračunavana korišćenjem procijenjenih budućih novčanih tokova koji uključuju očekivane kreditne gubitke na datum početnog priznavanja i primjenjuje na amortizovani trošak. Kao rezultat, kreditni gubitak se ne priznaje na dan početnog priznavanja POCI finansijskog sredstva. Naknadno, samo nepovoljne promjene očekivanja nakon početnog priznavanja priznaju se kao ispravka, dok se povoljne promjene priznaju kao dobitak od umanjenja vrijednosti čime se povećava bruto knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine POCI. POCI imovina nije predmet transfera između nivoa obezvrijeđenja bez obzira na promjenu kreditnog kvaliteta klijenta nakon početnog priznavanja POCI imovine.

Banka nije imala POCI finansijska sredstva tokom i na dan 31.12.2021. godine.

U bilansu uspjeha, gubici od umanjenja vrijednosti i dobici na sve vrste finansijskih instrumenata su prikazani u stavci „Neto rashodi po osnovu obezvrijeđenja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha“.

3.2.6 Otpisi

Banka otpisuje finansijsku imovinu ili njen dio kada nema razumnih očekivanja povrata dotičnih novčanih tokova. Prilikom izvršenja otpisa, bruto knjigovodstvena vrijednost sredstva se smanjuje istovremeno sa vezanim bilansom gubitka.

Banka je utvrdila kriterijume za otpis nenadoknadivih sredstava u kreditnom poslovanju. Otpis može proizaći iz mjera za odustajanje od plaćanja, pri čemu se banka ugovorno odriče dijela postojećeg bilansa kako bi pomogla klijentima da prevaziđu finansijske poteškoće i tako poboljšaju izgleda za povrat preostalog iznosa kredita (obično se to odnosi na scenarije za Corporate klijente).

U scenarijima koji nisu važili kod korporativnih klijenata, otpisi nenadoknadivih dijelova izloženosti pokreću aktivnosti izvršenja kao što su podnošenje sudskih postupaka (stečaj, likvidacija, sudski slučaj). Drugi pokretači otpisa mogu proizaći iz odluka o nesprovođenju zbog bezvrijednosti potraživanja / kolaterala ili od procjene da je potraživanje ekonomski izgubljeno. Za fizička lica, nepovratnost i vrijeme i iznosi otpisa se kristalizuju tokom procesa naplate, kada postaje očigledno da se iznos se ne može naplatiti, npr. zbog tekućeg stečajnog postupka. Preostali nenaplativi saldo se otpisuje nakon procesa naplate.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.2 MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)****3.2.7 Prestanak priznavanja finansijskih instrumenata uključujući tretman ugovornih modifikacija****3.2.7.1 Prestanak priznavanja finansijskih sredstava**

Finansijska imovina (ili, gdje je primjenjivo, dio finansijske imovine ili dio grupe sličnih finansijskih sredstava) prestaje se priznavati kada:

- su ugovorna prava na primanje novčanih tokova od sredstava istekla; ili
- Banka je prenijela svoja prava na primanje novčanih tokova od sredstava ili je preuzela obavezu da isplati primljene novčane tokove u potpunosti bez značajnog kašnjenja trećoj strani u skladu sa 'pass-through' aranžmanom;
- je prenijela suštinski sve rizike i nagrade povezane sa vlasništvom nad imovinom, ili
- nisu preneseni niti zadržani suštinski svi rizici i nagrade povezane sa vlasništvom nad imovinom, ali je prenesena kontrola nad imovinom.

Razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine koja se vrednuje po amortizovanoj vrijednosti, kao i imovine koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ukupni ostali rezultat koja se prestala priznavati i primljene naknade prikazana je u bilansu uspjeha u stavci „Neto dobitak usled prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha mjerene“. Za finansijsku imovinu mjerenu po FVPL, dobiti ili gubici od prestanka priznavanja priznaju se u okviru pozicije „Neto rezultat trgovanja“ ili „Dobici / gubici od finansijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz profit i gubitak“. Banka nije imala finansijsku imovinu mjerenu po FVPL tokom i na dan 31.12.2021. godine.

3.2.7.2 Kriterijumi prestanka priznavanja u odnosu na ugovorne modifikacije finansijskih sredstava

U normalnom toku vođenja svog kreditnog posla i u dogovoru sa dužnicima, Banka može ponovo pregovarati ili na drugi način modifikovati neke uslove ili uslove osnovnih ugovora. To može uključivati tržišne promjene u pregovorima ili ugovorne promjene koje imaju za cilj ublažavanje ili sprječavanje finansijskih poteškoća dužnika. U svrhu obuhvatanja ekonomske supstance i finansijskog efekta takvih ugovornih modifikacija, Banka je razvila set kriterijuma da bi procijenila da li su izmijenjeni uslovi bitno različiti od prvobitnih uslova.

Značajne modifikacije dovode do prestanka priznavanja izvornog finansijskog sredstva i inicijalnog priznavanja modifikovanog finansijskog sredstva kao novog finansijskog instrumenta. Oni uključuju sljedeće događaje:

- promjenu ugovorne strane (osim ako je to formalna promjena kao što su promjene u pravnom nazivu);
- promjenu valute ugovora (osim ako je promjena rezultat exercising ugrađene opcije u izvornom ugovoru uz unaprijed dogovorene uslove promjene, ili ako je nova valuta vezana za izvornu valutu);
- uvođenje ugovorne karakteristike koja nije SPPI (osim ako navedeno nije namijenjeno poboljšanju povrata od dužnika odobravanjem koncesija koje im pomažu da se oporave od finansijskih poteškoća);
- uklanjanje ne-SPPI ugovorne karakteristike.

Neki kriterijumi za ukidanje priznavanja razlikuju da li se ugovorne modifikacije primjenjuju na dužnike koji se suočavaju sa finansijskim poteškoćama. Primjena određenih modifikacija na dužnike u finansijskim poteškoćama ne smatra se značajnom ukoliko ima za cilj poboljšanje izgleda banke da nadoknadi potraživanja prilagođavanjem rasporeda otplate na određene finansijske uslove tih dužnika. S druge strane, takve ugovorne modifikacije koje se primjenjuju na dužnike mogu se smatrati dovoljno značajnim da bi opravdale prestanak priznavanja, kao što je detaljnije objašnjeno u nastavku.

Iz ove perspektive, sljedeći kriterijumi dovode do prestanka priznavanja, osim ako se ne smatraju mjerama za odustajanje, one se primjenjuju na klijente u defaultu ili na one koje pokreću default:

- plan otplate promijenjen na način da se ponderisani preostali rok dospeljeća imovine izmijeni za više od 100%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.2 MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)****3.2.7 Prestanak priznavanja finansijskih instrumenata uključujući tretman ugovornih modifikacija (nastavak)****3.2.7.2 Kriterijumi prestanka priznavanja u odnosu na ugovorne modifikacije finansijskih sredstava (nastavak)**

- ne manje od dvije godine u odnosu na izvorno sredstvo;
- promjena vremena / iznosa ugovornih novčanih tokova rezultirajući time da je sadašnja vrijednost modificiranih tokova gotovine (diskontovana po efektivnoj kamatnoj stopi prije modifikacije) različita za više od 10% bruto knjigovodstvene vrijednosti sredstva neposredno pre izmjene (kumulativna procjena uzimajući u obzir sve promjene koje su se dogodile u posljednjih dvanaest mjeseci); ili
- komercijalna pregovaranja pokrenuta od strane dužnika koji traže bolje uslove kao alternativu za refinansiranje dok postoji opcija prijevremene otplate / ranog raskida i dovoljno konkurentnog tržišta refinansiranja. Nadalje, troškovi koje bi nastali za dužnika u slučaju prijevremene otplate / prijevremenog raskida ugovora trebalo bi da budu ocijenjeni kao dovoljno niski da ga ne bi odvratili. Ovaj pokretač prestanka priznavanja se rijetko odnosi na kreditna sredstva u Stage 2, a nikada u Stage 3.

Ako su efekti ugovorne modifikacije koji su primjenjeni na klijente koji su u statusu neispunjavanja obaveza toliko značajni da dolazi do prestanka izvornih ugovornih prava, Banka prestaje sa priznavanjem starog sredstva i priznaje novo sredstvo. Primjeri takvih modifikacija su:

- novi sporazum sa bitno drugačijim uslovima potpisan je kao dio distressnog restrukturiranja nakon sporazuma o mirovanju kojim se obustavljaju prava na izvornu imovinu;
- konsolidacija višestrukih originalnih kredita u jedan sa bitno različitim uslovima;
- transformacija revolving kredita u ne-revolving.

Ugovorne izmjene koje dovode do prestanka priznavanja izvornih sredstava rezultiraju početnim priznavanjem novih finansijskih sredstava. Ako je dužnik u kašnjenju ili ako značajna modifikacija dovodi do neizvršenja obaveza, onda će se novo sredstvo tretirati kao POCI. Razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine koja se prestala priznavati i početne fer vrijednosti nove imovine POCI-a prikazana je u bilansu uspjeha u stavci „Neto prihodi/rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha“.

Ako dužnik nije u kašnjenju ili ako značajna izmjena ne dovede do statusa neispunjavanja obaveza, novo sredstvo priznato nakon prestanka priznavanja izvorne imovine će biti u Stage-u 1. Za kredite koji se mjere po amortizovanom trošku, neamortizovani iznos naknada / troškova transakcije razmatrane u efektivnoj kamatnoj stopi prikazuje se u stavci 'Neto prihod od kamata' na datum prestanka priznavanja. Oslobađanje ispravke vrijednosti kreditnog gubitka vezanog za izvornu imovinu na datum te značajne izmjene, kao i ispravka vrijednosti kreditnog gubitka priznatog za novo sredstvo, prikazuje su u stavci „Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspjeha“. Preostala razlika se prikazuje u stavci „Neto dobitak usled prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha“.

Dobitak ili gubitak usled modifikacije jednak je razlici između bruto knjigovodstvene vrijednosti prije izmjene i sadašnje vrijednosti novčanih tokova na osnovu modificiranih termina diskontovanih izvornom efektivnom kamatnom stopom. U bilansu uspjeha, dobitak ili gubitak modifikacije se prikazuje u stavci 'Prihodi od kamata i slični prihodi' pod 'Neto prihod od kamata' ako se izmjena odnosi na finansijska sredstva u Stage 1. Za finansijska sredstva u Stage-u 2 i 3 i finansijsku imovinu POCI, dobitak ili gubitak modifikacije se prikazuje na poziciji 'Umanjenje vrijednosti po osnovu finansijskih instrumenata'. Međutim, u skladu sa namjenom da ugovorna modifikacija podrazumijeva odustajanje banke od prava na naplatu novčanih tokova u odnosu na preostali iznos sredstva, kao što je odustajanje od (dijela) glavnice ili iznosa obračunate kamate, isto se tretira kao otpis.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**3.2 MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)****3.2.8 Prestanak priznavanja finansijskih obaveza**

Finansijska obaveza se prestaje priznavati kada je podmirena, otkazana ili ukoliko je istekla. To se obično dešava kada je obaveza otplaćena ili otkupljena. U bilansu uspjeha, razlika između knjigovodstvene vrijednosti isknjižene finansijske obaveze i plaćene naknade prikazuje se na poziciji Neto dobitak usled prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha “.

Tokom 2021, Banka nije identifikovala razliku između knjigovodstvene vrijednosti isknjižene finansijske obaveze i plaćene naknade.

3.2.9 Ugovori o ponovnoj kupovini

Transakcije koje uključuju prodaju hartija od vrijednosti po ugovoru o njihovom otkupu na određeni datum u budućnosti su takođe poznate kao „repo ugovori“ ili „ugovori o prodaji i ponovnoj kupovini“. Hartije od vrijednosti prodate u takvim transakcijama se ne prestaju priznavati iz bilansa stanja, jer Banka zadržava suštinski sve rizike i koristi od vlasništva, jer se hartije od vrijednosti otkupljuju po fiksnoj cijeni kada se repo transakcija završi. Pored toga, Banka je korisnik svih kupona i drugih primanja na prenesenu imovinu u toku perioda repo transakcija. Ove uplate se dodjeljuju Banci ili se odražavaju u otkupnoj cijeni.

Novčana sredstva primljena nakon prodaje hartija od vrijednosti priznaju se u bilansu stanja uz odgovarajuću obavezu vraćanja pod „Finansijske obaveze po amortizovanoj vrijednosti“. Razlika između prodajne i otkupne cijene tretira se kao rashod kamate i evidentira se u bilansu uspjeha na poziciji Rashodi od kamata i slični rashodi pod „Neto prihod od kamata“ i obračunava se u toku trajanja ugovora. Finansijska sredstva koja Banka prenosi u okviru ugovora o reotkupu ostaju na bilansu stanja Banke. Kategorija mjerenja prenesenih finansijskih sredstava se ne mijenja.

3.3 Lizing

Banka je, kao primalac lizinga, prema zahtjevima MSFI 16, dužna svaki zakup klasifikovati kao finansijski ili kao operativni lizing. Ugovor o zakupu se klasifikuje kao finansijski zakup ako se njim prenose gotovo svi rizici i koristi povezani s vlasništvom nad imovinom koja je predmet zakupa. U suprotnome, ugovor o zakupu klasifikuje se kao operativni zakup.

MSFI 16 uvodi model priznavanja lizinga u bilansu stanja za korisnike operativnog lizinga. Korisnik lizinga priznaje pravo korišćenja sredstva i odgovarajuću obavezu za lizing plaćanja u bilansu stanja. Postoje izuzeci od ovog principa, koji se mogu primijeniti za kratkoročne lizinge i lizing sredstava malih vrijednosti. Procjene koje Banka koristi prilikom mjerenja obaveza po osnovu finansijskog lizinga i sredstava sa pravom korišćenja odnose se prije svega na:

- Klasifikaciju ugovora koji podliježu MSFI 16;
- Određivanje lizing perioda – dužine trajanja ugovora koji podležu MSFI 16 (uključujući ugovore sa neodređenim trajanjem kao i ugovore koji mogu biti produženi);
- Određivanje stopa amortizacije;
- Određivanje kamatnih stopa koje će se primjenjivati za diskontovanje budućih novčanih tokova.

Prilikom inicijalnog priznavanja ugovora o lizingu, Banka koristi jedinstveni model obračuna za zakupe u skladu sa MSFI 16. Zakupac priznaje imovinu sa pravom korišćenja i ona predstavlja njeno pravo da koristi osnovnu imovinu i obavezu zakupa koja predstavlja njenu obavezu za plaćanje lizinga.

Za svaki ugovor o zakupu se procenjuje da li sadrži zakup, tj. da li ugovor nosi pravo na kontrolu korišćenja identifikovane imovine u ugovorenom periodu u zamjenu za naknadu.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3.3 Lizing (nastavak)

Obaveza za lizing se inicijalno mjeri po sadašnjoj vrednosti plaćanja zakupnina koje nisu plaćene na datum početka primjene, diskontovana korišćenjem kamatne stope implicitne u zakupu ili, ako se stopa ne može lako utvrditi, kamatne stope zaduživanja zakupca.

3.4 Nekretnine, postrojenja i oprema

Na dan 31. decembra 2021. godine nekretnine su u poslovnim knjigama iskazane po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju.

Ostala fiksna aktiva je na dan 31. decembra 2021. godine iskazana po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za obezvrjeđenje. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za zavisne troškove po osnovu nabavke i troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Amortizacija se ravnomjerno obračunava na nabavnu vrijednost ovih sredstava. Poslovni prostor i fiksna aktiva se amortizuju primjenom sljedećih godišnjih stopa, s ciljem da se ova sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog vijeka trajanja:

Opis	%
Zgrade	2,5
Kompjuterska i ostala oprema	14,29 – 25
Namještaj i ostala oprema	10 – 33,33

Održavanje i popravke terete bilans uspjeha kada su nastali. Poboljšanja nekretnina, postrojenja i opreme se kapitalizuju.

3.5 Nematerijalna sredstva

Nematerijalna sredstva se iskazuju po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrijednosti. Nematerijalna sredstva predstavlja softver i druga nematerijalna sredstva. Amortizacija se priznaje u bilansu uspjeha proporcionalnom metodom tokom procijenjenog korisnog vijeka. Stope amortizacije su u rasponu od 10% do 40%.

3.6 Stečena aktiva

Banka stiče imovinu koja služi kao sredstvo obezbjeđenja od kredita. Stečena aktiva se vrednuje po nižoj od nabavne cijene/ cijene koštanja i neto ostvarive vrijednosti (fer vrijednosti umanjenoj za troškove prodaje), u skladu sa MRS 2, Zalihe.

3.7 Naknade zaposlenima

U skladu sa Opštim Kolektivnim ugovorom, Banka je dužna isplatiti naknade zaposlenima prilikom penzionisanja u iznosu do pet prosječnih mjesečnih zarada u Banci. Pravo na te naknade je obično uslovljeno preostaloj dobi zaposlenog u radu do penzionisanja i/ili završetku minimalnog perioda rada. Očekivani troškovi tih naknada su nastali u periodu od zapošljavanja.

Rezervisanja za otpremnine se obračunavaju od strane nezavisnog aktuara. Obaveza priznata u bilansu stanja je sadašnja vrijednost obaveze i određuje se diskontovanjem procijenjenih budućih odliva korišćenjem aktuarske metode projektovanja po jedinice prava. Aktuarski dobici i gubici se priznaju u periodu u kojem su nastali u ostalom ukupnom rezultatu.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3.7 Naknade zaposlenima (nastavak)

U decembru 2021 zaposlenima Erste Grupe najavljen je novi program dodjele akcija. U sklopu ovog programa zaposleni imaju pravo na besplatne akcije Erste Group Bank AG u iznosu od 350 EUR neto, pod uslovom da godišnja generalna Skupština Erste Group Bank AG 2022 odluči da raspodijeli dividende. Pravo na besplatne akcije imaju zaposleni sa aktivnim ugovorom o radu na 31.12.2021. godine, koji su zaposleni više od 6 mjeseci u 2021. godini. Ostvarivanje ove pogodnosti takođe zavisi i od ostvarivanja unaprijed definisanih kriterijuma minimalnog učinka na nivou lokalnih kompanija i na nivou Grupe. Za 2021. godinu su ispunjeni ovi kriterijumi.

Obzirom da se plaćanje sprovodi akcijama Erste Grupe, a ne sopstvenim akcijama, transakcija će imati karakter novčane uplate sa poravnanjem preko Erste Group Bank AG vlasničkih instrumenata. Za 2021. godinu očekivani broj besplatnih akcija koje će biti odobrene u okviru ovog programa na nivou Banke iznosi 3.355, a ukupni troškovi zaposlenima 119 hiljada EUR. Predviđeni iznos za ova davanja zaposlenima prikazaće se u okviru Ostalih obaveza.

3.8 Finansijske garancije

U redovnom poslovanju, Banka daje finansijske garancije, koje se sastoje od garancija, činidbenih garancija i mjenica. Finansijske garancije početno se priznaju u finansijskim iskazima po fer vrijednosti, sa primljenom naknadom. Naknadno vrednovanje obaveze Banke, po svakoj garanciji vrši se po većoj od amortizovane naknade i najbolje procjene troška potrebnog za izmirenje obaveze koja može nastati kao rezultat date garancije.

Svako povećanje obaveze po osnovu finansijskih garancija se prenosi u bilans uspjeha. Primljena naknada je priznata u bilansu uspjeha.

3.9 Devizni kurs

Transakcije u stranim valutama su preračunate kursovima valuta na dan transakcije. Novčana sredstva i obaveze u stranim valutama su preračunate kursovima valuta na datum finansijske pozicije. Kursne razlike nastale od transakcija su priznate u bilansu uspjeha.

Nemonтерна sredstva i obaveze denominirane u stranoj valuti su preračunate po istorijskom datumu.

Zvanični kursevi valuta koji su korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u EUR na dan 31. decembra 2021. godine i 2020. godine bili su:

u EUR	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
USD	0,8823	0,8143
CHF	0,9650	0,9211
GBP	1,1915	1,1073

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**4. KORIŠĆENJE PROCJENJIVANJA**

Finansijski izvještaji sadrže iznose koji su utvrđeni korištenjem procjena i pretpostavki. Korištene procjene i pretpostavke temelje se na iskustvu i drugim faktorima, kao što su planiranje, kao i očekivanja i prognoze budućih događaja koji se trenutno smatraju razumnim. Kao posljedica neizvjesnosti povezanih s ovim pretpostavkama i procjenama, stvarni rezultati bi u budućim periodima mogli dovesti do usklađivanja knjigovodstvenih vrijednosti povezanih sredstava ili obaveza. Najznačajnije upotrebe pretpostavki i procjena su date u okviru SPPI procjene.

SPPI procjena

Procjena da li ugovorni novčani tokovi finansijske imovine dovode do novčanih tokova koji su isključivo plaćanja glavnice i kamata (SPPI) podliježe primjeni značajnih procjena koje se oslanjaju na smjernice MSFI 9. Ove procjene su ključne u MSFI 9 klasifikaciji i procesu mjerenja jer utvrđuju da li se sredstvo mora mjeriti po FVPL ili, u zavisnosti od procjene poslovnog modela, po amortizovanoj vrijednosti ili po FVOCI. Kada se uzimaju u obzir specifičnosti kredita u poslovanju Banke, značajne oblasti procjenjivanja su naknade za avansno plaćanje, krediti za finansiranje projekata i test za kredite sa karakteristikama neusklađenosti kamata.

Procjena da li se naknada za prijevremenu otplatu za kredite može smatrati razumnom nadoknadom za prijevremeni raskid ili pretplate zasniva se na upoređivanju visine naknada sa ekonomskim troškovima koje banka ima po prijevremenom raskidu. U ove svrhe, Banka koristi kvantitativni test u kojem se troškovi odnose na izgubljenu kamatnu maržu i izgubljenu razliku kamata zbog mogućeg smanjenja kamatnih stopa nakon prijevremenog raskida ili prijevremene otplate. Adekvatnost naknada može se odbraniti i na kvalitativnoj osnovi, kao što je uobičajena tržišna praksa u pogledu visine naknada za plaćanje unaprijed i njihovog prihvaćanja od strane regulatora.

Kredite za finansiranje projekata Banka procjenjuje ako oni predstavljaju osnovne ugovore o kreditu, a ne ulaganja u finansirane projekte. U tom smislu, uzimaju se u obzir kreditni rejting, nivo kolateralizacije, garancije za postojećeg sponzora i opseg za finansiranje projekata.

Najkritičnije područje SPPI procjena u poslovanju Banke su krediti sa karakteristikama neusklađenosti kamata. Kamatne neusklađenosti se odnose na finansijska sredstva sa promjenjivom kamatnom stopom (kredit i neke dužničke hartije od vrijednosti se gdje se: a) referentna stopa (kao što je Euribor) razlikuje od učestalosti obnove stope (kao što je obnova stope od 3 godine svake godine ili kamatna stopa koja se sastoji od kratkoročnih i dugoročnih kamatnih stopa koje se ponavljaju svaka 3 mjeseca, takođe se naziva "period neusklađenost"), b) kamatna stopa je fiksna prije početka kamatnog perioda (npr. kao 3-mjesečni Euribor koji je objavljen 2 mjeseca prije početka kamatnog perioda), ili c) vremenski zaostaci proizlaze iz prosječnih stopa u prethodnim periodima ili d) kombinacija ovih karakteristika.

U tu svrhu, Banka je razvila ono što se naziva „benchmark testom“ kako bi procijenilo da li bi karakteristika neusklađenosti kamata mogla rezultirati ugovornim (nediskontovanim) novčanim tokovima koji se značajno razlikuju od referentne vrijednosti. Pored karakteristika neusklađenosti kamata, uslovi ove referentne cijene odgovaraju aktivu u testu (tj. ako je frekvencija obnove promjenjive kamatne stope 3 mjeseca, onda će varijabilna stopa biti 3-mjesečni Euribor i / ili nema vremenskog kašnjenja u fiksiranju promjenjive stope).

Za sredstva sa neusklađenim kamatama koja proizlaze samo iz prethodnih i prosječnih stopa (tj. nema neusklađenosti koja je posljedica stava koji se razlikuje od učestalosti obnove), SPPI usklađenost se smatra ispunjenom na osnovu kvalitativne procjene ako vremenski razmak između fiksiranja stopa i početak kamatnog perioda ne prelazi jedan mjesec.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**4. KORIŠĆENJE PROCJENJIVANJA (nastavak)**

Kvantitativni test se izvodi na inicijalnom priznavanju posla i koristi simulacije budućih tržišnih kamatnih stopa u budućnosti u toku trajanja posla. Koeficijenti između simuliranih novčanih tokova od stvarnog posla i benchmark posla izračunavaju se za svako tromjesečje („periodični koeficijent novčanog toka“), i kumulativno tokom trajanja posla („kumulativni koeficijent novčanog toka“). 5% ishoda sa najvećim odstupanjima smatra se ekstremom i zanemaruje se. Prag značajnosti za periodični koeficijent novčanog toka postavljen je na 10%. Ako su simulirani novčani tokovi testiranog posla u određenom kvartalu manji od 1% ukupnih novčanih tokova tokom trajanja posla, oni se zanemaruju. Za kumulativni koeficijent novčanog toka, kvantitativni prag značajnosti je postavljen na 5%. Ako se prekriši bilo koji od dva praga značajnosti, benchmark test nije usvojen, a finansijsko sredstvo mora se mjeriti po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Generalno, rezultati kvantitativnog testa su osjetljiviji na nivo periodičnog kvantitativnog praga značajnosti u odnosu na kumulativni. Smanjenje praga periodičnog novčanog toka na 5% moglo bi dovesti do značajnog povećanja obima kredita po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Banka ne smatra da bi snižavanje praga na pravi način obuhvatilo karakteristike neusklađenosti kamata koje bi trebale dovesti do mjerenja FVPL jer bi, na osnovu kvantitativne studije sprovedene u tu svrhu, mogla dovesti do mjerenja fer vrijednosti čak i za kredite koji se generalno smatraju osnovnim ugovorom o kreditu.

Tokom 2021. godine Banka nije identifikovala sredstava koja nisu prošla benchmark test prilikom početnog priznavanja. Za nove poslove, nije bilo sredstava koja nisu uspjela proći testiranje zbog mjera za ublažavanje koje su preduzete tokom projekta implementacije MSFI 9, sa ciljem da ne bude kredita koji su izloženi riziku od mjerenja po FVPL.

Procjena poslovnog modela

Za svako SPPI finansijsko sredstvo, Banka na početnom priznavanju mora procijeniti da li je sredstvo dio poslovnog modela u kojem se sredstva drže radi prikupljanja ugovorenih tokova novca ili se drži u nekom drugom poslovnom modelu. Aspekt po kome se razlikuju poslovni modeli su frekventnost i značaj prodaje sredstava u odgovarajućem poslovnom modelu. Kako su sredstva podijeljena prema početnom priznavanju u poslovnim modelima, može se desiti da je naknadni period tokova novca drugačije realizovan od očekivanog, drugačija metoda mjerenja može biti prikladnija. U saglasnosti sa MSFI 9, takve naknadne promjene generalno ne vode do reklasifikacije ili do ispravke grešaka prethodnog perioda u odnosu na postojeća finansijska sredstva. Nove informacije o realizaciji tokova novca mogu ukazati na promjenu poslovnog modela i metode vrednovanja novo stečenog ili novo nastalog finansijskog sredstva.

Umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenata

Model obezvređenja očekivanog kreditnog gubitka je inherentno zasnovan na prosuđivanju, jer zahtijeva procjenu značajnog povećanja kreditnog rizika i mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka bez pružanja detaljnog uputstva. U pogledu značajnog povećanja kreditnog rizika, Banka je utvrdila posebna pravila procjene koja se sastoje od kvalitativnih informacija i kvantitativnih pragova. Još jedna oblast komplementarnosti odnosi se na uspostavljanje grupa sličnih sredstava kada se pogoršanje kreditnog rizika mora procjenjivati na kolektivnoj osnovi prije nego što su specifične informacije dostupne na nivou pojedinačnog instrumenta. Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka uključuje modele oslanjajući se na istorijsku statistiku vjerovatnoća neplaćanja i stope gubitka u slučaju neispunjavanja obaveza, u slučaju nedovoljnih zapažanja, pojedinačne procjene gotovinskih tokova i vjerovatnoće različitih scenarija uključujući informacije o budućnosti. Pored toga, vijek trajanja instrumenata mora biti modeliran u odnosu na životni vijek revolving kredita.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

4. KORIŠĆENJE PROCJENJIVANJA (nastavak)**Fer vrijednost finansijskih instrumenata**

Kada se fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza evidentiranih u bilansu stanja ne može dobiti na aktivnim tržištima, one se određuju korištenjem različitih tehnika procjene koje uključuju korištenje matematičkih modela. Ulazni podaci za ove modele su izvedeni iz vidljivih tržišnih podataka gdje je to moguće, ali tamo gdje nisu dostupni tržišni podaci procjena je potrebna za utvrđivanje fer vrijednosti. Upotreba takvih inputa je posebno relevantna za modele koji se koriste za vrednovanje kredita i nekotiranih ulaganja u kapital.

Ispravka vrijednosti nefinansijskih sredstava

Banka vrši pregled svojih nefinansijskih sredstva na svaki datum bilansa stanja kako bi procijenila da li postoji pokazatelj gubitka od umanjenja vrijednosti koji bi trebao biti evidentiran u bilansu stanja.

Procjena lizing obaveze i sredstva sa pravom korišćenja u skladu sa MSFI 16

Utvrđivanje inkrementalne stope zaduživanja za zakup nepokretne imovine zasniva se na stopi koja se obračunava prema metodologiji na nivou Erste Grupe.

Prilagođavanje računovodstvenog tretmana ogledaće se u nižim inkrementalnim stopama pozajmljivanja u odnosu na ranije korišćene. Smanjenje stope ima sledeći uticaj na finansijske izveštaje:

- Bilans stanja se povećava sa smanjenjem stope što dovodi do povećanja sredstava sa pravom korišćenja/obaveza za zakup.
- Veća amortizacija i niži troškovi kamate:
 - Pomjeranje sa troškova kamate na troškove amortizacije;
 - Nema uticaja na Bilans uspjeha tokom trajanja perioda zakupa.

IBR za 2021.godinu navedene su u sljedećoj tabeli:

<u>ročnost</u>	<u>IBR</u>
2 god	1,873867418
3 god	1,939253780
5 god	2,004640143
6 god	2,049853782
8 god	2,148744689
10 god	2,246490146

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

5. NETO PRIHODI OD KAMATA

u 000 EUR	2021.	2020.
Prihodi od kamata i slični prihodi		
Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti		
Depoziti kod banaka	26	110
Kreditni kljentima	23.717	23.735
Privreda	5.465	5.580
Stanovništvo	16.281	16.762
Javne institucije i Vlade	1.971	1.393
Hartije od vrijednosti	832	1.379
Ostalo	7	93
Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		
Hartije od vrijednosti	1.892	2.106
Ukupni prihod kamata	26.474	27.423
Rashodi od kamata i slični rashodi		
Finansijske obaveze koje se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti		
Depoziti i krediti banaka	(1.358)	(1.303)
Depoziti i krediti klijenata	(1.565)	(1.565)
Privreda	(954)	(939)
Stanovništvo	(496)	(443)
Javne institucije i Vlade	(115)	(183)
Ukupni trošak kamata	(2.923)	(2.868)
NETO PRIHODI OD KAMATA	23.551	24.555

6. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

U 000 EUR	2021.	2020.
Prihodi od naknada i provizija		
Platni promet	2.670	2.098
Vođenje računa	521	479
Kartično poslovanje	2.466	1.744
Vanbilansni poslovi	484	441
Ostali prihod od naknada i provizija	1.037	766
Ukupan prihod od naknada i provizija	7.178	5.528
Rashodi naknada i provizija		
Platni promet	(765)	(727)
Vođenje računa	(9)	(7)
Kartično poslovanje	(1.195)	(997)
Ostali rashodi naknada i provizija	(15)	(17)
Jemstva	(330)	-
Osiguranje depozita	(1.211)	(1.817)
Ukupan rashod naknada i provizija	(3.525)	(3.565)
NETO PRIHOD OD NAKNADA I PROVIZIJA	3.653	1.963

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

7. NETO PRIHODI/RASHODI PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH INSTRUMENATA KOJI SE NE VREDNUJU PO FER VRIJEDNOSTI KROZ BILANS USPJEHA

U 000 EUR	2021.	2020.
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	(135)	(56)
Kredit i potraživanja bankama	14	-
Kredit i potraživanja klijentima	(4.789)	(6.581)
Hartije od vrijednosti po amortizovanoj vrijednosti	(164)	-
Hartije od vrijednosti po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	(127)	1
Stečena aktiva	(132)	(347)
Ostala aktiva i potraživanja	(82)	14
Ostala finansijska potraživanja	(46)	(107)
Rezervisanja za potencijalne obaveze	507	(23)
Ukupno	(4.954)	(7.099)

8. TROŠKOVI REZERVISANJA

U 000 EUR	2021.	2020.
Ostala rezervisanja (napomena 24)	(7)	98
Ukupno	(7)	98

9. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

U 000 EUR	2021.	2020.
Neto zarade i naknade zarada	(4.564)	(4.388)
Doprinosi zaposlenog iz zarada	(1.558)	(1.477)
Porez i prirez na zarade	(673)	(637)
Doprinosi poslodavca na zarade	(574)	(543)
Rezervisanja za otpremnine	(32)	(51)
Rezervisanja za bonuse	(1.231)	(646)
Ostali troškovi vezani za zaposlene	(119)	(109)
Ukidanje rezervisanja za godišnje odmore (napomena 24)	55	134
Ukupno	(8.696)	(7.717)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

10. OPŠTI I ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI

U 000 EUR	2021.	2020.
Troškovi poslovnog prostora i opreme	(2.250)	(2.039)
Troškovi poslovanja	(595)	(543)
Troškovi reklamiranja i marketinga	(338)	(405)
Troškovi profesionalnih usluga	(2.167)	(2.399)
Ostali administrativni troškovi	(38)	(44)
Ukupno	(5.388)	(5.430)

11. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

U 000 EUR	2021.	2020.
Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme (napomena 19)	(1.188)	(1.195)
Amortizacija investicionih nekretnina	(6)	(5)
Amortizacija nematerijalnih sredstava (napomena 20)	(554)	(562)
Ukupno	(1.748)	(1.762)

12. OSTALI PRIHODI

U 000 EUR	2021.	2020.
Ostali prihodi poslovanja	99	94
Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	842	711
Ostali neposlovni prihodi	23	15
Ostalo	6	7
Ukupno	970	827

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

13. POREZ NA DOBIT

Komponente poreza na dobit za godine završene na dan 31. decembra 2021. i 31. decembra 2020. godine su sljedeće:

U 000 EUR	2021.	2020.
Obračunati tekući porez	(675)	(411)
Obračunati odloženi porez	(51)	(17)
Ukupan trošak poreza	(726)	(428)

Usaglašavanje između troška poreza i iznosa dobijenog primjenom poreske stope u skladu sa crnogorskim poreskim propisima na rezultat prije oporezivanja za godine koje se završavaju na dan 31. decembra 2021. i 31. decembra 2020. godine prikazane su u sljedećoj tabeli:

U 000 EUR	2021.	2020.
Rezultat u bilansu uspjeha prije oporezivanja	7.655	5.531
Porez na dobit po zakonskoj stopi od 9%	689	498
Ostala usklađivanja	37	(70)
Poreski efekti	726	428

Odložene poreske obaveze

U 000 EUR	2021.	2020.
Na višu knjigovodstvenu od poreske sadašnje vrijednosti nekretnina i opreme	(240)	(189)
Nerealizovani dobiti po osnovu finansijskih sredstava po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	39	(299)
Aktuarski dobiti po osnovu otpremnina	(4)	(3)
Neto odložene poreske obaveze	(205)	(491)

14. NOVČANA SREDSTVA I RAČUNI DEPOZITA KOD CENTRALNIH BANAKA

U 000 EUR	2021.	2020.
Gotovina u blagajni	29.409	31.947
Žiro račun kod Centralne banke Crne Gore	50.118	16.273
Depoziti kod Centralne banke Crne Gore	22.412	19.241
Ispravka vrijednosti	(359)	(224)
Stanje na dan 31. Decembra	101.580	67.237

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

14. NOVČANA SREDSTVA I RAČUNI DEPOZITA KOD CENTRALNIH BANAKA (nastavak)

Obavezna rezerva sa stanjem na dan 31. decembra 2021. godine izdvojena je u skladu sa Odlukom o izmjenama Odluke o obaveznoj rezervi banaka kod Centralne banke Crne Gore („Sl. list CG”, br. 40/10, 46/10, 06/13 i 70/17) (u daljem tekstu: Odluka), koja propisuje da banke izdvajaju obaveznu rezervu primjenom stope od:

- 5,5% na dio osnovice koju čine depoziti po viđenju i depoziti ugovoreni sa ročnošću do jedne godine, odnosno do 365 dana i
- 4,5% na dio osnovice koju čine depoziti ugovoreni sa ročnošću preko jedne godine, odnosno preko 365 dana.

Na depozite ugovorene sa ročnošću preko jedne godine, odnosno 365 dana, a koji imaju klauzulu o mogućnosti razročenja tih depozita u roku kraćem od jedne godine primjenjuje se stopa od 5,5%.

Obračunavanje obavezne rezerve vrši se primjenom propisanih stopa na prosječan iznos depozita u toku prethodnog mjesečnog perioda, koji traje od prvog do posljednjeg kalendarskog dana u mjesecu. Održavanje obavezne rezerve se vrši mjesečno, i to u periodu od treće srijede u mjesecu do dana koji prethodi trećoj srijedi sljedećeg mjeseca.

Obračunatu obaveznu rezervu Banka izdvaja na račun obavezne rezerve u zemlji i/ili na račune Centralne banke u inostranstvu. U skladu sa Odlukom, a do 31. decembra 2021. godine, na 50% sredstava obavezne rezerve Centralna banka plaća banci mjesečno, do osmog u mjesecu za prethodni mjesec, naknadu obračunatu po stopi od EONIA umanjenoj za 10 baznih poena na godišnjem nivou, s tim da ova stopa ne može biti manja od nule. Banke mogu za održavanje dnevne likvidnosti da koriste do 50% izdvojenih sredstava obavezne rezerve, a ukoliko dati iznos vrate istog dana, banke ne plaćaju naknadu. Obavezna rezerva se izdvaja u EUR.

15. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA, NETO

U 000 EUR

	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Korespondentni računi i depoziti kod inostranih banaka	35.759	41.162
Ispravka vrijednosti	(16)	(30)
Stanje na dan 31. decembra	<u>35.743</u>	<u>41.132</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

16. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA

U 000 EUR	2021.			2020.		
	Bruto	Ispravka vrijednosti	Neto	Bruto	Ispravka vrijednosti	Neto
Stanovništvo						
Gotovinski krediti	149.476	(9.096)	140.380	149.157	(7.095)	142.062
Kreditne kartice	2.939	(211)	2.728	3.090	(185)	2.905
Stambeni krediti	83.428	(2.522)	80.906	76.466	(2.738)	73.728
Hipotekarni krediti	8.448	(1.136)	7.312	9.362	(1.201)	8.161
Revolving krediti	40	(1)	39	40	(2)	38
Ostali krediti	5.375	(1.637)	3.738	6.518	(1.968)	4.550
Privreda						
Kreditne kartice	78	(1)	77	77	(6)	71
Finansijski lizing	23	(3)	20	27	(9)	18
Faktoring	3.343	(568)	2.775	2.008	(25)	1.983
Revolving krediti	20.888	(712)	20.176	24.743	(764)	23.979
Ostali krediti	116.202	(13.189)	103.013	118.996	(10.059)	108.937
Ostale finansijske institucije						
Ostali krediti	1.000	(12)	988	2.498	(31)	2.467
Država						
Faktoring	17.798	(156)	17.642	4.528	(27)	4.501
Ostali krediti	45.730	(489)	45.241	51.009	(520)	50.489
Ostali klijenti						
Ostali krediti	115	(3)	112	136	(2)	134
Stanje na dan 31. Decembra	454.883	29.736	425.147	448.655	24.632	424.023

Promjene na ispravci vrijednosti u toku godine su prikazane u sledećoj tabeli:

u 000 EUR

Kredit i potraživanja od klijenata	31.12.2020.	Povećanje ispravke vrijednosti	Smanjenje ispravke vrijednosti	Ostalo	31.12.2021.
Stanovništvo	13.189	10.898	(9.991)	507	14.603
Privreda	10.863	8.697	(4.905)	(182)	14.473
Ostale finansijske institucije	31	18	(37)	-	12
Država	547	538	(430)	(10)	645
Ostali klijenti	2	2	(1)	-	3
Ukupno	24.632	20.153	(15.364)	315	29.736
Kredit i potraživanja od banaka	30	44	(57)	(1)	16

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

16. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA (nastavak)

U 000 EUR	2021.	2020.
Poljoprivreda, lov i ribolov	450	626
Građevinarstvo	5.836	14.392
Trgovina	61.882	48.326
Turizam	25.628	26.236
Proizvodnja	20.530	7.933
Transport	7.511	6.343
Administracija, druge javne usluge	57.085	65.021
Stanovništvo	249.706	244.633
Ostalo	26.255	35.145
Minus: ispravka vrijednosti	(29.736)	(24.632)
Stanje na dan 31. decembra	425.147	424.023

U 000 EUR	Dospjeli dug	Kratkoročni dio	Dugoročni dio	Ispravka vrijednosti	Neto iznos
Stanovništvo	6.321	5.510	232.802	(13.189)	231.444
Privreda	2.677	37.552	105.622	(10.863)	134.988
Ostale finansijske institucije	-	2.498	-	(31)	2.467
Država	-	-	55.537	(547)	54.990
Ostalo	-	-	136	(2)	134
Stanje na dan 31. decembra 2020.	8.998	45.560	394.097	(24.632)	424.023

U 000 EUR	Dospjeli dug	Kratkoročni dio	Dugoročni dio	Ispravka vrijednosti	Neto iznos
Stanovništvo	8.665	5.814	235.227	(14.603)	235.103
Privreda	3.775	34.578	102.181	(14.473)	126.061
Ostale finansijske institucije	-	1.000	-	(12)	988
Država	-	14.907	48.621	(645)	62.883
Ostalo	-	-	115	(3)	112
Stanje na dan 31. decembra 2021.	12.440	56.299	386.144	(29.736)	425.147

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

16. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA (nastavak)

Obračunata kamata i odloženi prihod od naknada za kredite prikazana je u sljedećoj tabeli:

U 000 EUR	Dospjela kamata	Obračunata kamata	Ispravka vrijednosti	Neto kamata	Odloženi prihod
Stanovništvo	1.479	831	(1.345)	965	1.599
Privreda	367	663	(356)	674	314
Ostale finansijske institucije	-	-	-	-	2
Država	-	301	(3)	298	151
Stanje na dan 31. decembra 2020.	1.846	1.795	(1.704)	1.937	2.066

U 000 EUR	Dospjela kamata	Obračunata kamata	Ispravka vrijednosti	Neto kamata	Odloženi prihod
Stanovništvo	2.027	768	(1.905)	890	1.383
Privreda	537	255	(444)	348	276
Ostale finansijske institucije	-	1	-	1	1
Država	-	342	(4)	338	122
Stanje na dan 31. decembra 2021.	2.564	1.366	(2.353)	1.577	1.782

Banka upravlja izloženošću kreditnom riziku primjenjujući niz kontrolnih mjera uključujući: redovne procjene koristeći dogovoreni kreditni kriterijum i diversifikaciju rizika sektora da izbjegne koncentraciju u bilo kojem tipu biznisa ili geografske lokacije. Banka pribavlja instrumente obezbjeđenja u obliku hipoteka, garancija i ostalih kolaterala u cilju smanjenja kreditnog rizika.

Potraživanja za finansijski lizing

Plasmani i avansi kupaca uključuju i potraživanja za finansijski lizing prikazana u tabeli ispod:

U 000 EUR	2021.	2020.
Preko 5 godina	-	3
Od jedne do pet godina	21	24
Manje od jedne godine	6	6
Bruto ulaganje u finansijski lizing	27	33
Prihod budućeg perioda	(4)	(6)
Neto investicija u finansijski lizing	23	27

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

16. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA (nastavak)

Buduća minimalna plaćanja za lizing, nezarađeni prihod budućeg perioda i neto potraživanje za lizing kao i dospelost prikazane su u sljedećoj tabeli:

U 000 EUR	Bruto ulaganje	Budući prihod	Neto ulaganje
preko pet godina	3	-	3
između jedne i pet godina	24	(4)	20
manje od jedne godine	6	(2)	4
Ulaganje u finansijski lizing 31. decembar 2020.	33	(6)	27

U 000 EUR	Bruto ulaganje	Budući prihod	Neto ulaganje
preko pet godina			
između jedne i pet godina	21	(2)	19
manje od jedne godine	6	(2)	4
Ulaganje u finansijski lizing 31. decembar 2021.	27	(4)	23

17. FINANSIJSKA SREDSTVA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALI UKUPNI REZULTAT, HARTIJE OD VRIJEDNOSTI

U 000 EUR	2021.	2020.
Dužnički instrumenti – Euro obveznice Ministarstva finansija Vlade Crne Gore	55.795	62.746
Vlasnički instrumenti	-	2.170
Stanje na dan 31. Decembra	55.795	64.916

Ispravka vrijednosti za hartije od vrijednosti koje se vode po fer vrijednosti kroz ukupni ostali rezultat evidentirana je u okviru kapitala.

U 000 EUR	2021.	2020.
Ispravka vrijednosti na dužničke instrumente – Euro obveznice Ministarstva finansija Vlade Crne Gore	(497)	(370)
Stanje na dan 31. Decembra	(497)	(370)

U sljedećoj tabeli prikazani su dužnički instrumenti Euro obveznice i Obveznice Ministarstva finansija Vlade Crne Gore:

U 000 EUR	Tekući iznos	Datum dospijeca
Euro obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	5.269	10.mart 2021
Obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	2.692	23.april 2024
Euro obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	32.398	21.april 2025
Obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	7.690	23.april 2026
Euro Obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	14.697	16.decembar 2027
Stanje na dan 31. decembar 2020.	62.746	

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

17. FINANSIJSKA SREDSTVA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALI UKUPNI REZULTAT, HARTIJE OD VRIJEDNOSTI (nastavak)

U 000 EUR	<u>Tekući iznos</u>	<u>Datum dospijeca</u>
Euro obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	31.728	21.april 2025
Obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	7.544	23.april 2026
Euro obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	13.854	16.decembar 2027
Obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	2.669	23.april 2024
Stanje na dan 31. decembar 2021.	<u>55.795</u>	

Na dan 31. decembra 2021. godine nije bilo dužničkih instrumenta založenih trećim licima kao kolateral u odnosu na uzete depozite i kredite, sa dogovorenim datumom reotkupa (2020: EUR 0).

18. FINANSIJSKA SREDSTVA PO AMORTIZOVANOJ VRIJEDNOSTI, HARTIJE OD VRIJEDNOSTI

U 000 EUR	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Dužnički instrumenti – Euro obveznice Ministarstva finansija Vlade Crne Gore	35.129	24.056
Ispravka vrijednosti	(308)	(143)
Stanje na dan 31. Decembra	<u>34.821</u>	<u>23.913</u>

U 000 EUR	<u>Tekući iznos</u>	<u>Datum dospijeca</u>
Euro obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	24.056	10.mart 2021
Ispravka vrijednosti	(143)	
Stanje na dan 31. Decembar 2020.	<u>23.913</u>	

U 000 EUR	<u>Tekući iznos</u>	<u>Datum dospijeca</u>
Euro obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	27.036	03. oktobar 2029
Euro obveznice Ministarstva Finansija Vlade Crne Gore	8.093	16.decembar 2027
Ispravka vrijednosti	(308)	
Stanje na dan 31. Decembar 2021.	<u>34.821</u>	

Na dan 31. decembra 2021. godine nije bilo dužničkih instrumenta založenih trećim licima kao kolateral u odnosu na uzete depozite i kredite, sa dogovorenim datumom reotkupa (2020: EUR 0).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

19. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

Kretanje na nekretninama i opremi za 2021. i 2020. godinu prikazano je u narednoj tabeli:

U 000 EUR	Zgrade	IT oprema	Imovina sa pravom korišćenja	Ostala sredstva	Ukupno
Nabavna vrijednost					
Stanje na dan 1. januara 2020.	9.685	3.191	1.377	3.913	18.166
Nabavka	-	307	133	381	821
Reklasifikacija	-	(547)	-	1.837	1.290
Prodaja	-	(26)	-	-	(26)
Otpis	-	(98)	-	(268)	(366)
Stanje na dan 31. decembra 2020.	9.685	2.827	1.510	5.863	19.885
Nabavka	586	412	574	393	1.965
Reklasifikacija	-	-	-	-	-
Prodaja	-	-	-	(71)	(71)
Otpis	-	(207)	(86)	(45)	(338)
Stanje na dan 31. decembra 2021.	10.271	3.032	1.998	6.140	21.441
Akumulirana amortizacija					
Stanje na dan 1. januara 2020.	1.107	2.306	-	2.939	6.352
Amortizacija (napomena 11)	242	227	324	402	1.195
Reklasifikacija	-	(362)	-	1.535	1.173
Prodaja	-	(19)	-	-	(19)
Otpis	-	(97)	-	(267)	(364)
Stanje na dan 31. decembra 2020.	1.349	2.055	324	4.609	8.337
Amortizacija (napomena 11)	242	235	337	374	1.188
Reklasifikacija	-	-	-	-	-
Prodaja	-	-	-	(71)	(71)
Otpis	-	(206)	(86)	(40)	(332)
Stanje na dan 31. decembra 2021.	1.591	2.084	575	4.872	9.122
Neto knjigovodstvena vrijednost na dan:					
31. decembra 2020. godine	8.336	772	1.186	1.254	11.548
31. decembra 2021. godine	8.680	948	1.423	1.268	12.319

Banka nema nekretnine date pod hipoteku, kao sredstvo obezbjeđenja otplate kredita ili drugih obaveza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

20. NEMATERIJALNA SREDSTVA

Promjene na nematerijalnim sredstvima prikazane su u sljedećoj tabeli:

U 000 EUR	Softver	Licence	Ostala nematerijalna sredstva	Ukupno
Nabavna vrijednost				
Stanje na dan 1. januara 2020.	5.432	312	1.289	7.033
Nabavka	991	17	-	1.008
Reklasifikacija	-	-	(1.289)	(1.289)
Otpis	(14)	-	-	(14)
Stanje na dan 31. decembra 2020.	6.409	329	-	6.738
Nabavka	820	108	-	928
Reklasifikacija	-	-	-	-
Otpis	(140)	-	-	(140)
Stanje na dan 31. decembra 2021.	7.089	437	-	7.526
Akumulirana amortizacija				
Stanje na dan 1. januara 2020.	3.545	70	1.173	4.788
Amortizacija (napomena 11)	500	62	-	562
Reklasifikacija	-	-	(1.173)	(1.173)
Otpis	(14)	-	-	(14)
Stanje na dan 31. decembra 2020.	4.031	132	-	4.163
Amortizacija (napomena 11)	487	67	-	554
Reklasifikacija	-	-	-	-
Otpis	(140)	-	-	(140)
Stanje na dan 31. decembra 2021.	4.378	199	-	4.577
Neto knjigovodstvena vrijednost na dan:				
31. decembra 2020. godine	2.378	197	-	2.575
31. decembra 2021. godine	2.711	238	-	2.949

21. OSTALA POSLOVNA POTRAŽIVANJA

U 000 EUR	2021.	2020.
Unaprijed plaćeni troškovi	357	303
Stečena aktiva	5.081	5.357
Ostalo	1.734	1.168
Minus:		
Ispravka vrijednosti za stečenu aktivu	(3.991)	(3.859)
Ispravka vrijednosti za ostalo	(382)	(300)
Stanje na dan 31. Decembar	2.799	2.669

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

22. DEPOZITI KLIJENATA

U 000 EUR	2021.	2020.
Depoziti po viđenju	314.402	268.700
-Stanovništvo	132.467	109.591
-Privreda	125.171	109.128
-Država	48.595	42.492
-Ostalo	7.523	6.685
-Povezana lica (Napomena 28)	646	804
Oročeni depoziti	100.408	106.470
- Stanovništvo	63.222	61.991
- Privreda	34.012	41.775
- Država	2	-
- Ostalo	3.172	2.704
Obračunata kamata	453	659
Stanje na dan 31. decembra	415.263	375.829

Depoziti po viđenju uključuju tekuće račune privrednih društava, stanovništva, države i ostalih klijenata koji mogu biti povučeni od strane klijenta.

Oročeni depoziti uključuju račune privrednih društava, stanovništva, države i ostalih klijenata na koje se plaća fiksna kamatna stopa u toku trajanja ugovora o oročenom depozitu.

23. KREDITI BANAKA I KLIJENATA KOJI NISU BANKE

U 000 EUR	2021.	2020.
Tekuće dospjeće (dospjelo do 1 godine)	1.620	26.472
Buduće dospjeće (nakon 1 godine)	135.894	117.413
Obračunata kamata	553	585
Razgraničene naknade	(231)	(274)
Stanje na dan 31. decembra	137.836	144.196

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

23. KREDITI BANAKA I KLIJENATA KOJI NISU BANKE (nastavak)

Naziv finansijske institucije/banke	Iznos primljenog kredita	Kamatna stopa	2021.	2020.
EFSE, Luxembourg	30.000	1,85%	29.816	29.778
EIB	30.000	0,00%	29.975	14.970
Erste Group bank AG	51.700	1,16%-2,02%	52.154	73.190
Steiermaerkische bank und Sparkasse	12.300	1,77%	12.367	15.862
Investiciono razvojni fond Crne Gore	13.698	1,00%-3,00%	5.250	7.033
Ministarstvo finansija Crne Gore	9.089	0,00%-0,98%	8.274	3.363
Ukupno			137.836	144.196

U 000 EUR

Naziv finansijske institucije/banke	2021. Kratkoročno dospjeće (do jedne godine)	2020. Kratkoročno dospjeće (do jedne godine)
ERSTE GROUP BANK AG	-	21.015
Investiciono razvojni fond Crne Gore	1.368	1.783
Ministarstvo finansija Crne Gore	252	189
Steiermaerkische bank und Sparkasse	-	3.485
Stanje na dan 31. decembra	1.620	26.472

24. REZERVE

U 000 EUR

	2021.	2020.
Rezervisanja za dugoročne benefite zaposlenima	355	337
Rezervisanja za potencijalne obaveze (napomena 27)	554	662
Rezervisanja za sudske sporove (napomena 8)	103	96
Rezervisanja za neiskorištene godišnje odmore (napomena 9)	63	119
Stanje na dan 31. decembra	1.075	1.214

25. OSTALE OBAVEZE

U 000 EUR

	2021.	2020.
Obračunati troškovi	2.195	2.050
Sredstva u procesu naplate	8.322	13.159
Obaveze po kastodi poslovima	3.869	4.960
Obaveze po osnovu lizinga	975	1.077
Obaveze po kartičnom poslovanju	567	221
Stanje na dan 31. decembra	15.928	21.467

Obračunati troškovi u iznosu od EUR 2.195 hiljade (2020: EUR 2.050 hiljada) odnose se na obaveze prema Fondu za zaštitu depozita i ostale administrativne troškove kao što su IT troškovi, troškovi poslovnog prostora kao i troškove pravnih i konsultantskih usluga.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

25. OSTALE OBAVEZE (nastavak)

Obaveza po osnovu lizinga se odnosi na dugoročni zakup nepokretnosti. Pregled promjena obaveze prikazan je u sljedećoj tabeli:

U 000 EUR

Stanje na dan 31. decembra 2020. godine

	1.077
Novi ugovori	510
Modifikacije	62
Kamata	21
Odlivi	(603)
Unaprijed plaćeni lizing	(92)
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	975

Dospijeća obaveze po osnovu lizinga po godinama:

U 000 EUR

Godina	Iznos
2022.	217
2023.	173
2024.	172
2025.	151
2026.	85
2027.	87
2028.	67
2029.	23
Ukupno	975

Izuzeci od primjene MSFI 16 se odnose na zakupe malih vrijednosti i kratkoročne zakupe. U 2021. godini iznose EUR 390 hiljada (2020: EUR 117 hiljada).

Sredstva u procesu naplate i ostale obaveze prikazane su u sljedećoj tabeli:

U 000 EUR

	2021.	2020.
Primljeni avansi	7.836	8.762
Privremeni računi	108	4.127
Ostalo	378	270
Stanje na dan 31. Decembra	8.322	13.159

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

26. KAPITAL

U 000 EUR	2021.	2020.
Akcijski kapital	5.339	5.339
Emisione premije	1.571	1.571
Neraspoređena dobit	86.479	79.196
Dobit tekuće godine	6.929	5.103
Ostale rezerve	(55)	3.359
Stanje na dan 31. Decembra	100.263	94.568

Akcijski kapital

Akcijski kapital Banke sa stanjem na dan 31. decembra 2021. godine iznosi EUR 5.339 hiljada i čine ga 5.339 običnih akcija nominalne vrijednosti EUR 1.000.

Emisiona premija

Emisiona premija predstavlja iznos za koji je cijena izdavanja akcija premašena u odnosu na nominalnu vrijednost akcija i iznosi EUR 1.571.

Neraspoređena dobit

Neraspoređena dobit predstavlja akumulirani neto dobitak kao i prihod i rashod priznat u ostalom ukupnom rezultatu.

Ostale rezerve

Ostale rezerve predstavljaju iznose alocirane iz zadržane dobiti na osnovu Odluke Skupštine akcionara.

Dividende

Odbor direktora nije objavio dividende za 2021. godinu. (2020: nula).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

27. POTENCIJALNE OBAVEZE

Banka daje garancije, overdraft kredite i limite na kreditne kartice. Ovi ugovori imaju fiksne limite i uglavnom se produžavaju nakon perioda od jedne godine. Ugovorene vrijednosti potencijalnih obaveza su prikazane u tabeli niže po kategorijama. Iznosi prikazani u tabeli za garancije, overdraft kredite i limite na kreditnim karticama predstavljaju maksimalni kreditni gubitak koji bi bio priznat u bilansu stanja ako suprotna strana ne postupi u skladu sa ugovorom.

u 000 EUR	2021.	2020.
Garancije	56.289	46.370
Neiskorišteni overdraft kreditni limit	18.835	18.280
Revolving krediti	12.087	9.973
Akreditivi	-	42
Kredit u tranšama	2.355	1.700
Neiskorišteni limit na kreditnim karticama	2.447	2.643
Rezervisanja za potencijalne obaveze (napomena 24)	(554)	(662)
Stanje 31. Decembar	91.459	78.346

Struktura rezervacija za potencijalne obaveze prikazana je u sledećoj tabeli:

u 000 EUR	2021.	2020.
Izdane garancije	(376)	(463)
kreditne obligacije:		
- overdraft	(88)	(65)
- kreditne kartice	(18)	(23)
- revolving krediti	(41)	(47)
- kredit u tranšama	(31)	(64)
- akreditivi	-	-
Stanje na dan 31. Decembra	(554)	(662)

Promjene na ispravci vrijednosti u toku godine su prikazane u sledećoj tabeli:

u 000 EUR	31.12.2020.	Povećanje ispravke vrijednosti	Smanjenje ispravke vrijednosti	Ostalo	31.12.2021.
Potencijalne obaveze	662	651	(1.158)	399	554

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

28. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Kao što je objelodanjeno u Napomeni 1, vlasnik Banke je Erste & Steiermarkische Bank DD, Rijeka, Hrvatska dok je krajnji vlasnik Erste Group Bank AG, Vienna, Austrija.

U redovnom poslovanju, Banka ulazi u različite transakcije sa povezanim licima. Povezana lica su direktni vlasnik, konačni vlasnik i ostali entiteti Erste grupacije, kao i ključni članovi menadžmenta.

Sumarni prikaz transakcija sa entitetima Erste Group Bank je sljedeći:

U 000 EUR	2021.	2020.
Aktiva		
Depoziti kod banaka u inostranstvu	17.117	17.546
Ostala aktiva	224	808
Stanje na dan 31. Decembra	17.341	18.354
Obaveze		
Depoziti po viđenju	646	804
Pozajmice	64.000	88.500
Obračunata kamata	521	552
Ostale obaveze	114	169
Stanje na dan 31. Decembra	65.281	90.025
U 000 EUR	2021.	2020.
Prihodi		
Prihodi od kamata i ostali prihodi	288	257
Ukupno	288	257
Rashodi		
Rashodi od kamata i ostali rashodi	1.697	1.120
Ostali administrativni troškovi	1.213	1.008
Ukupno	2.910	2.128

Depoziti kod banaka u inostranstvu u aktivi su nekamatonosni depoziti.

Pozajmice u obavezama su po fiksnoj i varijabilnoj kamatnoj stopi do ugovorenog dospijeca od 1 do 6 godina. Kamatna stopa se kreće u rasponu od 1,16% do 2,02%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

28. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

U sljedećoj tabeli prikazane su transakcije sa povezanim pravnim licem Erste & Steiermarkische Bank DD, Hrvatska:

U 000 EUR	2021.	2020.
Aktiva		
Depoziti kod banaka u inostranstvu	518	2.936
Ostala aktiva	-	651
Stanje na dan 31. Decembra	518	3.587
Obaveze		
Depoziti po viđenju	-	-
Ostale obaveze	62	169
Stanje na dan 31. Decembra	62	169
U 000 EUR	2021.	2020.
Prihodi		
Prihodi od kamata i ostali prihodi	15	19
Ukupno	15	19
Rashodi		
Rashodi od kamata i ostali rashodi	365	32
Ostali administrativni troškovi	858	696
Ukupno	1.223	728

Naknade i ostale transakcije sa ključnim menadžmentom Banke

Naknade ključnom menadžmentu po osnovu bruto zarada, bonusa i naknada u 2021. godini iznose EUR 682 hiljada (2020: EUR 608 hiljada). Obaveza Banke ključnom menadžmentu po osnovu varijabilnih primanja na 31.12.2021.godine iznosi EUR 273 hiljada (2020: EUR 345 hiljada). Na varijabilna primanja čija se isplata odlaže na period od 3 godine (odnosno na 5 od 2021.godine) odnosi se EUR 87 hiljada (2020: EUR 105 hiljada), a na isplatu u akcijama EUR 186 hiljada (2020: EUR 240 hiljada).

Tokom 2021. godine Banka je odobrila kredite ključnom menadžmentu u iznosu od EUR 300 hiljada (2020: EUR 0).

Na dan 31. decembra 2021. godine stanje postojećih kredita menadžmentu iznosi EUR 300 hiljada (31. decembar 2020. godine: EUR 0). Tokom 2021. godine Banka nije imala prihod od kamate po osnovu ovih kredita (2020: EUR 0).

Stanje obaveza prema povezanim licima na kraju godine nije obezbijeđeno gotovinskim kolateralom (2020: EUR 0). Primljene garancije od povezanih lica za potraživanja u 2021. godini iznose EUR 50 hiljada (2020: EUR 50 hiljada).

Na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine, Banka nije imala rezervisanja za sumnjiva potraživanja prema povezanim licima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

29. FINANSIJSKA SREDSTVA I OBAVEZE – KLASIFIKACIJA I FER VRIJEDNOST

Sredstva koja se vode po fer vrijednosti

Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat - Hartije do vrijednosti, na dan 31. decembra 2021. godine u iznosu od EUR 45.582 hiljada (2020: EUR 52.364 hiljada) su prikazana po fer vrijednosti korišćenjem tehnike procjenjivanja gdje su uzeti svi inputi koji imaju značajan uticaj na zabilježenu fer vrijednost, ili direktno ili indirektno (Nivo 1 u hijerarhiji fer vrijednosti), i u iznosu od EUR 10.213 hiljada (2020: EUR 12.552 hiljada) po fer vrijednosti korišćenjem tehnike koje koriste inpute koji imaju značajan uticaj na fer vrijednost koja nije bazirana na tržišnim podacima (Nivo 3 u hijerarhiji fer vrijednosti).

Sredstva koja se ne vode po fer vrijednosti

Fer vrijednost kredita i plasmana klijentima i kreditnim institucijama je izračunata diskontovanjem budućih tokova gotovine, uzimajući u obzir efekte kamate i efekte kreditnog raspona. Uticaj promjene kamatne stope zasnovan je na kretanjima tržišne kamatne stope, dok su promjene u kreditnom spredu izvedene iz vjerovatnoće nastanka neizvršenja (PD) i gubitka po osnovu neizmirenja obaveza (LGD) koji je korišćen za interno računanje rizika. Za izračunavanje fer vrijednosti, krediti i plasmani su grupisani u homogene portfolije na osnovu metoda ocjene, dospjeća i rizika zemlje.

Za obaveze bez ugovorenih dospjeća (npr. depozit po viđenju), knjigovodstvena vrijednost predstavlja minimalnu fer vrijednost.

Fer vrijednost ostalih obaveza koje se vode po amortizovanoj vrijednosti se procjenjuju uzimajući u obzir stvarnu kamatnu stopu i sopstveni raspon kredita i oni se raspoređuju na treći nivo.

Sredstva kojima je fer vrijednost približna knjigovodstvenoj vrijednosti

Za finansijska sredstva i obaveze koja su likvidna ili imaju kratkoročno dospjeće (manje od 1 godine) pretpostavka je da im je knjigovodstvena vrijednost približna fer vrijednosti. Ova pretpostavka je takođe primijenjena na depozite po viđenju, štedne depozite bez specifičnog dospjeća i finansijske instrumente sa varijabilnom kamatnom stopom.

Instrumenti sa fiksnom kamatom stopom

Fer vrijednost instrumenata sa fiksnom kamatom stopom po amortizovanom trošku je procijenjena upoređujući tržišne stope koje se nude za slične finansijske instrumente do obima do koga su te stope dostupne. Procijenjena fer vrijednost depozita sa fiksnom kamatom stopom je bazirana na diskontovanom toku gotovine koristeći prevladavajuću tržišnu kamatnu stopu za dugove sa sličnim kreditnim rizikom i dospjećem.

31. decembar 2020. godine	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Hartije od vrijednosti po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	52.364	-	12.552	64.916
Ukupna sredstva	52.364	-	12.552	64.916
31. decembar 2021. godine	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Hartije od vrijednosti po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	45.582	-	10.213	55.795
Ukupna sredstva	45.582	-	10.213	55.795

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Glavni ciljevi upravljanja rizikom Banke su sljedeći:

- Doprinijeti razvoju raznih poslovnih linija optimizacijom profitabilnosti prilagođenoj ukupnom riziku;
- Banka bi trebala biti kvalitativni i konkurentan subjekt na crnogorskom tržištu, uključujući i dio stranih klijenata, ne zanemarujući kvalitet kreditnog portfolija i efikasnu kontrolu rizika;
- Osiguranje održivosti Banke kroz sprovođenje kvalitativne infrastrukture upravljanja rizicima.

Model upravljanja rizicima Banke zavisi od:

- Snažnog uticaja upravljanja, i to od Odbora direktora do lokalnih operativnih timova;
- Jake interne procedure i okvira smjernica; i
- Kontinuiranog nadzora od strane nezavisnih tijela.

Tradicionalno, Banka je uglavnom izložena kreditnom riziku, a time i najveći fokus je dat na upravljanju i kontinuiranom razvoju i unaprjeđenju upravljanja kreditnim rizikom, ali ne zanemaruje se uticaj drugih rizika kojima je Banka izložena u svojim aktivnostima kao što su rizik likvidnosti, operativni rizik, tržišni rizici, pravni rizik, reputacioni rizik i slično.

Ova napomena prikazuje informacije o izloženosti Banke prema svakom od navedenih rizika, ciljeve Banke, politike i postupke za mjerenje i upravljanje rizicima, i upravljanje kapitalom.

Odbor direktora ima cjelokupnu odgovornost za uspostavljanje i nadzor nad okvirom za upravljanje rizikom Banke. Odbor direktora je osnovao Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO), Kreditni odbor (CC7) i Odbor za reviziju, koji su odgovorni za razvoj i praćenje politika upravljanja rizicima Banke u svojim određenim područjima. Odbor direktora se sastoji od predstavnika akcionara i ostalih članova.

Politike upravljanja rizicima Banke su zasnovane na tome kako identifikovati i analizirati rizike s kojima se suočava Banka, kako bi se postavila primjerena ograničenja i kontrole, te da prate rizike i pridržavanje ograničenja. Politike i sistemi upravljanja rizicima se redovno pregledaju i odražavaju promjene u tržišnim uslovima, proizvoda i usluga koje se nude. Banka, putem standardnih procedura za upravljanje i obukom zaposlenih, ima za cilj razvoj disciplinovanog i konstruktivnog kontrolnog okruženja u kojem svi zaposleni razumiju svoje uloge i obaveze. Slijede neki od najznačajnijih akata koje je usvojio Odbor direktora:

- Politika upravljanja kreditnim rizikom stanovništva;
- Načela kreditiranja korporativnih klijenata i druga pripadajuća akta
- Forbearance, Non-Performing and Default Politiku;
- Pravilnik o sistemu rezervacija;
- Pravilnik o rejtinzima
- ILAAP politika;
- ICAAP politika i ICAAP procedura
- Politika i procedura upravljanja rizikom prevare
- Pravilnik o upravljanju tržišnim rizicima;
- Politika i procedure za upravljanje rizikom zemlje;
- Politika upravljanja operativnim rizikom;
- Politika o radu odbora za upravljanje nefinansijskim rizikom (LOCC)
- Pravilnik za samoprocjenu operativnog rizika i kontrola;
- Pravilnik o upravljanju operativnim rizikom;
- Pravilnik za praćenje korektivnih mjera proizašlih iz operativnog rizika
- Pravilnik za prikupljanje i klasifikaciju podataka operativnog rizika
- Priručnik o rejtinzima i sistemu rezervacija
- Politika i procedure za upravljanje lošim plasmanima;
- Procedure naplate.

Politike rizika pokrivaju sve aspekte dotične vrste rizika i zahtjeva, kvantitativnih ograničenja s obzirom na upravljanje rizicima, kontrolu rizika, kao i ako je moguće, kontrole, performanse, računovodstva i takođe regulatorne zahtjeve.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Interna revizija Banke prati usklađenost sa politikama i procedurama za upravljanje rizikom Banke i preduzima redovne i ad - hoc kontrole procedura za upravljanje rizicima, a rezultati se izvještavaju Odboru za reviziju.

Prema Zakonu o bankama, Banka poštuje zahtjeve koji se odnose na izbor članova Odbora direktora, izbor izvršnih direktora i formiranje Odbora za reviziju.

Odbor za reviziju Banke je odgovoran za analizu finansijskih izvještaja Banke, analizu i praćenje sistema internih kontrola, aktivnosti koje preduzimaju izvršni direktori kako bi se informisao Odbor direktora, u skladu sa zakonom, propisima i aktima Banke. Odboru za reviziju pomaže interna revizija u navedenim funkcijama. Interna revizija obavlja i redovne i ad - hoc kontrole procedura za upravljanje rizicima, rezultati se izvještavaju Odboru za reviziju.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od finansijskih gubitaka kao rezultat neispunjenja dužnikovih ugovornih obaveza prema Banci.

Kako bi upravljala nivoom kreditnog rizika, Banka:

- analizira kreditnu sposobnost klijenata koji apliciraju za kredite, garancije i ostale kreditne proizvode
- uspostavlja kreditna ograničenja na osnovu procjene rizika,
- bavi se sa klijentima dobre kreditne sposobnosti i uzima odgovarajuće instrumente obezbijedenja.

Klijenti se prate kontinuirano i limiti rizika se prilagođavaju ako je neophodno. Limiti rizika takođe uzimaju u obzir razne vrste kolaterala.

Primarna izloženost Banke kreditnom riziku proizilazi iz kredita za mala i srednja privredna društva i fizička lica. Iznos kreditne izloženosti u tom pogledu predstavlja knjigovodstvenu vrijednost u aktivni bilansa.

Osnovni principi kreditnog portfolija su:

- Diversifikacija kredita po djelatnostima;
- Diversifikacija u industriji i regiji;
- Diversifikacija izlaganjem (limit, individualno i grupno);
- Diversifikacija po dospelju;
- Diversifikacija po proizvodima

U skladu sa propisima Centralne banke Crne Gore, ukupna izloženost iznosa kredita i potraživanja, uključujući vanbilansne obaveze, koje se odnose na jednog klijenta ili grupu povezanih klijenata ne može prelaziti 25% sopstvenih sredstava Banke. Izuzeci su, između ostalih, izloženost prema Vladi Crne Gore i izloženosti obezbijeđene prvoklasnim sredstvima obezbijedenja, koje ispunjavaju uslove propisane od strane Centralne banke.

Prema regulativi izloženost prema jednom klijentu ili grupi povezanih klijenata koja prelazi 10% sopstvenih sredstava Banke se smatra velikom izloženošću.

Kreditni stanovništvo i kreditni privrednim društvima se odobravaju kroz 7 kreditnih odbora i Odbor direktora kao krajnji nivo odobrenja, zavisno od nivoa izloženosti i nivoa neobezbjedene izloženosti.

Sektor za upravljanje rizicima kontinuirano prati i mjeri nivo kreditnog rizika, te priprema mjesečne izvještaje o nivou kreditnog rizika i izvještava Rukovodstvo Banke i Odbor direktora.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Ukupna izloženost kreditnom riziku predstavljena je u sledećoj tabeli:

u 000 EUR	2021		2020	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
I. Pregled aktive				
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	101.939	101.580	67.461	67.237
Kredit i potraživanja od banaka	35.759	35.743	41.162	41.132
Kredit i potraživanja od klijenata	454.883	425.147	448.655	424.023
Hartije od vrijednosti	90.923	90.615	88.972	88.828
Ostala finansijska sredstva	732	560	666	528
Ostala sredstva	7.172	2.799	6.827	2.669
Nemonetarna imovina	15.543	15.543	14.336	14.336
Stanje na dan 31. Decembra	706.951	671.987	668.079	638.753
II. Vanbilansne stavke				
Plative garancije	17.017	16.782	10.964	10.670
Činidbene garancije	39.273	39.131	35.406	35.238
Preuzete neopozive obaveze	35.723	35.546	32.596	32.396
Ostalo	-	-	42	42
Stanje na dan 31. Decembra	92.013	91.459	79.008	78.346
Ukupno (I+II)	798.964	763.446	747.087	717.099

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

U svrhu mjerenja iznosa očekivanog kreditnog gubitka i priznavanja prihoda od kamata, Banka pravi razliku između tri Stage-a umanjenja vrijednosti. Slijedi prikaz klasifikacije kredita i ispravke vrijednosti po Stage-vima:

u 000 EUR

Kredit i potraživanja od klijenata	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	Ispravka vrijednosti Stage 1	Ispravka vrijednosti Stage 2	Ispravka vrijednosti Stage 3	Ukupno ispravka vrijednosti	Neto
Gotovinski krediti	129.592	10.042	9.842	149.476	(1.282)	(959)	(6.855)	(9.096)	140.380
Kreditne kartice	2.339	352	248	2.939	(29)	(15)	(167)	(211)	2.728
Stambeni krediti	75.216	5.788	2.424	83.428	(476)	(550)	(1.496)	(2.522)	80.906
Hipotekarni krediti	5.434	1.608	1.406	8.448	(43)	(113)	(980)	(1.136)	7.312
Revolving krediti	40	-	-	40	(1)	-	-	(1)	39
Ostali krediti	2.755	662	1.958	5.375	(22)	(31)	(1.584)	(1.637)	3.738
Stanovništvo	215.376	18.452	15.878	249.706	(1.853)	(1.668)	(11.082)	(14.603)	235.103
Kreditne kartice	68	9	1	78	(1)	-	-	(1)	77
Finansijski lizing	23	-	-	23	(3)	-	-	(3)	20
Faktoring	2.247	-	1.096	3.343	(28)	-	(540)	(568)	2.775
Revolving krediti	14.759	5.044	1.085	20.888	(100)	(93)	(519)	(712)	20.176
Ostali krediti	63.798	38.858	13.546	116.202	(629)	(5.470)	(7.090)	(13.189)	103.013
Privreda	80.895	43.911	15.728	140.534	(761)	(5.563)	(8.149)	(14.473)	126.061
Ostali krediti	1.000	-	-	1.000	(12)	-	-	(12)	988
Ostale finansijske institucije	1.000	-	-	1.000	(12)	-	-	(12)	988
Faktoring	17.798	-	-	17.798	(156)	-	-	(156)	17.642
Ostali krediti	45.730	-	-	45.730	(489)	-	-	(489)	45.241
Država	63.528	-	-	63.528	(645)	-	-	(645)	62.883
Ostali krediti	115	-	-	115	(3)	-	-	(3)	112
Ostali klijenti	115	-	-	115	(3)	-	-	(3)	112
Stanje na dan 31. Decembra 2021.	360.914	62.363	31.606	454.883	(3.274)	(7.231)	(19.231)	(29.736)	425.147
Kredit i potraživanja od banaka	35.759	-	-	35.759	(16)	-	-	(16)	35.743
Stanje na dan 31. Decembra 2021.	35.759	-	-	35.759	(16)	-	-	(16)	35.743

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

u 000 EUR

Kredit i potraživanja od klijenata	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	Ispravka vrijednosti Stage 1	Ispravka vrijednosti Stage 2	Ispravka vrijednosti Stage 3	Ukupno ispravka vrijednosti	Neto
Gotovinski krediti	128.557	12.819	7.781	149.157	(1.115)	(1.117)	(4.863)	(7.095)	142.062
Kreditne kartice	2.431	411	248	3.090	(31)	(18)	(136)	(185)	2.905
Stambeni krediti	68.533	5.763	2.170	76.466	(636)	(772)	(1.330)	(2.738)	73.728
Hipotekarni krediti	6.310	1.723	1.329	9.362	(76)	(195)	(930)	(1.201)	8.161
Revolving krediti	-	40	-	40	-	(2)	-	(2)	38
Ostali krediti	3.462	796	2.260	6.518	(36)	(95)	(1.837)	(1.968)	4.550
Stanovništvo	209.293	21.552	13.788	244.633	(1.894)	(2.199)	(9.096)	(13.189)	231.444
Kreditne kartice	43	23	11	77	(1)	-	(5)	(6)	71
Finansijski lizing	-	-	27	27	-	-	(9)	(9)	18
Factoring	2.002	6	-	2.008	(25)	-	-	(25)	1.983
Revolving krediti	17.554	5.617	1.572	24.743	(217)	(69)	(478)	(764)	23.979
Ostali krediti	58.633	52.128	8.235	118.996	(616)	(5.061)	(4.382)	(10.059)	108.937
Privreda	78.232	57.774	9.845	145.851	(859)	(5.130)	(4.874)	(10.863)	134.988
Ostali krediti	2.498	-	-	2.498	(31)	-	-	(31)	2.467
Ostale finansijske institucije	2.498	-	-	2.498	(31)	-	-	(31)	2.467
Factoring	4.528	-	-	4.528	(27)	-	-	(27)	4.501
Ostali krediti	48.696	2.313	-	51.009	(429)	(91)	-	(520)	50.489
Država	53.224	2.313	-	55.537	(456)	(91)	-	(547)	54.990
Ostali krediti	136	-	-	136	(2)	-	-	(2)	134
Ostali klijenti	136	-	-	136	(2)	-	-	(2)	134
Stanje na dan 31. Decembra 2020.	343.383	81.639	23.633	448.655	(3.242)	(7.420)	(13.970)	(24.632)	424.023
Kredit i potraživanja od banaka	41.162	-	-	41.162	(30)	-	-	(30)	41.132
Stanje na dan 31. Decembra 2020.	41.162	-	-	41.162	(30)	-	-	(30)	41.132

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Potraživanja od klijenata i banaka koja su u Stage 1 prema danima kašnjenja prikazano je u sledećoj tabeli:

u 000 EUR	Nije u kašnjenju	Kašnjenje do 30 dana	Kašnjenje 31- 60 dana	Kašnjenje 61-90 dana	Ukupno
Potraživanja od klijenata Stage 1					
Gotovinski krediti	123.714	5.878	-	-	129.592
Kreditne kartice	2.239	100	-	-	2.339
Stambeni krediti	72.958	2.258	-	-	75.216
Hipotekarni krediti	5.024	410	-	-	5.434
Revolving krediti	40	-	-	-	40
Ostali krediti	2.445	310	-	-	2.755
Stanovništvo	206.420	8.956	-	-	215.376
Kreditne kartice	68	-	-	-	68
Finansijski lizing	23	-	-	-	23
Faktoring	2.247	-	-	-	2.247
Revolving krediti	14.477	282	-	-	14.759
Ostali krediti	62.874	924	-	-	63.798
Privreda	79.689	1.206	-	-	80.895
Ostali krediti	1.000	-	-	-	1.000
Ostale finansijske institucije	1.000	-	-	-	1.000
Faktoring	17.798	-	-	-	17.798
Ostali krediti	45.730	-	-	-	45.730
Država	63.528	-	-	-	63.528
Ostali krediti	115	-	-	-	115
Ostali klijenti	115	-	-	-	115
Stanje na dan 31. Decembra 2021.	350.752	10.162	-	-	360.914
od čega: restrukturirano	1.764	136	-	-	1.900
Potraživanja od banaka Stage 1	1.737	34.022	-	-	35.759
u 000 EUR	Nije u kašnjenju	Kašnjenje do 30 dana	Kašnjenje 31-60 dana	Kašnjenje 61-90 dana	Ukupno
Potraživanja od klijenata Stage 1					
Gotovinski krediti	122.088	6.469	-	-	128.557
Kreditne kartice	2.270	161	-	-	2.431
Stambeni krediti	66.469	2.064	-	-	68.533
Hipotekarni krediti	5.831	479	-	-	6.310
Revolving krediti	-	-	-	-	-
Ostali krediti	3.278	184	-	-	3.462
Stanovništvo	199.936	9.357	-	-	209.293
Kreditne kartice	43	-	-	-	43
Finansijski lizing	-	-	-	-	-
Faktoring	2.002	-	-	-	2.002
Revolving krediti	17.554	-	-	-	17.554
Ostali krediti	57.941	692	-	-	58.633
Privreda	77.540	692	-	-	78.232
Ostali krediti	2.498	-	-	-	2.498
Ostale finansijske institucije	2.498	-	-	-	2.498
Faktoring	4.528	-	-	-	4.528
Ostali krediti	48.696	-	-	-	48.696
Država	53.224	-	-	-	53.224
Ostali krediti	136	-	-	-	136
Ostali klijenti	136	-	-	-	136
Stanje na dan 31. Decembra 2020.	333.334	10.049	-	-	343.383
od čega: restrukturirano	1.691	112	-	-	1.803
Potraživanja od banaka Stage 1	1.581	39.581	-	-	41.162

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Potraživanja od klijenata i banaka koja su u Stage 2 prema danima kašnjenja prikazano je u sledećoj tabeli:

u 000 EUR	Nije u kašnjenju	Kašnjenje do 30 dana	Kašnjenje 31-60 dana	Kašnjenje 61-90 dana	Kašnjenje preko 90 dana	Ukupno
Potraživanja od klijenata Stage 2						
Gotovinski krediti	8.047	1.325	487	101	82	10.042
Kreditne kartice	285	41	24	1	1	352
Stambeni krediti	4.484	1.035	225	44	-	5.788
Hipotekarni krediti	1.392	216	-	-	-	1.608
Revolving krediti	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	403	189	70	-	-	662
Stanovništvo	14.611	2.806	806	146	83	18.452
Kreditne kartice	9	-	-	-	-	9
Finansijski lizing	-	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	-	-	-
Revolving krediti	5.044	-	-	-	-	5.044
Ostali krediti	26.101	7.705	5.052	-	-	38.858
Privreda	31.154	7.705	5.052	-	-	43.911
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-
Ostale finansijske institucije	-	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-
Država	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2021.	45.765	10.511	5.858	146	83	62.363
od čega: restrukturirano	6.994	1.739	207	-	52	8.992
Potraživanja od banaka Stage 2	-	-	-	-	-	-
u 000 EUR	Nije u kašnjenju	Kašnjenje do 30 dana	Kašnjenje 31-60 dana	Kašnjenje 61-90 dana	Kašnjenje preko 90 dana	Ukupno
Potraživanja od klijenata Stage 2						
Gotovinski krediti	9.979	1.781	876	177	6	12.819
Kreditne kartice	319	47	43	2	-	411
Stambeni krediti	4.203	963	558	39	-	5.763
Hipotekarni krediti	1.516	81	126	-	-	1.723
Revolving krediti	40	-	-	-	-	40
Ostali krediti	524	197	75	-	-	796
Stanovništvo	16.581	3.069	1.678	218	6	21.552
Kreditne kartice	23	-	-	-	-	23
Finansijski lizing	-	-	-	-	-	-
Faktoring	6	-	-	-	-	6
Revolving krediti	5.547	70	-	-	-	5.617
Ostali krediti	47.894	3.879	326	19	10	52.128
Privreda	53.470	3.949	326	19	10	57.774
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-
Ostale finansijske institucije	-	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	2.313	-	-	-	-	2.313
Država	2.313	-	-	-	-	2.313
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2020.	72.364	7.018	2.004	237	16	81.639
od čega: restrukturirano	5.950	1.277	57	-	-	7.284
Potraživanja od banaka Stage 2	-	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Potraživanja od klijenata i banaka koja su u Stage 3 prema danima kašnjenja prikazano je u sledećoj tabeli:

u 000 EUR	Nije u kašnjenju	Kašnjenje do 30 dana	Kašnjenje 31-60 dana	Kašnjenje 61-90 dana	Kašnjenje preko 90 dana	Ukupno
Potraživanja od klijenata Stage 3						
Gotovinski krediti	1.461	488	157	187	7.549	9.842
Kreditne kartice	24	5	11	1	207	248
Stambeni krediti	512	118	85	55	1.654	2.424
Hipotekarni krediti	225	38	98	-	1.045	1.406
Revolving krediti	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	207	37	18	-	1.696	1.958
Stanovništvo	2.429	686	369	243	12.151	15.878
Kreditne kartice	-	-	-	-	1	1
Finansijski lizing	-	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	1.096	-	1.096
Revolving krediti	679	20	204	-	182	1.085
Ostali krediti	3.972	45	3.089	-	6.440	13.546
Privreda	4.651	65	3.293	1.096	6.623	15.728
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-
Ostale finansijske institucije	-	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-
Država	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2021.	7.080	751	3.662	1.339	18.774	31.606
od čega: restrukturirano	4.862	199	116	83	2.623	7.883
Potraživanja od banaka Stage 3	-	-	-	-	-	-
u 000 EUR	Nije u kašnjenju	Kašnjenje do 30 dana	Kašnjenje 31-60 dana	Kašnjenje 61-90 dana	Kašnjenje preko 90 dana	Ukupno
Potraživanja od klijenata Stage 3						
Gotovinski krediti	1.223	453	327	189	5.589	7.781
Kreditne kartice	28	20	13	6	181	248
Stambeni krediti	500	82	229	46	1.313	2.170
Hipotekarni krediti	115	83	26	40	1.065	1.329
Revolving krediti	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	285	238	50	32	1.655	2.260
Stanovništvo	2.151	876	645	313	9.803	13.788
Kreditne kartice	-	-	-	-	11	11
Finansijski lizing	27	-	-	-	-	27
Faktoring	-	-	-	-	-	-
Revolving krediti	250	1.048	-	-	274	1.572
Ostali krediti	6.474	146	21	12	1.582	8.235
Privreda	6.751	1.194	21	12	1.867	9.845
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-
Ostale finansijske institucije	-	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-
Država	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2020.	8.902	2.070	666	325	11.670	23.633
od čega: restrukturirano	2.371	1.472	19	-	1.187	5.049
Potraživanja od banaka Stage 3	-	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Potraživanja od klijenata u Stage 3 prikazana su u tabelama ispod:

u 000 EUR

Potraživanja od klijenata	Bruto izloženost	Ispravka vrijednosti	Stage 3 potraživanja	Restrukturirana Stage 3 potraživanja	Ispravka vrijednosti Stage 3	Učešće Stage 3 potraživanja u bruto izloženosti	Iznos sredstava obezbjeđenja za Stage 3
Stanovništvo	249.706	(14.603)	15.878	2.060	(11.082)	6,36%	58.095
Gotovinski krediti	149.476	(9.096)	9.842	1.026	(6.855)	6,58%	23.672
Kreditne kartice	2.939	(211)	248	1	(167)	8,44%	425
Stambeni krediti	83.428	(2.522)	2.424	371	(1.496)	2,91%	10.607
Hipotekarni krediti	8.448	(1.136)	1.406	286	(980)	16,64%	9.110
Revolving krediti	40	(1)	-	-	-	-	-
Ostali krediti	5.375	(1.637)	1.958	376	(1.584)	36,43%	14.281
Privreda	140.534	(14.473)	15.728	5.823	(8.149)	11,19%	100.238
Kreditne kartice	78	(1)	1	-	-	1,28%	8
Finansijski lizing	23	(3)	-	-	-	-	11
Factoring	3.343	(568)	1.096	-	(540)	32,78%	1.096
Revolving krediti	20.888	(712)	1.085	439	(519)	5,19%	4.645
Ostali krediti	116.202	(13.189)	13.546	5.384	(7.090)	11,66%	94.478
Ostale finansijske institucije	1.000	(12)	-	-	-	-	-
Ostali krediti	1.000	(12)	-	-	-	-	-
Država	63.528	(645)	-	-	-	-	-
Factoring	17.798	(156)	-	-	-	-	-
Ostali krediti	45.730	(489)	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	115	(3)	-	-	-	-	-
Ostali krediti	115	(3)	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2021.	454.883	(29.736)	31.606	7.883	(19.231)	6,95%	158.333
Potraživanja od banaka	35.759	(16)	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Potraživanja od klijenata u Stage 3 prikazana su u tabelama ispod:

u 000 EUR

Potraživanja od klijenata	Bruto izloženost	Ispravka vrijednosti	Stage 3 potraživanja	Restrukturirana Stage 3 potraživanja	Ispravka vrijednosti Stage 3	Učešće Stage 3 potraživanja u bruto izloženosti	Iznos sredstava obezbjeđenja za Stage 3
Stanovništvo	244.633	(13.189)	13.788	1.383	(9.096)	5,64%	52.859
Gotovinski krediti	149.157	(7.095)	7.781	438	(4.863)	5,22%	18.628
Kreditne kartice	3.090	(185)	248	1	(136)	8,03%	409
Stambeni krediti	76.466	(2.738)	2.170	183	(1.330)	2,84%	8.827
Hipotekarni krediti	9.362	(1.201)	1.329	156	(930)	14,20%	8.274
Revolving krediti	40	(2)	-	-	-	-	-
Ostali krediti	6.518	(1.968)	2.260	605	(1.837)	-	16.721
Privreda	145.851	(10.863)	9.845	3.666	(4.874)	6,75%	54.777
Kreditne kartice	77	(6)	11	-	(5)	14,29%	28
Finansijski lizing	27	(9)	27	-	(9)	100%	129
Factoring	2.008	(25)	-	-	-	-	-
Revolving krediti	24.743	(764)	1.572	1.048	(478)	6,35%	11.771
Ostali krediti	118.996	(10.059)	8.235	2.618	(4.382)	6,92%	42.849
Ostale finansijske institucije	2.498	(31)	-	-	-	-	-
Ostali krediti	2.498	(31)	-	-	-	-	-
Država	55.537	(547)	-	-	-	-	-
Factoring	4.528	(27)	-	-	-	-	-
Ostali krediti	51.009	(520)	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	136	(2)	-	-	-	-	-
Ostali krediti	136	(2)	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2020.	448.655	(24.632)	23.633	5.049	(13.970)	5,27%	107.636
Potraživanja od banaka	41.162	(30)	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

U tabelama ispod, prikazane su promjene Stage 3 potraživanja:

u 000 EUR

Promjene Stage 3 potraživanja	Bruto 31.12.2020.	Novi klijenti Stage 3	Smanjenje Stage 3	Bruto 31.12.2021.	Neto 31.12.2021.
Gotovinski krediti	7.781	3.509	(1.448)	9.842	2.987
Kreditne kartice	248	60	(60)	248	81
Stambeni krediti	2.170	738	(484)	2.424	928
Hipotekarni krediti	1.329	277	(200)	1.406	426
Revolving krediti	-	-	-	-	-
Ostali krediti	2.260	256	(558)	1.958	374
Stanovništvo	13.788	4.840	(2.750)	15.878	4.796
Kreditne kartice	11	-	(10)	1	1
Finansijski lizing	27	-	(27)	-	-
Factoring	-	1.096	-	1.096	556
Revolving krediti	1.572	761	(1.248)	1.085	566
Ostali krediti	8.235	6.394	(1.083)	13.546	6.456
Privreda	9.845	8.251	(2.368)	15.728	7.579
Ukupno	23.633	13.091	(5.118)	31.606	12.375
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Restrukturirana potraživanja po Stage-vima su prikazana u sledećoj tabeli:

u 000 EUR

Potraživanja od klijenata	Restrukturirana potraživanja - Bruto izloženost	Stage 1 restrukturirana potraživanja	Stage 2 restrukturirana potraživanja	Stage 3 restrukturirana potraživanja	Ispravka vrijednosti restrukturiranih potraživanja	Učešće rest. potraživanja u bruto izloženosti	Iznos sredstava obezbjedenja za restrukturirana potraživanja
Stanovništvo	6.836	1.876	2.900	2.060	(1.289)	2,74%	26.071
Gotovinski krediti	3.746	1.482	1.238	1.026	(563)	2,51%	10.069
Kreditne kartice	1	-	-	1	(1)	0,03%	1
Stambeni krediti	1.430	151	908	371	(319)	1,71%	6.758
Hipotekarni krediti	1.262	229	747	286	(152)	14,94%	7.397
Revolving krediti	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	397	14	7	376	(254)	7,39%	1.846
Privreda	11.939	24	6.092	5.823	(2.971)	12,03%	41.581
Kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-
Finansijski lizing	-	-	-	-	-	-	-
Factoring	-	-	-	-	-	-	-
Revolving krediti	448	-	9	439	(160)	2,14%	1.088
Ostali krediti	11.491	24	6.083	5.384	(2.811)	9,89%	40.493
Ostale finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-	-
Država	-	-	-	-	-	-	-
Factoring	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2021.	18.775	1.900	8.992	7.883	(4.260)	14,77%	67.652
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

U tabelama ispod, prikazane su promjene Stage 3, odnosno problematičnih potraživanja:

u 000 EUR

Potraživanja od klijenata	Restrukturirana potraživanja - Bruto izloženost	Stage 1 restrukturirana potraživanja	Stage 2 restrukturirana potraživanja	Stage 3 restrukturirana potraživanja	Ispravka vrijednosti restrukturiranih potraživanja	Učešće rest. potraživanja u bruto izloženosti	Iznos sredstava obezbjedenja za restrukturirana potraživanja
Stanovništvo	5.246	1.724	2.139	1.383	(1.108)	2,14%	19.037
Gotovinski krediti	2.917	1.329	1.150	438	(274)	1,96%	6.834
Kreditne kartice	1	-	-	1	(1)	0,03%	1
Stambeni krediti	673	135	355	183	(198)	0,88%	3.149
Hipotekarni krediti	1.033	243	634	156	(141)	11,03%	6.335
Revolving krediti	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	622	17	-	605	(494)	9,54%	2.718
Privreda	8.890	79	5.145	3.666	(2.169)	10,83%	34.997
Kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-
Finansijski lizing	-	-	-	-	-	-	-
Factoring	-	-	-	-	-	-	-
Revolving krediti	1.048	-	-	1.048	(265)	4,24%	10.027
Ostali krediti	7.842	79	5.145	2.618	(1.904)	6,59%	24.970
Ostale finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-	-
Država	-	-	-	-	-	-	-
Factoring	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2020.	14.136	1.803	7.284	5.049	(3.277)	12,97%	54.034
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

U tabelama ispod dat je pregled restrukturiranih potraživanja:

u 000 EUR

Promjene na restrukturiranim Stage 2 potraživanjima	Bruto restrukturirana Stage 2 potraživanja 31.12.2020.	Nova restrukturirana Stage 2 potraživanja	Smanjenje restrukturiranih Stage 2 potraživanja	Bruto 31.12.2021.	Neto 31.12.2021.
Gotovinski krediti	1.150	700	(612)	1.238	1.110
Kreditne kartice	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	355	566	(13)	908	806
Hipotekarni krediti	634	280	(167)	747	712
Revolving krediti	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	7	-	7	7
Stanovništvo	2.139	1.553	(792)	2.900	2.635
Revolving krediti		9		9	9
Ostali krediti	5.145	2.798	(1.860)	6.083	5.672
Privreda	5.145	2.807	(1.860)	6.092	5.681
Ukupno	7.284	4.360	(2.652)	8.992	8.316

u 000 EUR

Promjene na restrukturiranim Stage 3 potraživanjima	Bruto restrukturirana Stage 3 potraživanja 31.12.2020.	Nova restrukturirana Stage 3 potraživanja	Smanjenje restrukturiranih Stage 3 potraživanja	Bruto 31.12.2021.	Neto 31.12.2021.
Gotovinski krediti	438	719	(131)	1.026	613
Kreditne kartice	1	-	-	1	-
Stambeni krediti	183	214	(26)	371	156
Hipotekarni krediti	156	149	(19)	286	172
Revolving krediti	-	-	-	-	-
Ostali krediti	605	45	(274)	376	122
Stanovništvo	1.383	1.127	(450)	2.060	1.063
Revolving krediti	1.048	439	(1.048)	439	280
Ostali krediti	2.618	3.079	(313)	5.384	2.985
Privreda	3.666	3.518	(1.361)	5.823	3.265
Ukupno	5.049	4.645	(1.811)	7.883	4.328

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Tranzicija kredita i potraživanja po Stage-evima (bruto krediti):

U 000 EUR

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Stanje na dan 1. Januara 2021.	343.383	81.639	23.633	448.655
Nova potraživanja	108.669	8.495	2.607	119.771
Smanjenje/otplata potraživanja	(78.378)	(28.844)	(6.321)	(113.543)
Prelazak u Stage 1	-	(7.591)	(920)	(8.511)
Prelazak u Stage 2	(16.685)	-	(285)	(16.970)
Prelazak u Stage 3	(4.586)	(8.306)	-	(12.892)
Prelazak iz drugih nivoa	8.511	16.970	12.892	38.373
Druge promjene	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2021.	360.914	62.363	31.606	454.883

Tranzicija ispravke vrijednosti:

U 000 EUR

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Stanje na dan 1. Januara 2021.	3.242	7.420	13.970	24.632
Nova potraživanja	1.470	2.180	7.158	10.808
Smanjenje/otplata potraživanja	(1.676)	(1.836)	(2.192)	(5.704)
Prelazak u Stage 1	-	(418)	(171)	(589)
Prelazak u Stage 2	(267)	-	(72)	(339)
Prelazak u Stage 3	(84)	(454)	-	(538)
Prelazak iz drugih nivoa	589	339	538	1.466
Druge promjene	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2021.	3.274	7.231	19.231	29.736

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Ispravka vrijednosti

Na kraju 2019. godine Banka je usvojila novu Forbearance, Non-Performing and Default Politiku. Pravilnik o Forbearanceu, Non-performingu i Defaultima obuhvata zahtjeve koji pružaju jedinstven okvir za prepoznavanje i tretiranje defaulta i povezanih default evenata u Erste grupi. Takođe, ova politika definiše forbearance i non-performing izloženosti. Pravilnik uzima u obzir:

- Uredbu o kapitalnim zahtjevima(EU) br. 575/2013;
- EBA GL 2016/07 - Smjernice o primjeni definicije statusa neispunjavanja obaveza na osnovu člana 178. CRR-a;
- ECB Smjernice za non-performing kredite objavljeno u martu 2017 ("ECB NPL smjernice");
- EBA GL 2019/06-Smjernice za upravljanje neprihodujućim i restrukturiranim izloženostima
- COMMISSION IMPLEMENTING REGULATION (EU) 2015/227 od 9. Januara 2015. Kojom se izmjenjuje i dopunjuje implementaciona regulativa (EU) br. 680/2014 kojom se utvrđuju implementacioni tehnički standardi o nadzornom izvještavanju institucija u skladu sa Uredbom (EU) br. 575/2013 Evropskog parlamenta i Vijeća;
- COMMISSION DELEGATED REGULATION (EU) 2019/171 od 19. Oktobra 2017. O dopunama Uredbe (EU) br. 575/2013 Evropskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda za prag značajnosti za dospelje kreditne obaveze.

Navedena Politika definiše koncepte forbearance, non-performing i defaulta, konzistentno sa navedenim zahtjevima. Cilj je imati kompletnu definiciju i implementirati forbearance, non-performing i defaulte u Banci kako je implementirano u Erste Grupi. Navedena promjena tretirana je kao promjena računovodstvene procjene, i efekti su shodno tome priznati na teret bilansa uspjeha.

Banka klasifikuje izloženosti kreditnom riziku prema privrednim društvima u različite kategorije. Banka procjenjuje nadoknadi iznos diskontovanjem budućih novčanih tokova na individualnoj osnovi za sve značajne izloženosti razvrstane u loše kategorije. Kolektivno obezvrjeđenje za zdrave kategorije se zasniva na procjenama vjerovatnoće neispunjavanja obaveza i gubitaka u slučaju neplaćanja za izloženosti prema privrednim društvima i fizičkim licima korišćenjem sopstvenih istorijskih podataka.

Banka takođe procjenjuje neizvjesnost naplate (UTP) zbog smanjenja kreditnog kvaliteta koji dovodi do defaulta i nastaje kada se prilikom procjene (periodični pregledi) finansijske institucije ili zbog ostalih informacija prepozna značajno smanjenje kreditnog kvaliteta klijenta i zbog čega je neizvjesna otpлата kreditnih obaveza u cijelosti bez realizacije kolaterala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Pokrivenost kolateralima kredita i potraživanja po Stage-vima je prikazana u narednim tabelama:

u 000 EUR Kredit i potraživanja od klijenata pokriveni kolateralima	Stage 1 klijenti				
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno
Gotovinski krediti	58.079	115	-	293.109	351.303
Kreditne kartice	-	180	-	6.862	7.042
Stambeni krediti	137.034	206	-	197.848	335.088
Hipotekarni krediti	20.452	155	-	15.282	35.889
Revolving krediti	-	-	-	105	105
Ostali krediti	10.623	686	-	5.515	16.824
Stanovništvo	226.188	1.342	-	518.721	746.251
Kreditne kartice	225	3	-	3.093	3.321
Finansijski lizing	91	-	-	23	114
Faktoring	-	-	-	2.247	2.247
Revolving krediti	6.311	866	200	73.494	80.871
Ostali krediti	67.058	559	17.122	155.384	240.123
Privreda	73.685	1.428	17.322	234.241	326.676
Ostali krediti	-	-	-	4.240	4.240
Ostale finansijske institucije	-	-	-	4.240	4.240
Faktoring	-	-	-	14.910	14.910
Ostali krediti	-	-	16.950	60.865	77.815
Država	-	-	16.950	75.775	92.725
Ostali krediti	222	-	-	110	332
Ostali klijenti	222	-	-	110	332
Stanje na dan 31. Decembra 2021.	300.095	2.770	34.272	833.087	1.170.224
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-

u 000 EUR Kredit i potraživanja od klijenata pokriveni kolateralima	Stage 1 klijenti				
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno
Gotovinski krediti	37.725	68	-	288.596	326.389
Kreditne kartice	-	193	-	7.310	7.503
Stambeni krediti	123.860	58	-	178.737	302.655
Hipotekarni krediti	22.326	26	-	16.664	39.016
Revolving krediti	-	-	-	-	-
Ostali krediti	14.404	758	-	6.574	21.736
Stanovništvo	198.315	1.103	-	497.881	697.299
Kreditne kartice	587	-	-	321	908
Finansijski lizing	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	2.002	2.002
Revolving krediti	10.466	839	-	63.148	74.453
Ostali krediti	59.789	580	16.752	113.138	190.259
Privreda	70.842	1.419	16.752	178.609	267.622
Ostali krediti	-	-	-	4.998	4.998
Ostale finansijske institucije	-	-	-	4.998	4.998
Faktoring	-	-	-	4.607	4.607
Ostali krediti	-	-	12.700	57.806	70.506
Država	-	-	12.700	62.413	75.113
Ostali krediti	125	-	-	143	268
Ostali klijenti	125	-	-	143	268
Stanje na dan 31. Decembra 2020.	269.282	2.522	29.452	744.044	1.045.300
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Pokrivenost kolateralima kredita i potraživanja po Stage-vima je prikazana u narednim tabelama:

u 000 EUR Kredit i potraživanja od klijenata pokriveni kolateralima	Stage 2 klijenti				
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno
Gotovinski krediti	5.801	3	-	23.428	29.232
Kreditne kartice	-	7	-	669	676
Stambeni krediti	11.881	3	-	15.626	27.510
Hipotekarni krediti	4.692	8	-	4.396	9.096
Revolving krediti	-	-	-	-	-
Ostali krediti	3.922	67	-	2.341	6.330
Stanovništvo	26.296	88	-	46.460	72.844
Kreditne kartice	28	4	-	118	150
Finansijski lizing	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	-	-
Revolving krediti	3.505	-	-	8.822	12.327
Ostali krediti	59.381	55	-	104.627	164.063
Privreda	62.914	59	-	113.567	176.540
Ostali krediti	-	-	-	-	-
Ostale finansijske institucije	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	3	-	-	3
Država	-	3	-	-	3
Ostali krediti	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2021.	89.210	150	-	160.027	249.387
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-

u 000 EUR Kredit i potraživanja od klijenata pokriveni kolateralima	Stage 2 klijenti				
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno
Gotovinski krediti	6.336	6	-	28.295	34.637
Kreditne kartice	-	10	-	831	841
Stambeni krediti	11.327	1	-	15.423	26.751
Hipotekarni krediti	6.212	10	-	4.927	11.149
Revolving krediti	58	-	-	356	414
Ostali krediti	4.261	100	-	2.176	6.537
Stanovništvo	28.194	127	-	52.008	80.329
Kreditne kartice	194	4	-	75	273
Finansijski lizing	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	-	-
Revolving krediti	2.029	-	-	13.514	15.543
Ostali krediti	62.683	1.581	214	219.749	284.227
Privreda	64.906	1.585	214	233.338	300.043
Ostali krediti	-	-	-	-	-
Ostale finansijske institucije	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	4.250	6.564	10.814
Država	-	-	4.250	6.564	10.814
Ostali krediti	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2020.	93.100	1.712	4.464	291.910	391.186
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Pokrivenost kolateralima kredita i potraživanja po Stage-vima je prikazana u narednim tabelama:

u 000 EUR	Stage 3 klijenti				
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno
Kredit i potraživanja od klijenata pokriveni kolateralima					
Gotovinski krediti	3.544	2	-	20.126	23.672
Kreditne kartice	-	3	-	422	425
Stambeni krediti	4.670	-	-	5.937	10.607
Hipotekarni krediti	6.051	-	-	3.059	9.110
Revolving krediti	-	-	-	-	-
Ostali krediti	11.376	8	-	2.897	14.281
Stanovništvo	25.641	13	-	32.441	58.095
Kreditne kartice	-	-	-	8	8
Finansijski lizing	-	-	-	11	11
Faktoring	-	-	-	1.096	1.096
Revolving krediti	916	-	-	3.729	4.645
Ostali krediti	22.521	14	191	71.752	94.478
Privreda	23.437	14	191	76.596	100.238
Ostali krediti	-	-	-	-	-
Ostale finansijske institucije	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-
Država	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2021.	49.078	27	191	109.037	158.333
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-

u 000 EUR	Stage 3 klijenti				
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolateral i	Ukupno
Kredit i potraživanja od klijenata pokriveni kolateralima					
Gotovinski krediti	3.105	2	-	15.521	18.628
Kreditne kartice	-	-	-	409	409
Stambeni krediti	3.735	-	-	5.092	8.827
Hipotekarni krediti	6.061	5	-	2.208	8.274
Revolving krediti	-	-	-	-	-
Ostali krediti	13.060	8	-	3.653	16.721
Stanovništvo	25.961	15	-	26.883	52.859
Kreditne kartice	-	-	-	28	28
Finansijski lizing	91	-	-	38	129
Faktoring	-	-	-	-	-
Revolving krediti	2.478	-	-	9.293	11.771
Ostali krediti	16.748	18	-	26.083	42.849
Privreda	19.317	18	-	35.442	54.777
Ostali krediti	-	-	-	-	-
Ostale finansijske institucije	-	-	-	-	-
Faktoring	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-
Država	-	-	-	-	-
Ostali krediti	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2020.	45.278	33	-	62.325	107.636
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Politika otpisa

Banka otpisuje kredite kada utvrdi da su krediti nenaplativi, kada je preduzela sve raspoložive mjere naplate, a da naplata nije moguća. Ta odluka se donosi nakon razmatranja informacije kao što su pojave značajne promjene finansijskog položaja dužnika, takve da dužnik više ne može platiti obaveze i nema perspektivu da će platiti u budućnosti i nema kvalitetni kolateral. Ovi krediti su rangirani u ocjenu R4 internom metodologijom kreditnog ocjenjivanja.

Nenadoknadivi plasmani ocijenjeni sa R4 su oni za koje se pretpostavlja da ukupno potraživanje neće biti vraćeno iz osnovnog ili sekundarnog novčanog toka. U vezi nenadoknadivih plasmana ocijenjenih sa R4, po pravilu sadašnja vrijednost tih potraživanja jednaka je nuli, osim kada je jako dobro sredstvo obezbjeđenja od odobrenog kredita.

Rizik zemlje

Rizik zemlje predstavlja vjerovatnoću ostvarivanja gubitaka za Banku, zbog nemogućnosti naplate potraživanja od lica izvan Crne Gore iz političkih, socijalnih i ekonomskih razloga zemlje u kojoj se nalazi sjedište dužnika.

Za rangiranje zemalja u odgovarajuću kategoriju, Banka koristi:

- dugoročni kreditni rejting zemlje dužnika, utvrđen od strane međunarodno priznatih eksternih institucija;
- informacije koje su raspoložive na nacionalnom ili međunarodnom nivou, kao što su informacije koje je pripremio Međunarodni monetarni fond, Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj i Banka za međunarodna poravnanja;
- raspoložive informacije o veličini, prirodi i dospelosti spoljnog duga zemlje dužnika, stopi inflacije i istorijskim podacima o servisiranju spoljnog duga te zemlje;
- raspoložive informacije o tekućim uslovima u zemlji dužnika, a posebno o privrednom i političkom stanju u toj zemlji, uključujući i procjene socijalne i političke.

Sektor upravljanja rizicima prati rizik zemlje kontinuirano i daje preporuke za izmjene ako su potrebne, kako bi politike i procedure bile u skladu sa Bančinom strategijom i ciljevima.

Sektor upravljanja rizicima dostavlja mjesečne izvještaje Odboru direktora o izloženosti riziku zemlje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

U narednoj tabeli je prikazana koncentracija izloženosti po zemljama:

u 000 EUR	Potraživanja od Stage 1 i Stage 2 klijenata					Potraživanja od Stage 3 klijenta				
	Crna Gora	Austrija	Njemačka	Italija	Ostalo	Crna Gora	Austrija	Njemačka	Italija	Ostalo
Potraživanja od klijenata										
Stanovništvo	232.758	-	211	-	859	15.863	-	-	-	15
Gotovinski krediti	139.598	-	-	-	36	9.838	-	-	-	4
Kreditne kartice	2.686	-	-	-	5	248	-	-	-	-
Stambeni krediti	80.214	-	211	-	579	2.424	-	-	-	-
Hipotekarni krediti	6.836	-	-	-	206	1.406	-	-	-	-
Revolving krediti	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	3.384	-	-	-	33	1.947	-	-	-	11
Privreda	124.806	-	-	-	-	15.728	-	-	-	-
Kreditne kartice	77	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Finansijski lizing	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Faktoring	2.247	-	-	-	-	1.096	-	-	-	-
Revolving krediti	19.803	-	-	-	-	1.085	-	-	-	-
Ostali krediti	102.656	-	-	-	-	13.546	-	-	-	-
Ostale finansijske institucije	1.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	1.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Država	63.528	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Faktoring	17.798	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	45.730	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	115	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	115	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. Decembra 2021.	422.207	-	211	-	859	31.591	-	-	-	15
Potraživanja od banaka	-	17.059	9.678	8.505	517	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

u 000 EUR

	Potraživanja od Stage 1 i Stage 2 klijenata					Potraživanja od Stage 3 klijenta				
	Crna Gora	Austrija	Njemačka	Italija	Ostalo	Crna Gora	Austrija	Njemačka	Italija	Ostalo
Potraživanja od klijenata										
Stanovništvo	229.715	-	229	-	901	13.767	-	-	-	21
Gotovinski krediti	141.329	-	-	-	47	7.777	-	-	-	4
Kreditne kartice	2.837	-	-	-	5	248	-	-	-	-
Stambeni krediti	73.498	-	229	-	569	2.170	-	-	-	-
Hipotekarni krediti	7.790	-	-	-	243	1.329	-	-	-	-
Revolving krediti	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	4.221	-	-	-	37	2.243	-	-	-	17
Privreda	136.006	-	-	-	-	9.845	-	-	-	-
Kreditne kartice	66	-	-	-	-	11	-	-	-	-
Finansijski lizing	-	-	-	-	-	27	-	-	-	-
Factoring	2.008	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Revolving krediti	23.171	-	-	-	-	1.572	-	-	-	-
Ostali krediti	110.761	-	-	-	-	8.235	-	-	-	-
Ostale finansijske institucije	2.498	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	2.498	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Država	55.537	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Factoring	4.528	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	51.009	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostali klijenti	136	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostali krediti	136	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31.Decembra 2020.	423.892	-	229	-	901	23.612	-	-	-	21
Potraživanja od banaka	-	19.243	9.638	9.344	2.937	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Rizik likvidnosti

Upravljanje rizikom likvidnosti je definisano ILAAP Politikom (Internal Liquidity Adequacy Assessment Policy), u okviru koje su definisane nadležnosti i odgovornosti u dijelu upravljanja likvidnošću Banke.

ALCO komitet (Assets and Liabilities Committee) je najviše tijelo u okviru Banke zaduženo za donošenje odluka u pogledu svih aspekata upravljanja rizikom likvidnosti, te kontinuirano preispituje informacije o kretanjima likvidnosti Banke. Odgovoran je za kontrolu limita likvidnosti te za kontrolu iskorištenosti limita likvidnosti na lokalnom i grupnom nivou. Pored navedenog ALCO komitet je odgovoran i za procjenu trenutnog položaja Banke uzimajući u obzir: likvidnost, kamatne stope i tržišne rizike, adekvatnost kapitala i dostignuća prema planiranoj strukturi aktive i pasive, kao i za utvrđivanja investicione politike.

ALCO komitet ili drugo odgovarajuće tijelo odgovorno je za odobravanje svih novih alata za mjerenje likvidnosti koji su implementirani u Banci u skladu s lokalnom regulativom. ALCO komitet je odgovoran za utvrđivanje Plana za upravljanje rizikom likvidnosti u kriznim situacijama i Strategije upravljanja likvidnošću.

Likvidnost Banke se definiše kao njena sposobnost da u roku izvršava dospjele obaveze. Banka je izložena dnevnim obavezama za povlačenje sredstava od strane komitenata, koji utiču na raspoloživa novčana sredstva iz tekućih računa, depozita, povlačenja kredita. Banka nema potrebu da održava nivo novčanih sredstava da bi izašla u susret svim potencijalnim zahtjevima, procjenjujući da se minimalni nivo reinvestiranja dospelih sredstava može sa sigurnošću predvidjeti. Usaglašenost i kontrolisana neusaglašenost dospjeća i kamatnih stopa aktive i obaveza su fundamentalne za rukovodstvo Banke.

Upravljanje rizikom likvidnosti Banke podrazumijeva da je likvidnost Banke zasnovana na regularnoj i stabilnoj naplati potraživanja o njihovim rokovima dospjeća i shodno tome Banka vrši praćenje plasiranih sredstava sa stanovništva vjerovatnoće naplate u predviđenim rokovima. Primarni izvori sredstava Banke su depoziti domaćih pravnih lica i stanovništva kao i kratkoročne kreditne linije odobrene od strane banaka.

Banka održava likvidnost konstantno prateći usklađenost izvora i plasmana, da bi na taj način bila u mogućnosti da sve svoje obaveze kao i obaveze svojih deponentata, izmiruje u rokovima dospjeća, pokušavajući istovremeno da zadovolji potrebe osnivača i poslovnih komitenata prilikom odobravanja kredita, odnosno da uskladi rokove dospjeća kredita sa potrebama zajmotražioca.

Tabela prikazuje analizu finansijskih sredstava i obaveza Banke analiziranih na osnovu toga kada se očekuje da budu naplaćene ili ne.

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

U 000 EUR	Do 1 godine	Preko 1 godine	Ukupno
Aktiva			
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	90.431	11.149	101.580
Kredit i potraživanja od banaka	35.743	-	35.743
Kredit i potraživanja od klijenata	129.468	295.679	425.147
Investicione HOV po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	45.814	9.981	55.795
Investicione HOV koje se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti	191	34.630	34.821
Ukupno na dan 31. decembra 2021. godine	301.647	351.439	653.086
Obaveze			
Depoziti banaka	503	-	503
Depoziti klijenata	399.215	16.048	415.263
Pozajmljena sredstva i subordinisani dug	2.131	135.705	137.836
Dužničke hartije od vrijednosti	-	-	-
Ukupno na dan 31. decembra 2021. godine	401.849	151.753	553.602

Tržišni rizici

Tržišni rizik je rizik da će promjena tržišnih cijena, kao što su kamatne stope, cijene kapitala i devizni kursevi uticati na prihode Banke ili vrijednost njihovih finansijskih instrumenata. Cilj upravljanja tržišnim rizikom je upravljanje i kontrola izloženosti tržišnom riziku unutar prihvatljivih parametara, uz optimizaciju povraćaja na rizik. Pravilnik o upravljanju tržišnim rizicima je osnovni dokument kojim se regulišu procesi i odgovornosti vezani za identifikaciju, mjerenje, praćenje i upravljanje tržišnim rizicima u svim organizacionim dijelovima Banke.

Upravljanje tržišnim rizikom

Upravljanje tržišnim rizikom je jedan od glavnih ciljeva kako bi se ograničili potencijalni gubici uzrokovani nepovoljnim promjenama kamatnih stopa, deviznih rizika, indeksa cijena i ostalih tržišnih faktora koji mogu uticati na vrijednost finansijskih instrumenata, na profitabilnost i adekvatnost kapitala Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Tržišni rizik prati se od strane Sektora za upravljanje rizicima. Sistem Banke za upravljanje tržišnim rizikom se sastoji od:

- identifikacije trenutnog tržišnog rizika i mogućih rizika od novih poslovnih aktivnosti;
- analize procesa važnih za upravljanje rizicima;
- mjerenja tržišnih rizika kroz uspostavljen mehanizam i procedure za tačne i ažurirane procjene tržišnog rizika;
- procjene rizika;
- praćenja tržišnog rizika kroz analiziranje njegovog statusa, promjena i trendova;
- kontrole tržišnog rizika - upravljanjem rizikom na nivou prihvatljivom za profil rizika Banke.

Banka upravlja svim tržišnim rizicima, a posebno:

- Rizikom kamatne stope;
- Deviznim rizikom;
- Rizikom ulaganja u hartije od vrijednosti (cjenovni rizik).

Rizik kamatne stope

Poslovanje Banke je pod uticajem rizika promjene kamatnih stopa u onoj mjeri u kojoj kamatonosna sredstva i kamatonosne obaveze dospijevaju u različitim trenucima ili u različitim iznosima.

Aktivnosti upravljanja rizicima usmjerene su na optimiziranje neto kamatnog prihoda, uz date tržišne kamatne stope u skladu s poslovnom strategijom Banke.

U upravljanju strukturom kamatne stope, više Rukovodstvo razmatra između ostalog sljedeće:

- Makro i mikro ekonomske prognoze;
- Prognoze stanja likvidnosti i
- Očekivane trendove u kamatnim stopama.

Banka je izložena uticajima fluktuacija tržišnih kamatnih stopa na svoj finansijski položaj i novčane tokove. Kamatne marže mogu se povećati kao rezultat takvih promjena ili se mogu smanjiti uz stvaranje gubitka u slučaju da su nastala neočekivana kretanja na datum promjene kamatne stope. Banka utvrđuje procedure i primjenjive metode kamatnog pozicioniranja dok poziciju bilansa u smislu kamatne strukture Banka redovno prati.

Tabela u nastavku prikazuje izloženost Banke na kretanja kamatnih stopa:

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

U 000 EUR

Na dan 31. decembra 2021.

	1-30 dana	31-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	preko 1 god	Ukupno
Osjetljiva aktiva						
Kamatonosni depoziti u ostalim institucijama	11.206	-	-	-	-	11.206
Kamatonosne hartije od vrijednosti	44.836	-	-	-	44.916	89.752
Kredit i ostala potraživanja	90.962	61.888	44.943	37.938	195.948	431.679
Ostala osjetljiva aktiva	1.071	18.277	411	1.021	275	21.055
Ukupno	148.07	80.165	45.354	38.959	241.139	553.692
% od ukupne kamatonosne aktive	26,74%	14,48%	8,19%	7,04%	43,55%	100,00%
Osjetljiva pasiva						
Kamatonosni depoziti	15.545	34.348	51.017	104.377	166.621	371.908
Kamatonosni krediti	30.000	344	30.421	855	75.894	137.514
Ukupno	45.545	34.692	81.438	105.232	242.515	509.422
% od ukupnih kamatonosnih obaveza	8,94%	6,81%	15,99%	20,66%	47,60%	100,00%
Razlika (GAP)						
IZNOS GAP - a - (I) minus (II) - Pozitivan/Negativan	102.53					
	0	45.473	(36.084)	(66.273)	(1.376)	44.270
	102.53					
Kumulativan Gap - Pozitivan/Negativan	0	148.003	111.919	45.646	44.270	
Kumulativan Gap / Ukupna aktiva	15,26%	22,02%	16,65%	6,79%	6,59%	

Ova analiza je obezbijedena na osnovu perioda promjene kamatnih stopa ili dospeljeća.

Banka priprema izvještaje u skladu s propisima Centralne banke Crne Gore za mjerenje kamatnog rizika za sve pozicije imovine, obaveza i vanbilansnih stavki, kao i za sve druge naknade ili troškove koji su izloženi kamatnom riziku. Izvještaji izrađeni u skladu s propisima Centralne banke Crne Gore se koriste za mjerenje rizika u odnosu na neto prihod od kamata (NI) proizašlog iz ponovnog određivanja cijene imovine i obaveza tokom vremena. Rizik se mjeri po veličini i trajanju od mogućih kretanja kamatnih stopa. Banka je svjesna da održavanje ravnotežne pozicije za sve periode prikazivanja u gap izvještajima ne obezbjeđuje imunitet od kamatnog rizika. Banka je svjesna sljedećih ograničenja u izvještajnim gapovima:

- Rizik može biti skriven u okvirima ponovnih određivanja cijena;
- Kamatne stope na imovinu i obaveze se ne kreću uvijek zajedno;
- Izloženost koja proizlazi iz novog posla.

Da bi se izbjegla takva ograničenja, Banka upotrebljava simulacije (pretpostavke) s namjerom projekcije buduće strukture bilansa i primjenom različitih scenarija kamatnih stopa. Uticaj kredita i potraživanja i prijevremeno povlačenje depozita je takođe uzeto u obzir.

Osim toga, Banka je usmjerena na marže kamatnih stopa. Banka je svjesna da je volatilnost kamatne marže potencijalni indikator kamatnog rizika. Ovom maržom se upravlja određivanjem cijena kredita, cijene depozita i ulaganja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Upravljanje kamatnim rizikom u vezi sa gapom kamatnih stopa je dopunjeno praćenjem osjetljivosti na neto kamatni prihod imovine i obaveza Banke na razna standardna i nestandardna scenarija kamatnih stopa. Standardna scenarija se razmatraju jednom mjesečno uzevši u obzir razumnu moguću promjenu kamatnih stopa od 100 baznih poena (bp) paralelno (pad ili porast) u svim krivama prinosa. Analiza bilansa uspjeha na osjetljivosti Banke na povećanje ili smanjenje kamatnih stopa na tržištu prikazano je kako slijedi:

U 000 EUR	100 bp paralelno povećanje	100 bp paralelno smanjenje
Prosječno za period	499	(499)
Maksimum za period	685	(222)
Minimum za period	222	(685)
Na dan 31. decembra 2021. godine	685	(685)
Prosječno za period	389	(389)
Maksimum za period	1.213	(59)
Minimum za period	59	(1.213)
Na dan 31. decembra 2020. godine	1.213	(1.213)

Devizni rizik

Devizni rizik je rizik da će se vrijednost finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjena u deviznom kursu. Banka je postavila ograničenja na stanja po valutama, koji se prate na dnevnoj bazi.

Kako su otvorene pozicije u GBP i CHF iznosile EUR 17 hiljada i EUR 57 hiljada, Rukovodstvo smatra da Banka trenutno nije značajno izložena deviznom riziku.

Cjenovni rizik

Trenutna strategija Banke je da neće ulagati u hartije od vrijednosti koje se drže u trgovačkoj knjizi i vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Operativni rizik

Operativni rizik se definiše kao rizik pojave gubitka uslijed nepravilnog ili neodgovarajućeg ponašanja i aktivnosti zaposlenih, neadekvatnosti i/ili grešaka u procesima i organizaciji, neadekvatnosti i/ili grešaka u sistemima i infrastrukturi ili uslijed eksternih faktora i uticaja.

Cilj upravljanja operativnim rizikom je ravnoteža troškova i rizika unutar ograničenja na sklonost riziku Banke, ali treba biti u skladu s razboritim upravljanjem zahtijevnim od strane Banke.

Prioriteti upravljanja rizicima identifikuju se kroz:

- iskustvo i posmatranje;
- procjenu interne revizije i znanje;
- interne kontrole;
- razradu procjene rizika;
- postupke za upravljanje promjenama;
- zdrav razum;
- izvještaje o incidentu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Banka je uspostavila sistem za upravljanje operativnim rizicima koji uključuje:

- Politike i postupke za upravljanje operativnim rizicima koji omogućuju identifikaciju, mjerenje, praćenje i kontrolu rizika;
- Odgovornost za sprovođenje i efikasnost operativnog rizika je u Sektoru za upravljanje rizicima, kao i nadzor i praćenje rizika;
- Odgovornost za prepoznavanje i upravljanje operativnim rizikom leži na poslovnim linijama upravljanja;
- Interna revizija je odgovorna za realizaciju dogovorenog programa revizije, koji obuhvata sve sektore i službe, identifikaciju rizika i ne pridržavanje procedura, izvršenje posebnih istraga i izvještavanje Glavnog izvršnog direktora i Odbora direktora.

Upravljanje kapitalom

Na osnovu odredbi Odluke o adekvatnosti kapitala banaka, Banka je izvršila izračunavanje potrebnog kapitala za rizike kojima je izložena tokom poslovanja, kao i koeficijenta solventnosti. Koeficijent solventnosti ne smije biti manji od 10%.

Sopstvena sredstva banke, u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka čine:

- osnovni elementi sopstvenih sredstava, koji se uključuju u izračunavanje osnovnog kapitala;
- dopunski elementi sopstvenih sredstava, koji se uključuju u izračunavanje dopunskog kapitala I, i
- dopunski element sopstvenih sredstava, koji se uključuje u dopunski kapital II.

Osnovni elementi sopstvenih sredstava banke su:

- uplaćeni akcionarski kapital po nominalnoj vrijednosti, isključujući kumulativne povlašćene akcije;
- naplaćene emisije premije;
- rezerve koje su formirane na teret dobiti nakon njenog oporezivanja (zakonske, statutarne i druge rezerve);
- neraspoređena dobit iz prethodnih godina;
- dobit u tekućoj godini za koju je skupština akcionara donijela odluku da bude uključena u osnovni kapital.
- kapitalna dobit ostvarena kupovinom i prodajom sopstvenih akcija.

Dopunski elementi sopstvenih sredstava banke koji se uključuju u dopunski kapital su:

- nominalni iznos povlašćenih kumulativnih akcija;
- naplaćene emisije premije po osnovu kumulativnih prioritetnih akcija;
- iznos opštih rezervi, a najviše do 1.25% ukupne rizikom ponderisane aktive;
- subordinisani dug, za koji su ispunjeni uslovi predviđeni ovom Odlukom;
- hibridni instrumenti, za koje su ispunjeni uslovi predviđeni ovom Odlukom;
- revalorizacija rezerve.

Subordinisani dug za koji su ispunjeni uslovi se može tretirati kao dopunski element sopstvenih sredstava koji se uključuje u dopunski kapital II banke, ukoliko:

- je dug u cjelosti otplaćen;
- banka ne garantuje otplatu duga u bilo kojem obliku;
- je, u slučaju stečaja, odnosno likvidacije banke, dug podređen drugim obavezama i isplaćuje se tek nakon podmirenja obaveza prema drugim povjeriocima;
- ugovor sadrži klauzulu zabrane isplate kamata i glavnice, čak i nakon dospijea duga, ako bi tom isplatom iznos sopstvenih sredstava pao ispod propisanog nivoa;
- je rok dospijea duga unaprijed određen, duži je od dvije godina i ne može se otplatiti prije ugovorenog roka dospijea;
- je o subordinisanom dugu zaključen pismeni ugovor koji pored uslova iz tač. 2 - 5 ovog člana, sadrži i napomenu da se subordinisani dug ne može smatrati depozitom

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

30. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Banka je dužna održavati koeficijent solventnosti na nivou od najmanje 10%. Politika Banke je zadržati jaku bazu kapitala kako bi zadržala povjerenje tržišta, investitora i kreditora za budući razvoj. U toku godine, Banka je zadovoljila zahtjeve za minimalnom solventnosti Centralne banke Crne Gore.

Regulatorni kapital i adekvatnost kapitala Banke je prikazana u narednoj tabeli:

U 000 EUR	2021.	2020.
Osnovni kapital		
Aksijski kapital	5.339	5.339
Emisiona premija	1.571	1.571
Neraspoređena dobit iz ranijih godina	84.298	79.196
Rezerve iz zadržane dobiti	300	300
Odbitne stavke od osnovnog kapitala	(6.952)	(4.457)
Ukupan regulatorni kapital	84.556	81.949
Rizikom ponderisana aktiva:		
Bilansne pozicije	264.911	275.487
Vanbilansne pozicije	38.530	30.404
Kapital za:		
Operativni rizik	5.264	5.072
Rizik zemlje	508	675
Ostali rizici	1.329	1.384
Ukupni zahtjev za kapitalom	310.542	313.022
Adekvatnost kapitala	23,62%	22,85%

Banka računa regulatorni kapital i adekvatnost kapitala na osnovu finansijskih izvještaja pripremljenih u skladu sa regulativom Centralne banke Crne Gore.

U skladu sa zahtjevima Centralne banke Crne Gore, Banka je u obavezi da održava adekvatnost kapitala na nivou od minimum 10%. Na dan 31. decembra 2021. godine koeficijent adekvatnosti kapitala iznosio je 23,62% (2020: 22,85%). Banka je u obavezi da održava određeni minimum ili maksimum koeficijenata u skladu sa regulativima Centralne banke Crne Gore i Zakonom o bankama. Na dan 31. decembra 2021. godine Banka je zadovoljavala kriterijume propisane od strane Centralne banke Crne Gore.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. DODATNE INFORMACIJE ZA IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

NOVČANA SREDSTVA

Za potrebe sastavljanja izvještaja o tokovima gotovine novčana sredstva sastoje se od sredstava sa rokom dospjeća ispod 3 mjeseca od datuma sticanja i odnose se na: novčana sredstva u trezoru, račune kod centralnih banaka i drugih banaka.

U 000 EUR	2021.	2020.
Gotovina u blagajni (napomena 14)	29.409	31.947
Žiro račun kod Centralne banke Crne Gore (napomena 14)	50.118	16.273
Korespondentni računi i depoziti kod inostranih banaka (napomena 15)	35.759	41.162
Stanje na dan 31. Decembra	115.286	89.382

32. ZARADA PO AKCIJI

Osnovna i razrijeđena zarada po akciji izračunava se tako što se dobit/(gubitak) koja pripada akcionarima Banke podijeli sa ponderisanim prosječnim brojem običnih akcija u opticaju za period.

	2021.	2020.
Osnovna i razrijeđena zarada po akciji		
Neto profit (U 000 EUR)	6.929	5.103
Ponderisani prosječan broj običnih akcija u opticaju	5.339	5.339
Zarada po akciji / u EUR	1,298	0,956

33. PORESKI RIZICI

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Banke mogu se razlikovati od tumačenja prikazanih kroz finansijske iskaze. Kao rezultat iznietog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Banci može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o Poreskoj administraciji Crne Gore („Sl. list CG”, br. 65/01, 80/04 i 29/05), period zastarjelosti poreske obaveze je 5 godina, što znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih poreskih obaveza u roku od 5 godina od trenutka kada je obaveza nastala.

34. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja uticaj COVID 19 pandemije se nastavlja. Neizvjesno je trajanje pandemije i razmjere uticaja na ekonomiju. Uz snažnu kapitalnu i likvidonosnu poziciju Banka aktivno prati razvoj događaja i procjenjuje uticaj na poslovanje, finansijske rezultate, finansijski položaj i novčane tokove. Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja Banka nije identifikovala značajne događaje koji bi zahtijevali korekcije priloženih finansijskih izvještaja.

Početkom 2022. godine došlo je do povećane volatilnosti na finansijskim i robnim tržištima zbog eskalacije političkih napetosti u Ukrajini, praćenih međunarodnim sankcijama određenim ruskim preduzećima i pojedincima. Iako je ova situacija još uvijek u toku na datum izdavanja ovih finansijskih izvještaja, te se očekuju posljedice na privredu uopšteno, nije bilo vidljivog uticaja na poslovanje Banke. Banka nema značajnu izloženost prema zemljama ili pojedincima koji su pod sankcijama. Uprava će nastaviti pratiti potencijalni uticaj i preduzeće dalje mjere, prema potrebi, za ublažavanje svih efekata krize.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

35. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA (nastavak)

Banka je tokom 2021. godine potpisala Memorandum o razumijevanju sa Steiermärkische Bank und Sparkassen AG Austria i Erste Group Immorment Internatnional Holding GMBH Austira, s namjerom da započne pregovore o sklapanju Ugovora o kupovini svih udjela u S Leasing DOO Podgorica u vlasništvu navedenih povezanih društava. Banka je dobila odobrenje Centralne banke Crne Gore za sticanje kvalifikovanog učešća u S Leasing DOO Podgorica. Banka je takođe dobila potrebno odobrenje Agencije za zaštitu konkurencije. Kupovina udjela planira se dovršiti početkom aprila 2022. godine, nakon čega se planira pripajanje S leasinga DOO u Banku do juna 2022. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

OPŠTI PODACI O BANCIMA

U skladu sa Odlukom o sadržaju, rokovima i načinu sačinjavanja i dostavljanja finansijskih izvještaja banaka („Sl. list CG“, br. 15/12 i 18/13) opšti podaci o Banci su prezentirani kako slijedi:

Naziv Banke:	ERSTE Bank AD, Podgorica
Adresa:	Arsenija Boljevića 2A, Podgorica
Matični broj:	02351242
Telefon/Fax:	+ 382 (0)20 440 440, +382 (0)20 409 409
Adresa internet stranice:	http://www.erstebank.me
Adresa elektronske pošte:	info@erstebank.me
Broj filijala:	Banka ima centralu i 17 filijala
Broj zaposlenih na dan 31. decembar 2021.	316
Žiro račun:	907 – 54001 – 10

Erste Bank A.D., Podgorica, je 2002. godine registrovana kao akcionarsko društvo Opportunity Bank A.D., Podgorica. Banka je promijenila ime u julu 2009. godine u Erste Bank A.D., Podgorica. Banka je dobila licencu za obavljanje plaćanja i držanje depozita na domaćem i inostranom tržištu. Registar broja Banke u Centralnom registru Privrednog suda je 4-0001671/001. Banka je kod Komisije za hartije od vrijednosti upisana u Registar emitenata hartija od vrijednosti pod brojem 337 (Rješenje broj 02/3-342/1-02 od 21. novembra 2002. godine).

Erste&Steiermärkische Bank d.d. Rijeka, Hrvatska je vlasnik i posjeduje 100% vlasništva Banke.

Podaci o članovima Odbora direktora i Uprave na 31.12.2021.:

Uprava	Ime i prezime
Glavni izvršni direktor	Aleksa Lukić
Izvršni direktor	Damir Ivaštinović
Izvršni direktor	Darko Keković
Odbor direktora	Ime i prezime
Predsjednik	Christoph Schofbock
Zamjenik predsjednika	Krešimir Barić
Član	Borislav Centner
Član	Miroslav Kožul
Član	Sophie Pieringer

Zakon o kreditnim institucijama koji je u primjeni od 01.01.2022. uvodi novi dvolinijski sistem korporativnog upravljanja tako da je bankom upravljaju Upravni odbor i Nadzorni odbor koji vrši nadzor (kontrolu) nad njenim poslovanjem. U nastavku imenovani članovi upravnog i nadzornog odbora na konstitutivnoj sjednici 28.01.2022. godine:

Upravni odbor	Ime i prezime
Predsjednik	Aleksa Lukić
Član	Damir Ivaštinović
Član	Darko Keković
Nadzorni odbor	Ime i prezime
Predsjednik	Christoph Schofbock
Zamjenik predsjednika	Krešimir Barić
Član	Sophie Pieringer
Član	Biljana Šćekić
Član	Željko Uljarević

U skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Sl. list CG" br. 52 od 9. avgusta 2016), član 11, član 13 i član 14, Erste Bank AD Podgorica objavljuje izvještaje za 2021. godinu

OBRAĆANJE PREDSEDNIKA UPRAVNOG ODBORA

Poštovani klijenti, partneri, kolege i akcionari,

Za nama je još jedna izazovna godina obilježena uticajima pandemije na cjelokupnu ekonomiju, koja je potvrdila značaj snažnog, stabilnog i adekvatno kapitalizovanog bankarskog sektora za pokretanje novog ekonomskog rasta i obezbjeđenje prosperiteta društva. Kao sistemski važna banka od početka krize nastojimo da budemo snažan oslonac našim klijentima, građanima i kompanijama, te da aktivno doprinesemo da što manje osjete negativne efekte pandemije.

Tokom 2021. godine Banka je zadržala stabilnost i kvalitet poslovanja, pružajući klijentima adekvatnu finansijsku i savjetodavnu podršku, ulažući u inicijative koje doprinose razvoju i šire društvene zajednice.

Kvalitet aktive ostao je na visokom nivou. Zahvaljujući kvalitetnom upravljanju kreditnim portfeljom i primjeni visokih standarda u segmentu upravljanja kreditnim rizikom, pratili smo finansijske potrebe klijenata na održiv način, uvažavajući okolnosti na tržištu. Uzimajući u obzir ekonomske efekte pandemije, rizični profil Erste banke je ostao na veoma zadovoljavajućem nivou, a procenat takozvanih loših kredita (NPL) je, očekivano, porastao na 5,9% u odnosu na 4,5% s kraja 2020.

Likvidnost Banke je konstantno jaka, a svi pokazatelji znatno iznad zakonskih minimuma. Snažna kapitalna baza Erste banke i primjena adekvatnog poslovnog modela potvrđena je i rezultatima sveobuhvatne procjene kvaliteta aktive banaka (AQR – Asset Quality Review) koji su objavljeni tokom 2021. U procesu AQR nijedan klijent Erste banke nije reklasifikovan i premješten u nekvalitetnu aktivu, a koeficijent solventnosti na dan 31. 12. 2019. je potvrđen na 20,18%. Banka je na kraju 2021. godine imala koeficijent solventnosti od 23,62%, snažno iznad zakonskog minimuma od 10%.

Poslovnu godinu Banka je završila ostvarivši dobit poslije poreza od 6,9 miliona EUR, što je 35,3% više u odnosu na godinu ranije. Neto krediti klijentima su blago porasli na 425,1 milion EUR, dok je ostvaren rast depozitnog portfelja od 10,5% na 415,3 miliona EUR.

Broj klijenata je nastavio da raste, na 118 hiljada. Važan doprinos tome daje trend rasta broja korisnika servisa elektronskog i mobilnog bankarstva Erste banke od respektivno 16,4% i 21,9% u prošloj godini. Nakon uvođenja Apple Pay usluge, klijentima mlađim od 18 godina ponudili smo besplatan transakcioni račun uz niz besplatnih pratećih usluga. I u narednom periodu u fokusu će nam biti ulaganje u razvoj savremenih i pristupačnih rješenja koja klijentima donose bolja

korisnička iskustva i mogućnost kvalitetnijeg upravljanja vremenom i novcem, kao preduslova za sticanje finansijskog zdravlja.

Bez kvalitetnog i kompaktnog tima, ovi odlični rezultati ne bi bili mogući. Formalnu potvrdu da na pravi način brinemo o zaposlenima, dobili smo tokom prošle godine nakon nezavisne procjene od strane regionalne konsultantske kuće. Ulaganje u razvoj kadra, stvaranje podsticajnog radnog okruženja i postizanje ravnoteže između poslovnih i privatnih obaveza, biće nam visoko na ljestvici prioriteta naredne godine.

U ime uprave Erste Bank AD Podgorica, zahvalio bih se kolegama, klijentima i poslovnim partnerima na ukazanom povjerenju. Ulažući u dugoročna partnerstva postavljamo čvrste temelje za ostvarenje zajedničkih poslovnih uspjeha i u budućnosti.

Aleksa Lukić
Predsjednik Upravnog odbora

Obaveza sastavljanja finansijskih iskaza, Izvještaj menadžmenta**Član 11.****1) a) Kratak opis poslovnih aktivnosti**

Erste Bank AD Podgorica (u daljem tekstu: „Banka”), je 2002. godine registrovana kao akcionarsko društvo Opportunity Bank A.D., Podgorica. Banka je promijenila ime u julu 2009. godine u Erste Bank AD Podgorica. Banka je dobila licencu za obavljanje plaćanja i držanje depozite na domaćem i inostranom tržištu. Registarski broj Banke u Centralnom registru privrednih subjekata je 4-0001671/001.

Banka je kod Komisije za hartije od vrijednosti upisana u Registar emitenata hartija od vrijednosti pod brojem 337 (Rješenje broj 02/3-342/1-02 od 21. novembra 2002. godine).

U skladu sa Zakonom o bankama, Odlukom o osnivanju i Statutom, Banka obavlja poslove primanja depozita i drugih sredstava fizičkih i pravnih lica i odobravanje kredita i drugih plasmana iz tih sredstava, u cjelini ili djelimično, za svoj račun.

Pored ovih poslova, Banka može da obavlja i sljedeće:

- izdaje garancije i preuzima druge vanbilansne obaveze;
- kupuje, prodaje i naplaćuje potraživanja;
- izdaje, obrađuje i evidentira platne instrumente;
- platni promet u zemlji i sa inostranstvom;
- finansijski lizing;
- trguje u svoje ime i za svoj račun ili za račun komitenta stranim sredstvima plaćanja i finansijskim derivatima;
- vrši izradu analiza i davanje informacija i savjeta o kreditnoj sposobnosti društava i preduzetnika;
- depo poslove;
- usluge čuvanja u sefovima i
- druge poslove u skladu sa odobrenjem Centralne banke Crne Gore.

Poslovi koji se obavljaju na osnovu odobrenja Centralne banke:

1. kastodi i depozitarni poslovi – br. rj. 0102-3319/5 od 29.07.2014. godine
2. poslovi zastupanja u osiguranju – br. rj.0102-6139/3 od 20.11.2014. godine
3. poslovi brokera, dilera i investicionog menadžera – br. 03-3595-3/2016 od 24.05.2016. godine.

Sjedište Banke je u Podgorici, Arsenija Boljevića 2A.

b) Organizaciona struktura pravnog lica

Na dan 31. decembra 2021. godine Banka ima 316 zaposlenih radnika (31. decembra 2020. godine: 312 zaposlena radnika).

Obavljanje poslovanja Banke organizovano je u 18 osnovnih organizacionih jedinica, tj. 10 sektora i 8 službi: Sektor stanovništva, Sektor privrede, Sektor upravljanja rizicima, Sektor finansija i računovodstva, Sektor informacione tehnologije i organizacije, Sektor procesinga, Sektor upravljanja imovinom, Sektor pravnih poslova, naplate, upravljanja lošim plasmanima i preuzetom imovinom, Sektor direktnih kanala, Sektor riznice, Služba marketinga, Služba komunikacija, Služba ljudskih resursa, Služba interne revizije, Služba za sprječavanje prevara, Služba za sekretarske poslove i praćenje usklađenosti, Služba za upravljanje operativnim rizicima i informacionu sigurnost, Služba upravljanja kreditnim rizikom pravnih lica. Kancelarija uprave se organizuje kao posebna organizaciona jedinica. U okviru Sektora stanovništva posluje 17 filijala.

2) a) Istinit prikaz razvoja, analize finansijskog položaja i rezultata poslovanja pravnog lica, uključujući finansijske i nefinansijske pokazatelje primjerene za određenu vrstu poslovne aktivnosti

Erste Bank AD Podgorica posluje kroz mrežu od 17 filijala širom Crne Gore i uslužuje preko 118 hiljada klijenata na kraju 2021. godine.

Banka je u 2021. godini ostvarila dobit prije poreza u iznosu od 7,7 miliona EUR (2020: 5,5 miliona EUR) što je 38% više u odnosu na prethodnu godinu, uglavnom zbog nižih troškova rezervacija za kreditne gubitke. Dobit poslije poreza iznosi 6,9 miliona EUR (2020: 5,1 miliona EUR) s povratom na kapital od 7,1% (2020: 5,5%) i povratom na aktivu od 1,06 % (2020: 0,82%).

Neto prihod od kamata ostvaren je u iznosu 23,6 miliona EUR (2020: 24,6 miliona EUR) i za 4% je manji u odnosu na prethodni izvještajni period. Neto kamatna margina se smanjila sa 4,8% na kraju 2020. godine na 4,5% na kraju 2021. godine. u skladu sa tržišnim trendovima.

Neto prihod od naknada i provizija je povećan za 86% i iznosio je 3,66 miliona EUR (2020: 1,96 miliona EUR). Povećanje nekamatnih prihoda rezultat je oporavka prihoda od platnog prometa kao kategorije koja je bila jako pogođena u prvoj godini pandemije kao i smanjenja naknade za osiguranja depozita usljed promjene metodologije a u skladu sa dobrom rizičnom pozicijom banke.

Troškovi obezvrijeđenja i rezervisanja su iznosili 4,96 miliona EUR. Pokrivenost NPL-a rezervama je visoka i iznosila je 94% na kraju 2021, što predstavlja smanjenje u odnosu na kraj 2020. godine kada je iznosila

105%. Banka redovno prati naplatu uz konzervativni rizični apetit, koji je prilagođen zahtjevnim tržišnim uslovima.

Troškovi poslovanja ostvareni su u iznosu od 15,8 miliona EUR (2020: 14,9 miliona EUR) i u odnosu na prethodnu godinu su se povećali za 6,2% dok se odnos troškova i prihoda povećao sa 55,4% na 57,2%. Na kraju godine ukupna aktiva je iznosila 672 miliona EUR (2020: 638,8 miliona EUR) i povećala se za 5,2% u odnosu na 2020. godinu.

Neto krediti klijentima na kraju 2021. godine iznosili su 425,1 miliona EUR i bili su za 0,3% veći u odnosu na kraj 2020. godine (2020: 424 miliona EUR). Prema podacima koje objavljuje Centralna banka Crne Gore, tržišni udio Erste banke u kreditima klijentima je na kraju decembra 2021. godine iznosio 15,02% i bilježi pad od 0,27 pp u odnosu na 2020. godinu.

Kreditni rast na bankarskom tržištu je u 2021. godini iznosio 3,42%. Bankarski sektor u segmentu kreditiranja stanovništva ostvario je rast od 3,2% na godišnjem nivou, dok su krediti pravnim licima porasli za 3,6%. Bruto portfelj Erste banke stanovništva je na kraju 2021. godine iznosio 248,4 miliona EUR a pravnih lica 203,4 miliona EUR.

Tokom 2021. godine ukupni depoziti klijenata povećani su za 10,5% i iznose 415,3 miliona EUR na kraju 2021. godine (2020: 375,8 miliona EUR), od čega se na depozite stanovništva odnosi 195,7 miliona EUR, a na depozite pravnih lica 219,6 miliona EUR.

U segmentu stanovništva, tokom 2021.godine je nastavljen pozitivan trend rasta broja klijenata i njihovih računa. Rast broja klijenata u odnosu na prethodnu godinu je 5,4%, rast broja ukupnih računa je 5,8%, kao i broj aktivnih računa 6,7%. Takođe, zabilježen je rast broja računa za uplatu penzija za 1,5 % i broja računa za uplatu zarada 7,6%. Plasirano je 53,1 miliona EUR kredita. Najveće učešće u ukupnom plasmanu odnosilo se na gotovinske kredite 62,7% i stambene kredite 31%.

Prema podacima od decembra 2021. godine, tržišno učešće Banke u kreditima stanovništvu u odnosu na 2020. godinu je nešto manje i iznosi 17,06% (2020:17,3%). Depozitni portfelj je porastao tokom 2021.godine za 24 milona EUR ili 20%, kao i tržišno učešće za 0,41 pp i iznosi 10,30%.

Erste banka je i u protekloj 2021. godini bila fokusirana i na segment privrede. U ovom segmentu rada ostvaren je rast bruto kreditnog portfelja od 2,8 miliona EUR (1,4%) u odnosu na kraj 2020. Najveći rast je ostvaren u segmentu Dražave dok je kod privatnih kompanija zabilježen pad bruto kredita u iznosu od 4,2 miliona EUR (3%), čime je tržišno učešće u ovom segmentu smanjeno sa 12,82% na 11,91%, odnosno 0,92pp.

Direktni kanali

Kartično poslovanje

U 2021. Banka bilježi rast od 9,4% u broju aktivnih kartica, te je njihov broj iznosio 69,7 hiljada.

Ukupan broj transakcija platnim karticama u 2021. je porastao 21,7% na 4,1 miliona EUR. Ostvareni rast u broju transakcija debitnom platnom karticom bio je 21,9%, dok su transakcije kreditnom platnom karticom zabilježile rast od 15,8%.

Ukupan promet ostvaren platnim karticama Banke u 2021. u odnosu na 2020. je takođe porastao za 14,2% i iznosio je 155 miliona EUR. Rast prometa debitnim platnim karticama iznosio je 14,2%, dok su transakcije kreditnim platnim karticama zabilježen rast od 15%.

U 2021. mreža bankomata je proširena za 2 nova bankomata, na ukupno 57 bankomata. Ukupan broj transakcija na bankomatima u 2021. je zabilježio rast od 14,1% i iznosio je 834 hiljade EUR. Ukupan promet platnim karticama na bankomatima Banke u 2021. iznosio je 131,7 miliona EUR ili 29,9% više u odnosu na 2020. godinu. Dostupnost bankomata ili SLA bankomata za 2021. godinu bio je 98,5%.

Digitalno bankarstvo

Broj korisnika elektronskog bankarstva u 2021. bio je 10,7 hiljada, što predstavlja rast od 16,4% u odnosu na 2020.godinu.

Ukupan broj naloga realizovanih putem elektronskog bankarstva u ukupnom platnom prometu Banke bio je 434,1 hiljada što predstavlja rast od 22%. U ukupnom broju realizovanih naloga ostvarenog putem elektronskog bankarstva u platnom prometu, strukturom broja naloga prednjače poslovni subjekti sa učešćem od 72%.

U ukupnoj strukturi broja naloga ostvarenih putem elektronskog bankarstva u odnosu na ukupan broj platnih naloga realizovanog u platnom prometu fizička lica čine 31,2% na kraju 2021, dok pravna lica u istoj strukturi čine 47,8%. Ukupan promet naloga realizovanih elektronskim putem u platnom prometu je porastao za 47 miliona EUR i iznosio je 548,6 miliona EUR.

Broj korisnika mBanking aplikacije za fizička lica na kraju 2021. godine je 8 hiljada, što predstavlja povećanje od 21,9% u odnosu na prethodnu 2020. Broj naloga realizovanih putem mBanking-a na kraju 2021. bio je 98,8 hiljade, što predstavlja rast od 25,6% u odnosu na 2020.

Broj korisnika Erste Info servisa u 2021. godini je porastao za 13,8% i dostigao je broj od 31,7 hiljada.

Kontakt centar – korisnička podrška

Broj dolaznih poziva u 2021. godini je u padu za 20,4% i iznosio 24,5 hiljada. Broj poziva na koje je uspješno odgovoreno je bio 23,8 hiljada. Broj poziva na koje je uspješno odgovoreno u sklopu Service Levela (odgovoreno u roku od 20 sec.) je bio manji za 16% i iznosio je 22,7 hiljadu. Dostupnost usluge po SLA za primljene pozive na kraju 2021. godine je iznosio 92,8%. SLA za propuštene pozive na kraju 2021. godine je iznosio 2,5%. Razlog manjeg broja poziva je u činjenici da je 2020. Godina bila godina moratorijuma za kredite i velikog broja poziva preko kojeg su se korisnici prijavljivali za navedenu uslugu.

Kontakt centar je u toku 2021. zabilježio pad u broju odlaznih poziva za 15,8%. Ukupan broj odlaznih poziva bio je 3 hiljada. Broj e-mail zahtjeva u 2021. godini je manji za 2,7% i iznosio je 1,1 hiljade.

Ostvareni broj kontakata sa klijentima putem chat-a u 2021. godini se smanjio za 2,6% i iznosio je 1,1 hiljadu. Broj zahtjeva za ugovaranjem otvaranja računa koje je kontakt centar primio u toku 2021. godine se povećao za 14,2% i iznosio je 200.

Upravljanje rizicima

Banka je 2021. godinu završila kao dobro kapitalizovana banka sa koeficijentom solventnosti od 23,62% koji je znatno iznad zakonskog minimuma od 10% (2020: 22,85%).

Rizični profil Erste banke u 2021. godini bio je na vrlo zadovoljavajućem nivou s obzirom na posljedice izazvane COVID 19 pandemijom tokom 2020. i 2021. godine i očekivanim rastom NPL-a. U segmentu privrede DPD > 90 je povećan sa 1,1% na 4,4%, a u segmentu stanovništva je povećan sa 3,5% sa kraja 2020. godine na 4,1%. U ostalim segmentima nije bilo kašnjenja preko 90 dana.

Uprkos porastu NPL-a primarno izazvanog djelovanjem pandemije na cjelokupni društveno–ekonomski sistem, pokrivenost Non-performing loans (NPL) rezervama je ostala visoka i iznosila je 93,8% na kraju 2021. (2020: 104,7%) bez uključivanja vrijednosti kolateralu. Pokrivenost NPL-a samo posebnim rezervama je iznosila 57,9% (2020: 56,4%). Non performing loans (NPL) se očekivano povećao tokom 2021. godine, te je na kraju godine iznosio 5,9% (2020: 4,5%).

Ukupan trošak obezvrijeđenja i rezervacija (bilans, vanbilans) je iznosio je 5 miliona EUR u 2021. (2020: 7 miliona EUR). Usljed pandemije izazvane novim koronavirusom zahtijevana su razna prilagođavanja finansijskog poslovanja kako bi Banka spremno dočekala eventualno dalje usložavanje situacije. U vezi sa tim u Banci je preduzet niz prudencionih mjera u pogledu dodatnog ojačavanja finansijske pozicije. Fokus je dat na blagovremenom prepoznavanju plasmana koji mogu imati poteškoće u otplati, kao i dodatnom ojačavanju pozicije rezervi banke shodno prepoznatim trenutnim ili budućim rizicima. Iznos Non performing izloženosti (NPE) na kraju 2021. godine iznosi 4% (2020: 3,3%). Udio izloženosti u najboljoj rejting kategoriji „Low risk“ je iznad 50% i iznosi 51,7% (2020: 71,3%).

Likvidnost Banke je dobra – svi pokazatelji likvidnosti su iznad zakonskih minimuma. Izloženost tržišnom riziku je i tokom 2021. godine ostala na niskom nivou.

b) Informacije o članovima upravnih i nadzornih tijela

- Članovi Odbora direktora Banke na 31.12.2021. godine su:

Christoph Schöföböck - Predsjednik
Krešimir Barić - Zamjenik predsjednika
Borislav Centner - Član
Miroslav Kožul - Član
Sophie Pieringer - Član

- Izvršni direktori Banke na 31.12.2021. godine su:

Aleksa Lukić - Glavni izvršni direktor
Damir Ivaštinović - Izvršni direktor
Darko Keković - Izvršni direktor

- Članovi Odbora za reviziju Banke na 31.12.2021. godine su:

Miroslav Kožul - Predsjednik
Vlatka Bogdanović - Član
Natalija Grbin - Član

Zakon o kreditnim institucijama koji je u primjeni od 01.01.2022. uvodi novi dvolinijski sistem korporativnog upravljanja tako da bankom upravljaju Upravni odbor i Nadzorni odbor koji vrši nadzor (kontrolu) nad njenim poslovanjem. U nastavku imenovani članovi upravnog i nadzornog odbora na konstitutivnoj sjednici 28.01.2022. godine, kao i članovi ostalih odbora u skladu sa novom zakonskom regulativom:

- Članovi Upravnog odbora

Aleksa Lukić - Predsjednik
Damir Ivaštinović - Član
Darko Keković - Član

- Članovi Nadzornog odbora

Christoph Schoföböck - Predsjednik
Krešimir Barić - Zamjenik predsjednika
Sophie Pieringer - Član
Biljana Šćekić - Član
Željko Uljarević - Član

- Članovi Odbora za rizike

Sophie Pieringer - Predsjednik
Christoph Schoefboeck - Član
Biljana Šćekić- Član

- Članovi Odbora za imenovanja

Christoph Schoefboeck- Predsjednik
Krešimir Barić- Član
Biljana Šćekić- Član

- Članovi Odbor za primanja

Željko Uljarević- Predsjednik
Sophie Pieringer- Član
Christoph Schoefboeck, član

- Članovi Odbora za reviziju

Krešimir Barić- Predsjednik
Vlatka Bogdanović- Član
Natalija Grbin- Član

3) Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine

Erste Bank AD Podgorica, kao dio Erste Grupe, odgovorno pristupa svom poslu i posvećena je zaštiti životne sredine, kako na lokalnom, tako i globalnom nivou. Svjesna značaja zaštite životne sredine, priznaje važnost uključivanja ekoloških pitanja u svakodnevne poslovne odluke i aktivnosti.

Erste Bank AD Podgorica se ujedno i obavezala da sprovodi politiku zaštite životne sredine i time poštuje načela održivog poslovanja. Naime, očuvanje životne sredine nužan je preduslov održivog razvoja te osiguranja zdrave budućnosti zajednice.

Kroz primjenu politike zaštite životne sredine Erste Bank AD Podgorica želi odgovorno upravljati resursima koje koristi u svakodnevnom poslovanju kao što su energenti, voda, papir i otpad. Ovim doprinosi čistijoj i sigurnijoj okolini i ispunjava očekivanja svojih klijenata, vlasnika, zaposlenih, pa i šire javnosti.

Kako bi postigla svoje ciljeve Erste Bank AD Podgorica je uvela Sistem menadžmenta zaštite životne sredine, koji je u skladu sa zahtjevima standarda ISO 14001:2015. Prije samog uvođenja Sistema menadžmenta zaštite životne sredine, banka je usvojila i Politiku za strategiju zaštite okoline, uštede energije i očuvanja klime. Saglasno ovome, Banka je prilikom kupovine i ulaganja u prostor nove upravne zgrade Banke, vodila računa i izdvojila dodatna sredstva kako bi sprovela osnovna načela ove dvije politike, te je odrađeno sljedeće:

- pri kupovini poslovnog prostora odabran je objekat koji je izgrađen kao energetski efikasan objekat
- kako bi se racionalno upravljalo potrošnjom električne energije, uveden BMS (Building Managament System) - sistem automatskog upravljanja sistemima klimatizacije i ventilacije, rasvjete, prozorskih screen panela
- uvedeno je centralizovano štampanje
- potpisan sporazum o poslovno - tehničkoj saradnji sa NVO "Zeleno Srce - Green Heart" za projekat reciklaže i prikupljanje elektronskog otpada i kancelarijskog papira
- smanjena štampa dokumentacije, te usvojeno čuvanje u elektronskoj formi
- krajem 2021./početkom 2022. godine urađena je redovna revizija standarda ISO 14001:2015, te je dobijen pozitivan izvještaj

Navedenim pristupom Erste Bank AD Podgorica želi podstaknuti i druge da pokažu vlastitu odgovornost prema zaštiti životne sredine te korporativnu odgovornost prema zaposlenima, trećim stranama i javnosti.

4) Planirani budući razvoj

Orijentacija ka klijentu obilježiće poslovanje Erste banke i u 2022. godini, a fokus će biti na stvaranju trajnih odnosa s klijentima, kojima je Erste pouzdan partner u realizaciji njihovih finansijskih potreba i poslovnih planova. Otvaranje novih mogućnosti za građane i privredu, širenje dostupnosti kreditnih proizvoda i primjena savremenih inovativnih rješenja koje donosi trend digitalizacije, biće u središtu naših aktivnosti i u periodu koji je pred nama.

5) Podaci o aktivnostima istraživanja i razvoja, a posebno ulaganjima u obrazovanje zaposlenih

Banka ulaže u edukaciju i razvoj zaposlenih shodno Politici edukacije i razvoja.

Programi i aktivnosti edukacije i razvoja odgovaraju i usmjereni su na potrebe klijenata, tržišta i Banke i povezani su sa poslom i zadacima koje zaposleni obavljaju ili bi ih trebali obavljati u skoroj budućnosti. Svake godine shodno planu edukacije Banka sprovodi programe u cilju povećanja vještina iznanja zaposlenih.

6) Informacije o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udjela

Banka nije kupovala udjele i otkupljivala sopstvene akcije.

7) Postojanje poslovnih jedinica

Banka ne posjeduje nezavisne poslovne jedinice.

Banka obavlja svoje aktivnosti preko sjedišta Banke i sedamnaest filijala lociranih u Podgorici, Beranama, Nikšiću, Bijelom Polju, Pljevljima, Baru, Kotoru, Ulcinju, Budvi, Herceg Novom, Rožajima, Cetinju, Kolašinu i Tivtu.

8) Podaci o finansijskim instrumentima koji se koriste ako su od značaja za procjenu finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja i za utvrđivanje aktive, pasive, finansijskog stanja i dobiti ili gubitaka

Informacije su sastavni dio Napomena uz Godišnje finansijske iskaze za 2021. godinu revidirane od strane nezavisnog revizora.

9) Informacije o ciljevima i metodama upravljanja finansijskim rizikom pravnog lica, uključujući politiku izbjegavanja ili smanjenja gubitaka za svaku veću vrstu najavljene transakcije za koju se koristi zaštita od rizika

Informacije su sastavni dio Napomena uz Godišnje finansijske iskaze za 2021. godinu revidirane od strane nezavisnog revizora.

10) Informacije o izloženosti pravnog lica rizicima cijena, kreditnim rizicima, rizicima likvidnosti i rizicima novčanog toka

Informacije su sastavni dio Napomena uz Godišnje finansijske iskaze za 2021. godinu revidirane od strane nezavisnog revizora.

11) Ciljevi i politike u upravljanju finansijskim rizicima, rizicima i neizvjesnostima poslovanja, zajedno sa politikom zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita

Informacije su sastavni dio Napomena uz Godišnje finansijske iskaze za 2021. godinu revidirane od strane nezavisnog revizora.

Banka ne priprema konsolidovane finansijske iskaze.

Nefinansijski izvještaj

Član 13.

Velika pravna lica i matična pravna lica, velike grupe koja u poslovnoj godini, na datum bilansa stanja imaju više od 500 zaposlenih, dužna su da u izvještaju menadžmenta ili kroz poseban nefinansijski izvještaj, uključe informacije potrebne za uvid u razvoj, poslovne rezultate i položaj pravnog lica sa učincima njegovih aktivnosti koje se odnose **najmanje na socijalna i kadrovska pitanja, pitanja zaštite životne sredine, poštovanje ljudskih prava, borbu protiv korupcije**, koji sadrži naročito:

1) Kratak opis poslovnog modela pravnog lica

Banka svojim politikama i poslovnom praksom tretira socijalna i kadrovska pitanja, zaštitu životne sredine kao i borbu protiv korupcije.

2) Opis politika pravnog lica u vezi sa socijalnim i kadrovskim pitanjima, pitanjima zaštite životne sredine, poštovanja ljudskih prava, borbu protiv korupcije, uključujući postupke osnovnih analiza koje se sprovode

Socijalna i kadrovska pitanja, poštovanje ljudskih prava

Kolektivni ugovor Erste Bank AD Podgorica – kojim se utvrđuju prava, obaveze i odgovornosti iz rada i po osnovu rada, postupak zaključivanja ugovora o radu, zarade, naknade zarada i druga primanja, prigodne isplate, druga materijalna i nematerijalna prava zaposlenih, povrede radnih obaveza, postupak izmjene i dopune Kolektivnog ugovora, međusobni odnosi potpisnika Kolektivnog ugovora, prava koja regulišu rad sindikalnih organizacija kod Poslodavca i druga pitanja od značaja za zaposlenog kod Erste Bank AD Podgorica i za Poslodavca.

- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta – utvrđuje organizaciju Banke, definiše organizacione jedinice Banke i osnovni sadržaj njihovog rada i način rukovođenja, utvrđuje radna mjesta, opis poslova radnih mjesta, vještine i radno iskustvo, vrsta i stepen stručne spreme, odnosno nivoa obrazovanja i zanimanja.
- Politika primanja – definiše okvir fiksnog i varijabilnog nagrađivanja zaposlenih u Erste Bank AD Podgorica.

- Politika mobilnosti - definiše mobilnost zaposlenih u Erste Bank AD Podgorica kao jedan od instrumenata razvoja budućih rukovodilaca Erste grupe, naročito onih koji su učesnici Grupnih programa razvoja talenata.
- Politika zapošljavanja - definiše osnovne principe i proces zapošljavanja internih i eksternih kandidata u Erste Bank AD Podgorica uloge i odgovornosti, kao i prava i obaveze zaposlenih i rukovodilaca u tom procesu.
- Politika edukacije i razvoja - definiše okvir za sprovođenje edukacije te principe poslovnog i ličnog razvoja zaposlenih u Erste Bank AD Podgorica.
- Uputstvo o prekovremenom radu - definiše pojam prekovremenog rada, proces odobravanja, način plaćanja te pravila evidencije prekovremenog rada za zaposlene Banke.
- Uputstvo za službena putovanja - sistematizovan pristup planiranju i realizaciji službenih putovanja kako bismo obezbijedili efikasnije, kvalitetnije i racionalnije upravljanje ovim procesom, kao i unaprijeđenje kvaliteta interne usluge.
- Pravilnik o sistemu upravljanja učinkom – definiše spuštanje strateških ciljeva Banke na zaposlene, povezivanje rezultata pojedinca s uspjehom Banke, povećanje efikasnosti i efektivnosti rada.
- Politika upravljanja internim kvalitetom usluge – definiše proces praćenja i razvoja internog kvaliteta za različite grupe internih usluga.
- Procedura za obavljanje stručne studentske/učeničke prakse - definiše način angažmana studenata i učenika na praksi u Banci.
- Procedura za utvrđivanje identifikovanih zaposlenih - opisuje zadatke, odgovornosti i glavne korake vezane za proces utvrđivanja, dokumentaciju i odobrenja popisa identifikovanih zaposlenih u Erste Bank AD Podgorica, kako bi se ispunili regulatorni zahtjevi iz EU regulativa.
- Uputstvo za uvođenje u posao - predstavlja sistematizovan pristup socijalizaciji i orijentaciji novog zaposlenog kako bi se pravovremeno definisali uslovi, ciljevi i način rada i saradnje u organizaciji.
- Procedura za procjenu prikladnosti kandidata u procesu selekcije - reguliše način sprovođenja provjere kandidata u toku procesa zapošljavanja.

Erste banci je u novembru 2021. uručen Certifikat Poslodavac Partner (CEP), renomirano priznanje koje kompanijama iz regiona dodjeljuje hrvatska konsultantska kuća SELECTIO za pokazanu izvrsnost u upravljanju ljudskim resursima. Veoma visoke ocjene Erste banka je dobila u području upravljanja učinkom zaposlenih, na osnovu odlično postavljenog sistema procjene radne uspješnosti zaposlenih koji je povezan sa strategijom organizacije i razvojem zaposlenih. Pohvaljeno je to što svi zaposleni Banke imaju definisane lične planove razvoja, a Banka se tokom procesa certifikacije istakla i wellbeing praksama poput omogućavanja više fleksibilnih oblika rada zaposlenima kao i mnogobrojnim društveno korisnim akcijama u kojima često učestvuju i sami zaposleni Banke.

CEP je nezavisno priznanje struke pokrenuto 2005. godine koje se dodjeljuje poslodavcima na bazi ocjene razvijenosti njihovih praksi upravljanja zaposlenima u pet glavnih područja. Područja koja se ocjenjuju su kvalitet strategije upravljanja zaposlenima, procesi zapošljavanja, upravljanje učinkom, edukacije i razvoj zaposlenih, kao i prakse vezane uz sam odnos prema zaposlenima, koje uključuju transparentnu komunikaciju sa zaposlenima, ispitivanja njihovog zadovoljstva i prakse kojima se podstiče zdravlje i balans njihovog privatnog i poslovnog života. Kako bi zadovoljila standarde potrebne za dobijanje CEP-a, kompanija mora imati najmanje 75% ukupno mogućih bodova, ali i najmanje 70% bodova u svakom od 5 ocjenjivanih područja.

Borba protiv korupcije

Odbor direktora Banke je, u cilju uspješne borbe protiv svih oblika koruptivne aktivnosti usvojio sljedeće interne akte:

- Antikorupciona politika – cilj ove Politike je da uspostavi opšti okvir za područje suzbijanja korupcije i davanja/primanja mita.
- Politika upravljanja sukobom interesa – cilj Politike upravljanja sukobom je uspostavljanje opšteg okvira za upravljanje potencijalnim sukobima interesa u Banci. Politika podržava zaposlene Banke u postavljanju standarda u svom radu u identifikovanim područjima gdje bi potencijalni sukob interesa mogao nastati sa posebnim osvrtom na Opšta načela razgraničenja dužnosti (organizacioni sukob interesa), Opšta načela za postupanje sa povjerljivim podacima u poslovanju, opšta načela povezanosti, opšta načela za promjenu radnog mjesta zaposlenih, opšta načela za vanposlovne aktivnosti, vlasništva ili udjele, opšta načela za poklone, uključujući raznonodu i gostoprimstvo, opšta načela za sponzorstvo, donacije, opšta načela za sukob interesa u vezi sa pružanjem investicionih usluga i aktivnosti, opšta načela za upravljanje sukobom interesa u postupku nabavke, opšta načela za upravljanje sukobom interesa kod upravljanja odnosno odlučivanja u vezi sa naplatom i lošim kreditnim plasmanima.

Banka je oformila i vodi evidenciju vanposlovnih aktivnosti zaposlenih Banke u cilju praćenja mogućih sukoba interesa te upravljanja istim. Dodatno, Banka vodi evidencije vezano za trgovine

zaposlenih hartijama od vrijednosti. Određeni zaposleni podliježu posebnim obavezama a vezano za trgovinu hartijama od vrijednosti itd. a sve u skladu sa internim aktima Banke koji precizno uređuju ova pitanja.

- Politika upravljanja rizikom prevare - definiše okvir i minimalne zahtjeve/standarde za upravljanje rizikom prevare.
- Politika o zviždačima – propisuje osnovna načela, uređuje postupak unutrašnjeg prijavljivanja nepravilnosti te pruža osnov za efikasnu zaštitu lica koje je prijavilo nepravilnost odnosno zviždača (eng. whistleblower). Politikom su propisana ovlašćenja Whistleblowing kancelarije i Whistleblowing odbora. Postupak unutrašnjeg ispitivanja i upravljanja prijavama nepravilnosti odnosno whistleblowing proces obuhvata prijavu nepravilnosti koje predstavljaju kršenja zakona i drugih propisa, a koja su povezana s obavljanjem poslova za Banku. Whistleblowing program uključuje prijavu sljedećih vrsta nepravilnosti, pritom ne ograničavajući se na iste:
 - ✓ finansijski kriminal (prevara, pronevjera, protivpravno prisvajanje itd.)
 - ✓ krađa (fizičke imovine i informacija)
 - ✓ povreda propisa vezanih za tržište i hartije od vrijednosti (trgovanje na osnovu povlašćenih informacija, manipulacije tržištem)
 - ✓ sukobi interesa koji nisu vezani za transakcije hartijama od vrijednosti (pozivnice, pokloni, vanposlovne aktivnosti, međukompanijski odnosi, itd.)
 - ✓ pranje novca/finansiranje terorizma
 - ✓ kršenje propisa koji uređuju poslovanje banaka
 - ✓ postupanje protivno aktima Banke, pravilima struke i etičkim principima
 - ✓ ugrožavanje zdravlja i sigurnosti zaposlenih i drugih lica koja obavljaju poslove za Banku
 - ✓ skrivanje bilo koje informacije koja ukazuje na neko od navedenih ponašanja.

Politika o zviždačima propisuje okvir i uslove pod kojima zviždač može prijaviti informacije u vezi navedenih kategorija i uz to opisuje proces upravljanja tim informacijama.

- Kodeks ponašanja Erste Bank AD Podgorica (posljednje izmjene i dopune usvojene na sjednici Odbora direktora u decembru 2020. godine) je dokument koji uređuje ponašanje zaposlenih u Banci, definiše koja se ponašanja smatraju neprihvatljivim te određuje da usmjerenost na ostvarivanje profita ne smije biti opravdanje za kršenje propisa i standarda. Tekst daje posebni osvrt na važnost usklađenosti poslovanja sa propisima te uspostavljanja mehanizama za sprječavanje korupcije i sl.

Dodatno Služba za usklađenost u saradnji sa Službom za sprječavanje prevara i specijalističkom funkcijom sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma učestvuje u izradi procjena o postojanju nefinansijskih rizika u situacijama kada organizacione jedinice koje čine prvu liniju odbrane procijene da bi moglo doći do nastanka nefinansijskog rizika. Procjena se sprovodi u postupku odobravanja plasmana za postojeće klijente ili uspostavljanja poslovnog odnosa sa novim klijentom.

Svi interni akti se periodično ažuriraju ili se potvrđuje njihova adekvatnost u slučajevima kada nije potrebno vršiti izmjene i dopune.

Zaštita životne sredine

Erste Bank AD Podgorica se obavezala da sprovodi politiku zaštite životne sredine i time poštuje načela održivog poslovanja. Naime, očuvanje životne sredine nužan je preduslov održivog razvoja te osiguranja zdrave budućnosti zajednice.

Kroz primjenu politike zaštite životne sredine Erste Bank AD Podgorica želi odgovorno upravljati resursima koje koristi u svakodnevnom poslovanju, na primjer energente, vodu, papir i otpad. Ovim doprinosi čistijoj i sigurnijoj okolini i ispunjava očekivanja svojih klijenata, vlasnika, zaposlenih, pa i šire javnosti.

Kako bi postigla svoje ciljeve Erste Bank AD je uvela Sistem menadžmenta zaštite životne sredine, koji je u skladu sa zahtjevima standarda ISO 14001:2015 te je posvećena sljedećem:

- očuvanju prirodnih resursa odgovornim korišćenjem energije i vode te sistemskim radom na povećanju energetske efikasnosti;
- ispunjavanju svih važećih zakonskih propisa;
- korišćenju recikliranog papira te kontinuiranom radu na smanjivanju otpadnog papira uvođenjem postupne digitalizacije poslovanja – uvođenje DMS-a;
- skupljanje papira i odnošenje na reciklažu
- uvođenju sistema razvrstavanja otpada te aktivnoj promociji odgovornog upravljanja otpadom među zaposlenima;
- izbacivanje plastičnih ambalaža iz upotrebe – plastičnih boca za vodu
- skupljanje elektronskog otpada i organizovanje odnošenja kroz saradnju sa registrovanim organizacijama
- smanjenju štetnih emisija odabirom i korišćenjem električne energije iz obnovljivih izvora;
- nabavka službenih vozila sa smanjenom emisijom CO²;
- aktivno učestvuje i podržava akcije ozeljenjavanja i sadnje drveća;
- čišćenje parkova nakon požara
- godišnji plan donacija parkinga za bicikla, drvenih i solarnih klupa;
- osiguranju potrebnih resursa za sprovođenje postavljenih ciljeva i aktivnosti.

Navedenim pristupom Erste Bank AD Podgorica želi podstaknuti i druge da pokažu vlastitu odgovornost prema zaštiti životne sredine te korporativnu odgovornost prema zaposlenima, trećim stranama i javnosti.

3) Rezultati preduzetih mjera

Borba protiv korupcije

U skladu sa obavezama koje su propisane gore navedenim internim aktima zaposleni redovno prijavljuje vanposlovne aktivnosti i traže odgovarajuća odobrenja od nadležnih organa za obavljanje istih. Internim aktima uređena je obaveza prijave poslovnih poklona i druge obaveze zaposlenih vezano za ovu oblast. Dodatno zaposleni prijavljuje i transakcije hartijama od vrijednosti. U posmatranom izvještajnom periodu nije bilo prijava preko kanala komunikacije koje je uspostavila Politika o zviždačima. Rizikom prevare upravlja se u skladu sa Politikom upravljanja rizikom prevare i ostalim internim aktima Službe za sprječavanje prevara.

Zaštita životne sredine

Efekti uvedenih mjera po standardu ISO 14001:2015 za 2021. godinu nisu realni iz razloga što je, usljed predloženih mjera zaštite od korona virusa, veći dio godine organizacija posla bila takva da je veliki broj zaposlenih radio od kuće. Stoga su dati uporedni podaci u odnosu na 2020. i 2019. godinu :

- potrošnja električne energije (mjereno po m²) u odnosu na 2020. godinu je povećana za 2,55%, ali je u odnosu na 2019. godinu napravljena ušteda od 2,04%;
- potrošnja vode je smanjena za 7,55% u odnosu na 2020. godinu, a 18,72% u odnosu na 2019. godinu;
- potrošnja papira za štampanje je uvećana za 23,61% u odnosu na prethodnu godinu, dok je napravljena ušteda 27,59% u odnosu na 2019. godinu.

4) Osnovni rizici povezani sa pitanjima iz tačke 2 ovog stava, koji se odnose na poslovanje pravnog lica, uključujući, kad je potrebno poslovne odnose, proizvode ili usluge koji mogu prouzrokovati negativne učinke u tim oblastima, kao i način upravlja tim rizicima

Rizikom usklađenosti upravlja se na način koji je propisan internim aktima Službe za usklađenost. U skladu sa internim aktima vrši se procjena rizika usklađenosti i predviđaju se mjere koje ovaj rizik eliminišu ili umanjuju kroz Plan rada Službe.

Dodatno rizik usklađenosti vezan za određene poslovne odnose u zavisnosti od potrebe procjenjuje se u skladu sa Uputstvom za procjenu nefinanijskih rizika. U krajnjem, donosilac odluke su nadležni organi Banke koji nisu obavezni da postupe u skladu sa mišljenjem, odnosno mogu da donesu odluku o prihvatanju rizika.

5) Nefinansijski ključni pokazatelji uspješnosti od značaja za određeno poslovanje

Ako pravno lice ne sprovodi mjere iz stava 1 ovog člana dužno je da u nefinansijskom izvještaju navede primjereno objašnjenje za njihovo nesprovođenje. U nefinansijskom izvještaju iz stava 1 ovog člana, po potrebi se uključuju upućivanja na iznose iskazane u godišnjim finansijskim izvještajima kao i dodatna objašnjenja tih iznosa. Izuzetno, ako organi upravljanja i nadzorni odbor ocijene da objavljivanje-uključivanje informacija o predstojećim poslovnim događajima ili pitanjima tokom pregovora mogu nanijeti ozbiljnu štetu poslovnom položaju pravnog lica, uz obrazloženo mišljenje mogu iz izvještaja menadžmenta ili nefinansijskog izvještaja te informacije isključiti. Ako pravno lice pripremi poseban nefinansijski izvještaj koji se odnosi na određenu poslovnu godinu, nije dužno da sačini nefinansijski izvještaj, ako poseban izvještaj: objavi sa izvještajem menadžmenta ili na internet stranici na koju se upućuje u izvještaju menadžmenta u roku koji nije duži od šest mjeseci od datuma na koji je sastavljen bilans stanja.

Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja Član 14.

1) Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja

Banka se nije obavezala na primjenu kodeksa korporativnog upravljanja ali je sistem korporativnog upravljanja u potpunosti usklađen sa zakonskom regulativom Crne Gore.

2) Informacije o:

- kodeksu korporativnog upravljanja koji je pravno lice dužno da primjenjuje;
- kodeksu korporativnog upravljanja koji pravno lice dobrovoljno primjenjuje;
- primijenjenim mjerama korporativnog upravljanja čija primjena nije obavezna u skladu sa ovim

zakonom.

Korporativno upravljanje u Banci je tokom 2021. godine bilo organizovano u skladu sa Zakonom o bankama. U skladu sa odredbama Zakona o bankama Banka je imala sljedeće organe:

- Skupštinu akcionara;
- Odbor direktora;
- Odbor za reviziju;
- Izvršne direktore
- Sekretara.

3) Izjava o odstupanju od primjene obaveznog ili dobrovoljno prihvaćenog kodeksa korporativnog upravljanja, sa navođenjem djelova kodeksa korporativnog upravljanja od kojih odstupa sa razlozima za odstupanje

Banka je sistem korporativnog upravljanja uredila Statutom Banke, a smjernice dobrog korporativnog upravljanja je razvila kroz interna akta Banke i ne postoje odstupanja u njegovoj primjeni.

4) Opis glavnih elemenata sistema unutrašnje kontrole pravnog lica i upravljanja rizikom u odnosu na postupak finansijskog izvještavanja

Banka je uspostavila, održava i na dnevnoj osnovi unapređuje sistem interne kontrole kroz:

1. efikasno i efektivno izvršavanje poslova na svim nivoima nadležnosti u Banci;
2. pouzdanost, blagovremenost i potpunost finansijskih i drugih informacija o poslovanju Banke;
3. usklađenost sa zakonom, drugim propisima i opštim aktima Banke.

U skladu sa nadležnostima utvrđenim Zakonom o bankama, Odbor Direktora uspostavlja osnove za funkcionisanje sistema interne kontrole, adekvatno veličini banke, složenosti poslova i nivou preuzetog rizika. Kroz uspostavljene osnove za funkcionisanje sistema interne kontrole se:

- procjenjuje adekvatnost funkcionisanja sistema interne kontrole;
- uspostavljaju procedure identifikacije, procjene, kontrolisanja i limitiranja značajnih rizika u poslovanju;
- utvrđuje efikasna organizaciona struktura banke;
- putem akata banke definišu ovlašćenja i odgovornosti na svim nivoima u Banci;
- uspostavlja efikasnost informacionog sistema u funkciji sistema interne kontrole;

- utvrđuju smjernice za stalni nadzor i periodičnu kontrolu efektivnosti, razvoja i unaprijeđenja sistema interne kontrole.

U uspostavljanju i praćenju funkcionisanja sistema internih kontrola značajnu ulogu ima Odbor za reviziju koji razmatra funkcionisanje sistema interne kontrole na način što:

- analizira i prati funkcionisanje sistema upravljanja rizicima kojima je banka izložena u svom poslovanju i daje predloge za unaprijeđenje strategija, politika i procedura za upravljanje rizicima;
- analizira i prati funkcionisanje i primjenu sistema interne kontrole na nivou pojedinačnih organizacionih djelova minimalno kvartalno i daje preporuke za njihovo unaprijeđenje;
- analizira funkcionisanje sistema izvještavanja banke pregledom finansijskih izvještaja banke prije njihovog razmatranja i usvajanja od strane Odbora Direktora;
- funkcionisanje sistema interne kontrole razmatra dodatno kroz izvještaje interne revizije i daje mišljenja i zaključke o istim, o čemu takođe kroz svoje izvještaje o radu obavještava Odbor Direktora;
- analizira usklađenost sa međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i propisima.

Interna revizija kao nezavisna funkcija putem datih mišljenja i preporuka u revizorskim izvještajima, kao i kroz savjetodavnu aktivnost, daje ocjenu adekvatnosti i efektivnosti sistema interne kontrole na način što procjenjuje kvalitet i pouzdanost informacionog sistema, preispituje tačnost, pravovremenost i pouzdanost računovodstvenih i finansijskih izvještaja i evidencija, testira funkcionisanje posebnih procedura sistema interne kontrole, ocjenjuje funkciju praćenja usklađenosti akata i poslovanja banke sa zakonom, identifikuje ključna rizična područja poslovanja banke i ocjenjuje primjenu i efektivnost politika za upravljanje svim rizicima kojima je Banka izložena.

Putem razvijenog sistema interne komunikacije, svi zaposleni Banke su upoznati sa politikama i procedurama koji se odnose na njihove dužnosti i odgovornosti.

Odbor Direktora i Odbor za reviziju razmatraju izvještaje o funkcionisanju internih kontrola kvartalno, dok je Banka do sada dostavljala Centralnoj banci Crne Gore izvještaj Odbora Direktora o funkcionisanju sistema interne kontrole, sa stavovima i predlozima Odbora za reviziju za unapređenje sistema interne kontrole Banci dva puta godišnje (ubuduće kroz godišnji izvještaj o radu kontrolne funkcije koji će u sebi sadržati kao obaveznu tačku ocjenu sistema internih kontrola).

- 5) a) Podaci o značajnim direktnim i indirektnim vlasnicima akcija pravnog lica, uključujući indirektno posjedovanje akcija u piramidalnim strukturama i uzajamnim udjelima, vlasnicima hartija od vrijednosti s posebnim pravima kontrole i opisom tih prava, ograničenjima prava glasa (ograničenja prava glasa na određeni procenat, broj glasova, periode ograničenja ostvarenja prava glasa) ili ako su u saradnji s pravnim licem finansijska prava iz hartija od vrijednosti odvojena od njihovog posjedovanja

Erste&Steiermärkische Bank d.d., Hrvatska je vlasnik i posjeduje 100% vlasništva Banke. Banka je član Erste bankarske grupe i njen krajnji vlasnik je Erste Group Bank AG, Vienna, Austria.

- b) Pravila imenovanja i opoziva članova uprave, odnosno izvršnih direktora, nadzornog, ili upravnog odbora i statutom izvršenim promjenama ovlašćenja članova uprave, izvršnih direktora, nadzornog ili upravnog odbora, naročito u pogledu emitovanja akcija pravnog lica ili sticanja sopstvenih akcija

Pravila imenovanja i opoziva izvršnih direktora, izbora i razrješenja članova Odbora direktora te nadležnosti Odbora direktora i izvršnih direktora definisane su Zakonom o bankama i to za Odbor direktora članovima 30, 31, 32, 33, 34, 35, a za izvršne direktore članovima 36, 37, 38. Dodatno pravila i nadležnosti Odbora direktora i izvršnih direktora uređeni su i Statutom Banke i to pitanja vezana za Odbor direktora članovima 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, a za izvršne direktora članovima 28, 29, 30, 31, 32 Statuta.

Način rada Odbora direktora i Kolegijuma izvršnih direktora uređeni su poslovnica o radu ovih tijela.

Emitovanje novih akcija je uređeno Statutom Banke i u nadležnosti je Skupštine akcionara koja može ovlastiti Odbor direktora da do utvrđenog iznosa i roka sprovede novu emisiju akcija.

01.01.2022. godine počeo je da se primjenjuje Zakon o kreditnim institucijama kojim je uveden dvolinijski sistem korporativnog upravljanja. U skladu sa Zakonom formirani su Nadzorni odbor i Upravni odbor koji su počeli obavljati svoje dužnosti od početka 2022. godine. Banka je pri imenovanju članova Nadzornog i Upravnog odbora preduzela sve korake propisane Zakonom te sprovela predviđenu proceduru.

Erste Bank AD Podgorica
Predsjednik Upravnog odbora
Aleksa Lukić

